

วารสารวิชาการ มนุษยและสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ISSN 2586-9086 ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 [กรกฎาคม - ธันวาคม 2560]

**วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคม
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ**
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ผลงานและทัศนะทางวิชาการสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นแหล่งในการนำเสนอผลงานวิจัย บทความวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขอบเขตเนื้อหา

บทความวิจัยและบทความวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาภาษาและภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การพัฒนาชุมชน วรรณคดี สังคมวิทยา มานุษยวิทยา นิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ศิลปกรรม เศรษฐศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา จิตวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กำหนดการออกเผยแพร่

วารสารเผยแพร่ราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ)

มกราคม – มิถุนายน

กรกฎาคม – ธันวาคม

บทความที่ตีพิมพ์ทุกบทความผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewed) ในสาขานั้นๆ ไม่น้อยกว่า 2 ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบ double-blinded review

เจ้าของ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 319 ถนนไทยพันทา ต.โพธิ์ อ.เมือง

จ.ศรีสะเกษ 33000

โทรศัพท์: 097-0404357 โทรสาร 0-4564-3607

<http://huso.sskru.ac.th/main2014/>

**คณะกรรมการกองบรรณาธิการ
วารสารวิชาการมนุษยและสังคม
บรรณาธิการ**

1. ดร.อนันต์ศักดิ์ พวงอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

กองบรรณาธิการ

1. ผศ.ดิชิตชัย เมตตาริกานนท์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

2. ผศดร.คำภีรภาพ อินทะนุ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3. ดร.สุธิศักดิ์ ผดุงสูงเนิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

4. ดร.สุรีย์ฉาย สุคันธรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

5. ดร.อุษา กลมพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

6. อาจารย์สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

7. อาจารย์ยุพิน ประทุมมี

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

8. อาจารย์พนิตา นันทะกาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

9. อาจารย์อุมาพร ประชาชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

10. อาจารย์รัตต์ธัญ ศีลาบุตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผู้พิจารณาตรวจสอบภาษาอังกฤษ

นางสาวอาจารย์อินทิรา ศักดิ์เมียนแก้ว

อาจารย์กวิณวัฒน์ หิรัญบุรณะ

นายตรัยเทพ ศรีสุข

ฝ่ายประสานงาน

นางนิลวรรณ จันทา

นางสาวนงนุช แสงพุกกะ

นางสาวปวีศา แดงงาม

ผู้พิจารณาตรวจสอบภาษาอังกฤษ

อาจารย์อินทรา ศักดิ์เมียนแก้ว

อาจารย์กวิณวัฒน์ หิรัญบุรณะ

แสงพฤกษ์

นายตริยเทพ ศรีสุข

นางนิลวรรณ จันทา

นางสาวนงนุช

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560

ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ

รองศาสตราจารย์ ดร.อจฉรา ภาณุรัตน์

ศาสตราจารย์ สุวิทย์ อีระศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ ไชยอำพร

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ มีกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ศีลาบุตร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ฉบับนี้เป็นวารสารปีที่ 1 ฉบับที่ 2 ถ้าเปรียบกับมนุษยแล้วถือว่าเป็นช่วงปฐมวัยที่กำลังเริ่มต้น เพื่อที่จะพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพ เป็นแหล่งตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ ประกอบด้วยบทความวิชาการ จำนวน 2 บทความ และบทความวิจัยอีกจำนวน 6 บทความ รวมทั้งสิ้น 8 บทความ ซึ่งมีความหลากหลายและล้วนแล้วแต่น่าสนใจทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปวัฒนธรรม จากบทความมองเชิงศิลปวัฒนธรรมไทยกุลาบ้านโนนใหญ่สายใยจากเผ่าปะโอในเมียนมาร์ และบทความวิชาการเรื่องคุณสมบัติทางเภสัชกรรมของเหล่ายาในท้องปฏิบัติ การทางวิทยาศาสตร์ ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวแต่น้อยคนนักที่จะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง มีบทความวิจัยทางด้านประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ ได้แก่ สวนสาธารณะกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของเมืองศรีสะเกษ พ.ศ.2523 – ปัจจุบัน สานตำนานเมืองนครศรีลำดวน : กรณีศึกษาพระแก้วเนรมิต นอกจากนั้นยังมีบทความวิจัยด้านภาษา ได้แก่ พัฒนาการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง การพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอดของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ การสร้างและการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ในท้องถิ่น และบทความด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศอีก 1 บทความ ได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านของนักศึกษาสาขามานุษยวิทยาและสารสนเทศศาสตร์อีกด้วย

ท้ายสุดกองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้มีส่วนสนับสนุน วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษทุกท่าน ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ ผู้ที่ส่งบทความ ตลอดจนผู้อ่านทุกท่าน กองบรรณาธิการจะมุ่งมั่นพัฒนา และรักษามาตรฐานของวารสารวิชาการฉบับนี้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้อ่านตลอดจนการเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ต่อไป

กองบรรณาธิการ

คุณสมบัติทางเภสัชกรรมของเหล้ายาในห้องปฏิบัติการทาง
วิทยาศาสตร์

อุษา กลมพันธ์.....	8
มองเชิง : ศิลปวัฒนธรรมไทยกุลาบ้านโนนใหญ่สายใยจากเผ่าปะโอใน เมียนมาร์	
ดร.สุริย์ฉาย สุกันธรัตน์.....	20
พัฒนาการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง นลินี อำพัน.....	36
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านของนักศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	
พรจิตร จันทรเปล่ง.....	55
สานตำนานเมืองนครศรีลำดวน : กรณีศึกษาพระแก้วเนรมิต ธรงวิทย์ ทองเสียน.....	73
สวนสาธารณะกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัด ศรีสะเกษ พ.ศ. 2523 –ปัจจุบัน	
ทิวาพร ใจก้อน.....	84
การพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอดของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	
อินทิรา ศักดิ์เมียนแก้ว.....	101
การสร้างและการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษา อังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	
ธัญทิพ บุญเยี่ยม, ปัญญณัฐ ศักดิ์สิทธิธนาภาพ.....	112

คุณสมบัติทางเภสัชกรรมของเหล้ายาในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ The study the pharmaceutical properties of herbal liquors by using a scientific method.

อุษา กลมพันธ์

Usa Kiompun

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณสมบัติทางเภสัชกรรมของเหล้ายา โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชาวบ้านมีความเชื่อการนำสมุนไพรมาดองกับเหล้าและมีสรรพคุณทางยา เช่น บำรุงกำลัง บำรุงโลหิต บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย แก้อัมพฤกษ์ อัมพาต เหน็บชา ช่วยเจริญอาหาร ช่วยขับน้ำคาวปลาและช่วยขับน้ำนมในสตรีหลังคลอดบุตร ชาวบ้านเชื่อว่าการทำเหล้ายานั้น ยังต้องนํายังมีสรรพคุณทางยามาก เพราะการดองนานตัวยาจะยิ่งแตกตัว การทำเหล้ายานั้นเป็นการดองสมุนไพรที่ได้จากพืชและจากสัตว์ แต่ระยะเวลาในการดองนั้น การดองจากพืชจะใช้เวลาน้อยกว่าการดองจากสัตว์ การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในปริมาณที่เหมาะสมจะเป็นประโยชน์ต่อหัวใจ และระบบทางเดินโลหิต และเพื่อเป็นการสนับสนุนและเพิ่มความเชื่อมั่นของการศึกษาเชิงคุณภาพ จึงได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง โดยนำสูตรเหล้ายาที่ได้รับความนิยมมากที่สุดของในแต่ละพื้นที่ ไปวิเคราะห์ทางกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ผลการศึกษาคุณสมบัติทางเภสัชกรรมของเหล้ายาโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ พบว่า เหล้ายา : ขมิ้น มะกรูด บอระเพ็ด สารที่พบ : Bicycloheptanes B-pinene o-Cymene/ p-CymeneD-Limonen Cineole/Eucalyptol y-Terpinene เหล้ายา : กระชายดำ สารที่พบ : Heptane Hexanoic acid Octanoic acid เหล้ายา : ม้ากระทืบโรง กำลังวัวเถลิง กำลังเสือโคร่ง กำลังช้างสาร สารที่พบ : Heptane Octanoic acid Decanoic acid เหล้ายา : งู แมงป่อง โสม สารที่พบ : Butanoic acid 4-Penten Heptane

คำสำคัญ: คุณสมบัติทางเภสัชกรรม เหล้ายา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

Abstract

This research has an objective to study the pharmaceutical properties of herbal liquors by using a scientific method. Thai peoples have a belief of using herbs to macerate with liquor. And these herbal liquors will have the pharmaceutical properties. Such as, reduce a fatigue on muscle, increasing power, cure a paralysis, appetizing, increasing a maternal feeds on babies. The more time they macerate herbs with liquor, the more effective they will have because the herbs will have time to spread their medical properties.

The herbal liquor can macerated on plants and animals but it would take a shorter time to macerate with plant. To consume the alcohol beverages in the appropriate quantity, it would be a beneficial for the heart. This research is study on an experiment to support this thought. By selecting most popular herbal liquor from all regions to analyze with scientific methods.

The result of this study found out that the pharmaceutical properties of herbal liquor are

1. The herbal liquor with turmeric, bergamot, galingale. The substance are Bicycloheptanes -pinene o-Cymene/ p-CymeneD-Limonen Cineole/Eucalyptol y-Terpinene
2. The herbal liquor with black glingale. The substance are Heptane Hexanoic acid Octanoic acid
3. The herbal liquor withMah gra teup rohng,Gam lang vua talerng,Gam lang suea krohng,Gam lang chang sarnThe substance are Heptane Octanoic acid Decanoic acid.
4. The herbal liquor with snakes, scorpions, ginseng. The substance are Butanoicacic 4-Penten Heptane.

บทนำ

ผู้วิจัยได้คัดเลือกสูตรยาที่ได้รับความนิยมที่สุดในแต่ละพื้นที่จากการได้ลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อมาวิเคราะห์ผลในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งหมด 4 สูตรจาก 4 พื้นที่ ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ บ้านสังขะ ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย สูตรเหล้ายาม้ากระเทียมโรง กำลั้งข้างสาร กำลั้งเสือโคร่ง กำลั้งวัวเถลิง
2. พื้นที่บ้านปราสาทเยอ ตำบลปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ สูตรเหล้ายา กระชายดำ
3. พื้นที่ชุมชนภูมิเจียร คุ่มตีกิว จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา สูตรเหล้ายา ูง แมงป่อง โสม
4. พื้นที่ชุมชนโอรเสม็ด ตำบลโอรเสม็ด อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรธานี ประเทศไทยกัมพูชา สูตรเหล้ายา มะกรูด ขมิ้น บอระเพ็ด

ผู้วิจัยได้นำสูตรเหล้ายาทั้ง 4 สูตรจาก 4 พื้นที่ ที่ใช้ระยะเวลาต้องไว้ ประมาณ 15 วัน ขึ้นไป เพื่อให้ตัวยาวออกฤทธิ์เต็มที่ ยกเว้น สูตรเหล้ายา ูง แมงป่อง โสม ที่ใช้ระยะเวลาต้องไว้ไม่ต่ำกว่า จัดต่อ 3 เดือน เพื่อให้ลดกลิ่นคาวงู และเพื่อให้แอลกอฮอล์กัดกร่อนพิษงูและพิษแมงป่องให้เหลือน้อยลง ผู้วิจัยได้นำสูตรเหล้ายาทั้ง 4 สูตรไปวิเคราะห์ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัด

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนการวิเคราะห์เหล้ายาในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์มีดังนี้

1. Analysis of Ethanol

1.1 การเตรียมสารตัวอย่าง เจือจาง จัดต่อ 1:1 ด้วยน้ำ ultrapure water กรองสารตัวอย่างผ่าน Nylonmembrane filter ขนาด 0.22 ไมโครเมตร นำสารตัวอย่างที่ผ่านการกรองแล้วมา 3 mL ใส่ลงใน headspace vial ขนาด 20 mL

1.2 การเตรียมสารมาตรฐานเอทานอล น้ำเอทานอล 99.99 มาเตรียมเป็น จัดต่อ 2% 4% 6% จัดต่อ 8% และ 10% ด้วยน้ำ ultrapure water กรองสารละลายเอทานอลผ่าน Nylonmembrane filter

ขนาด 0.22 ไมโครเมตร นำสารละลายเอทานอลที่ผ่านการกรองแล้วมา จัดต่อ 3 mL ใส่ลงใน headspace vial ขนาด 20 mL

1.3 นำสารมาตรฐานเอทานอล และสารตัวอย่าง ฉีดเข้าเครื่อง GC

1.4 สภาวะเครื่อง GC

เครื่อง : GC-FID 7890A (Agilence Technology)

Autosampler : Gc sampler 80 CTC (G 6501 B), soft ware
OpenLap

Colum : HP-5 (30 m x 0.32 mm; 0.25 um film thick)

Tnjector temp. : 270 C

Detector temp. : 270 C

Injection volume. : 1 mL

Flow rate. : 10 mL/min

Carier gas : Helium

Split ratio : 1 : 50

Incubate temp : 80 C/speed500 rpm

Temperature program : 40 Cfor5min,10
C/min to 75 C hold 5
min, 30 C/min to 300 C

2. AnalysisGC-MS

2.1 เตรียมสารตัวอย่างเหมือน 1.1

2.2 สภาวะเครื่อง GC-MC

เครื่อง : GC7890A(Agilence Technology)

MS : 5975 C inert XL EI/ CI MSD with
Triple-Axis Detector

Autosampler : Gc sampler 80 CTC (G 6501
B); soft ware

: OpenLap CDS chemstra

Colum : HP-5MS (30 m x
0.25mm; 0.25um film thick)

Tnjector temp. : 150 C

Detector temp.	:	220 C
Injection volume.	:	1 mL
Flow rate.	:	1.3 mL/min
Carrier gas	:	Helium
Split ratio	:	1 : 1
Incubate temp	:	80 C / speed 500 rpm
Temperature program	:	30 C for 3.3 min, 2.5 C/min to 90 C, 10 C/min to 130 C, 6/1
MS setting	:	Scan range : 30-550 Atomic mass units, Rate 2.81/sec., Solvent de

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์เหล้ายาในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์
ตารางค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ในเหล้ายา
Standard Ethanol

Concentration (%v/v)	Peak Area
0	0
2	2586.95
4	4685.1
8	6950.28
10	9050.2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ในเหล้ายา

สารตัวอย่าง	พื้นที่ใต้พีค (Peak Area)	ความเข้มข้น	X df	เฉลี่ย	SD	RSD
ขมิ้น	7904.4	6.84	13.68	13.69	0.0378	0.2763
บอระเพ็ด	7930.8	6.86	13.73			
มะกรูด	7888.2	6.83	13.65			
กระชาย	4403.5	3.76	37.63	36.87	0.7158	1.9413
	4241.6	3.62	36.20			
	4307.7	3.68	36.79			
ม้ากระต๊อบโรง	4472.5	3.82	38.23	39.12	0.7986	2.0415
กำลังวัวเถลิง						
กำลังช้างสาร	4596.6	3.93	39.33			
กำลังเสือโคร่ง	4649.4	3.98	39.79			
งู	9744.6	8.46	84.59	83.33	1.0911	1.3093
แมงป่อง						
โสม	9530.8	8.27	82.71			
	9528.6	8.28	82.70			

ที่มา : ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต

สรุปค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ของเหล้ายาแต่ละสูตรดังต่อไปนี้

1. สูตรเหล้ายา มะกรูด ขมิ้น บอระเพ็ด มีค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ 13.69
2. เหล้ายา กระชายดำ มีค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ 36.87
3. สูตรเหล้ายาม้ากระต๊อบโรง กำลังช้างสาร กำลังเสือโคร่ง กำลังวัวเถลิงมีค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ 39.12
4. สูตรเหล้ายา งู แมงป่อง โสมมีค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ 83.33

ผลการวิเคราะห์ผลึกในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลึกทางวิทยาศาสตร์

Sample name	Pead No.	NIST11	Of total	Ref.	Quality
		Database Library search		No.	
ยาดองขมิ้น	1	Bicycloheptane	0.696	39462	97
มะกรูด		s	0.696	15696	97
บอระเพ็ด	2	 -pinene	0.576	14810,	97
				12	
	3	o-Cymene/p-	0.614	15682	98
		Cymene			
	4	D-Limonene	0.227	26615	98
	5	Cineole/Eucaly	3.626	15711	93
		ptol			
		y-Terpinene			
ยาดองกระชายดำ	1	Heptane	1.957	38360	64
	2	Hexanoic acid	0.204	20901	83
	3	Octanoic acid	0.34	39512	80
ยาดองน้ำ	1	Heptane	1.706	38358	72
กระเทียมโรง	2	Octanoic acid	0.289	39512	80
กำลังวัวเถลิง	3	Decanoic acid	0.376	61142	93
กำลังช้างสาร					
กำลังเสือโคร่ง					
ยาดองงู แมง	1	Butanoicacic	3.705	8142	46
ป่อง โสม	2	4-Penten-1-01	6.759	1717	47
	3	Heptane	6'402	38360	59

ที่มา : ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต

ผลการวิเคราะห์เหล้ายาตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สารที่พบมีคุณสมบัติดังนี้

1. β -Pinene

เป็นสารในกลุ่มน้ำมันหอมระเหยที่มีฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ เช่น *Candida albicans*, *Staphylococcus aureus*, methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* (MRSA), *Staphylococcus marcescens*, *Staphylococcus epidermidis*, *Klebsiella pneumonia* (โรคปอดอักเสบ), *Acinetobacter baumannii* (โรคปอดบวม), *Cryptococcus neoformans* (โรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบ), *Streptococcus pneumonia* (โรคปอดอักเสบ), และ *Streptococcus pyogenes* (โรคปอดอักเสบ) และพบ β -Pinene เป็นสารประกอบใน sage ที่มีฤทธิ์ยับยั้งเชื้อ *Escherichia coli* (ทำให้เกิดอาการท้องร่วง ท้องเสีย), *Salmonella typhimurium* (อาหารเป็นพิษ), และยับยั้งกระบวนการ respiration ของเซลล์ยีสต์ *Saccharomyces cerevisiae* ที่มีกลูโคสและเอทานอลเป็นสารตั้งต้น

ฤทธิ์ในการยับยั้งเอนไซม์ phospholipase และเอนไซม์ esterase [2] โดย β -Pinene สามารถยับยั้งเอนไซม์ phospholipase ที่หลั่งมาจากเชื้อ MRSA ได้ 0.06% เชื้อ *Candida albicans* ยับยั้งได้ 6.60% และเชื้อ *Candida neoformans* ยับยั้งได้ 37.91% ส่วนเอนไซม์ esterase ที่หลั่งมาจากเชื้อ MRSA สามารถยับยั้งได้ 11.10% เชื้อ *Candida albicans* ไม่สามารถยับยั้งได้ และเชื้อ *Candida neoformans* ยับยั้งได้ 72.60% (Partington. 2011: 67)

2. Limonene

มีฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ เช่น *Candida albicans*, *Staphylococcus aureus*, methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* (MRSA), *Staphylococcus marcescens*, *Staphylococcus epidermidis*, *Klebsiella pneumonia* (โรคปอดอักเสบ), *Escherichia coli* (ทำให้เกิดอาการท้องร่วง ท้องเสีย), *Pseudomonas aeruginosa* และ *Cryptococcus neoformans*

การศึกษาด้านพิษวิทยา [5] พบว่าเมื่อให้ Limonene ในปริมาณ 5.6 และ 6.6 กรัม/กิโลกรัมน้ำหนักของหนู Mice ในเพศผู้และเพศเมีย และปริมาณ 4.4 และ 5.1 กรัม/กิโลกรัมน้ำหนักของหนู Rat ในเพศผู้และเพศเมีย และเมื่อศึกษาความเป็นพิษในคนพบว่ามิพิษต่ำในคนที่ได้รับ Limonene ทั้งแบบให้ครั้งเดียวและหลายครั้ง เป็นระยะเวลา 1 ปี การรับประทาน Limonene จะมีการดูดซึมได้เกือบสมบูรณ์ทั้งกระเพาะและลำไส้ และจะถูกขับออกทางปัสสาวะ 52-83% ภายใน 48 ชั่วโมง

ฤทธิ์ในการต้านมะเร็ง พบว่า Limonene มีฤทธิ์ในการต้านมะเร็งทรวงอก เนื่องจาก Limonene จะเข้าไปสะสมอยู่ในเนื้อเยื่อที่มีกลุ่มของเซลล์ไขมัน (adipose tissue) ได้มากกว่าในเลือด และจากการศึกษาโดยการกระตุ้นด้วยสารเคมีให้เกิดมะเร็งเต้านมในหนูทดลองพบว่า Limonene และ สารที่เกิดจากการสั่นดาของ Limonene (perillic acid และ dihydroperillic acid) สามารถใช้เป็นสารเคมีในการป้องกันเซลล์มะเร็งต่อมลูกหมากโดยไม่ส่งผลกระทบต่อเซลล์ปกติของต่อมลูกหมาก (ยิ่งพิศ พรพัฒน์กุล. 2558)

3. p-cymene

มีฤทธิ์ในการต้านการอักเสบและการบาดเจ็บโดยการไ้กรดเอซิดิกและฟอร์มิกในการชักนำให้เกิดการบาดเจ็บในหนูทดลองและต้านอนุมูลอิสระได้บางชนิดด้วยวิธีการทดสอบแบบ DPPH assay ในพืช *Grammosciadium scabridum* Boiss ซึ่งมี p-cymene เป็นส่วนประกอบ โดยความเข้มข้นที่สามารถลดสารอนุมูลอิสระได้ 50%(IC50) คือ 6.6 มิลลิกรัม/มิลลิลิตร *Oregano* และ *Thyme* ซึ่งเป็น essential oils ที่มี p-cymene เป็นส่วนประกอบ สามารถยับยั้งเชื้อ *Escherichia coli* (ทำให้เกิดอาการท้องร่วง ท้องเสีย) [11,13] *Staphylococcus aureus*, *Salmonella typhimurium* (อาหารเป็นพิษ), *Bacillus subtilis* และ *Staphylococcus epidermidis*

4. Y-terpinene

มีฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระด้วยการทดสอบแบบ DPPH assay ในพืช *Grammosciadium scabridum* Boiss ซึ่ง Y-terpinene (73.5%) เป็นส่วนประกอบหลัก สามารถยับยั้งเชื้อ *Bacillus subtilis*, *Enterococcus faecalis*, *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli* (ทำให้เกิดอาการท้องร่วง ท้องเสีย), *Staphylococcus epidermidis*, *Salmonella typhimurium* (อาหารเป็นพิษ)

5. Cineole หรือ Eucalyptol

มีฤทธิ์ในการต้านการอักเสบและการบาดเจ็บโดยการชักนำให้เกิดการบาดเจ็บโดย คาราจีแนนและcotton pellet-induced granuloma cineole สามารถยับยั้งเชื้อ *Bacillus cereus*, *Staphylococcus aureus*, *Cryptococcus neoformans*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli* เมื่อได้รับ cineole ในปริมาณมาก (10 mg/kg) จะมีผลไปลดอัตราการเต้นของหัวใจลงทำให้หัวใจเต้นช้ากว่าปกติมีการขยายตัวของหลอดเลือดทำให้ความดันเลือดลดลง (เทพจำนง แสงสุนทร. 2557)

6. Octanoic acid หรือ Caprylic acid

เป็นกรดไขมันชนิดหนึ่ง ที่มีฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อรา (antifungal) มีคุณสมบัติเป็น antibiotic สำหรับเชื้อ *Streptococcus agalactiae*, *Streptococcus dysgalactiae*, *Streptococcus uberis* สามารถใช้รักษาการติดเชื้อ *Dermatophilus congolensis* ซึ่งทำให้เกิดโรคผิวหนัง dermatophilosis โดยใช้ Caprylic acid ความเข้มข้น 7.5 มิลลิโมลลาร์

7. Decanoic acid หรือ capric acid

กรดคาพริก (capric acid) เป็น กรดไขมัน (fatty acid) ชนิดอิ่มตัว (saturated fatty acid) ซึ่งมีจำนวนคาร์บอนเท่ากับ 10 อะตอม เรียกชื่อตามระบบตัวเลขว่า กรดเดคะโนอิก (decanoic acid) มีสูตรโมเลกุลเป็น $C_{10}H_{20}O_2$ จัดเป็นกรดไขมันชนิดสายกลาง (medium chain fatty acid) มีจุดหลอมเหลว (melting point) 31.6 องศาเซลเซียส สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อ *Bacillus subtilis*, *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *C. albicans* และ *A. niger*.

8. Butanoic acid

butanoic acid หรือ Butyric acid มีสูตรโครงสร้างคือ $CH_3CH_2CH_2COOH$ อาจอยู่ในรูปของเกลือ คือ butyrates หรือ ในรูปของเอสเทอร์ คือ butanoates. Butyric acid พบได้ในนมโดยเฉพาะอย่างยิ่งนมแพะ นมแกะ นมกระบือ และในผลิตภัณฑ์ที่มีการหมัก รวมทั้งในลำไส้ พบในอาหารและในน้ำหอม เช่น สีสันอาหารสัตว์ เพื่อลดจำนวนแบคทีเรียในลำไส้ butyrates ยับยั้งเซลล์เนื้องอกในลำไส้ ยับยั้งมะเร็ง

9. Heptane

หรือมีชื่อเรียกว่า Dipropylmethane; Heptyl hydride; Normal heptane; N-Heptane มีสูตรเป็น C_7H_{16} เป็นสารประกอบไฮโดรคาร์บอน ประเภทโซ่ใช้เป็นตัวทำละลาย สารตั้งต้น เชื้อเพลิง สารนี้เป็นของเหลวไวไฟสูง ส่วนผสมของไอระเหยกับอากาศสามารถทำให้เกิดการระเบิดที่อุณหภูมิสูงกว่าจุดวาบไฟ ถ้าหายใจเอาสารเข้าไปจะทำให้ระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ และทำให้ปวดศีรษะ มึนงง ทำให้หมดสติ และมีผลต่อระบบประสาท อาจทำให้เสียชีวิต ถ้าสัมผัสถูกผิวหนัง ทำให้เป็นผื่นคัน เป็นแผลอักเสบ ถ้ากลืนกินเข้าไปจำนวนเล็กน้อย จะทำให้อาเจียน มีผลต่อปอด และอาจทำให้เสียชีวิต ถ้าสัมผัสถูกตา จะเกิดการระคายเคืองเล็กน้อย แต่จะไม่ทำลายเนื้อเยื่อตา สารเคมีอันตรายจากการสลายตัวของเฮปเทน คือ คาร์บอนไดออกไซด์ และคาร์บอนมอนนอกไซด์(ราณี สุวรรณพุกษ์.2557)

10. Hexanoic acid

เฮกเซนเป็นของเหลวใสไม่มีสี ระเหยง่าย มีกลิ่นเฉพาะตัว ส่วนมากจะเข้าสู่ร่างกายโดยการหายใจเอาไอระเหย แล้วถูกดูดซึมเข้ากระแสเลือด หรือเข้าสู่กระแสเลือดจากการสัมผัสทางผิวหนัง เมื่อสัมผัสสารที่เข้มข้นจะเกิดอาการแบบเฉียบพลัน คือ ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ความรุนแรงของอาการขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของไอระเหยในอากาศ ซึ่งไม่ควรเกิน 1000 ส่วนในล้านส่วน อาการเฉพาะที่ได้แก่ ผิวหนังบวมแดง อาจมีตุ่มใส ถ้าเข้าตาทำให้กระจกตาขุ่น ระคายเคือง ถ้าได้รับความเข้มข้นต่ำต่อเนื่องนานกว่า 1 เดือน จะเริ่มมีอาการเบื่ออาหาร น้ำหนักตัวลด ขาที่ปลายเท้าปลายนิ้ว ปวดกล้ามเนื้อคล้ายเป็นตะคริว กล้ามเนื้อจะอ่อนแรง ลีบถึงขั้นขาแขนเป็นอัมพฤกษ์อัมพาต อาการเหล่านี้ถ้ายังไม่ถึงขั้นรุนแรง จะทุเลาได้เมื่อหยุดสัมผัส และอาจกลับมาเป็นปกติได้หลังจากหยุดสัมผัสประมาณ 10 เดือน

11. Hexane

มีสูตรโมเลกุลคือ C_6H_{14} มวลโมเลกุล 86.18 กรัม/โมล เป็นของเหลวไม่มีสี มีความหนาแน่นเท่ากับ 0.626 กรัม/โมล จุดเดือดอยู่ที่ $68-69^{\circ}C$ และจุดหลอมเหลวอยู่ที่ $-96-94^{\circ}C$ ใช้ในการทำาว หรือสกัดน้ำมันจากเมล็ดพืช [25] ของเหลวและไอระเหยไวไฟสูง อาจเป็นอันตรายถึงตายได้เมื่อกลืนกินหรือเกิดการระคายเคืองต่อระบบย่อยอาหาร การหายใจเข้าไปจะทำให้เกิดการระคายเคืองระบบทางเดินหายใจส่วนบน เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ อาจทำให้แสบจมูกหรือมีน้ำมูก หมดสติ และทำให้เกิดอาการสับสน ผลเรื้อรังจะกดระบบประสาทส่วนกลาง อาจมีอันตรายต่อการเจริญพันธุ์หรือทารกในครรภ์ ระคายเคืองต่อผิวหนังมาก ผิวหนังอักเสบ อาจเป็นอันตรายต่ออวัยวะเมื่อสัมผัสเป็นเวลานาน เป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ การสลายตัวจะเกิดแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ และแก๊สคาร์บอนมอนอกไซด์ (Lawrie Ryan.2015)

12. Pentane

มีสูตรโมเลกุลคือ C_5H_{12} มวลโมเลกุล 72.15 กรัม/โมล เป็นของเหลวไม่มีสี มีความหนาแน่นเท่ากับ 0.626 กรัม/โมล จุดเดือดอยู่ที่ $36^{\circ}C$ และจุดหลอมเหลวอยู่ที่ $129^{\circ}C$ ในทางอุตสาหกรรมใช้ในการผลิตโฟม ของเหลวและไอระเหย การหายใจเข้าไปจะก่อให้เกิดการระคายเคืองต่อทางเดินหายใจ หายใจติดขัด ปวดบวม มีผลกระทบต่อนประสาทส่วนกลาง ทำให้เคลิ้ม ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ ไอ เชื้อองขี้ม ตาพร่ามัว เมื่อยล้า อาการชักกระตุกอย่างรุนแรง หมดสติ ไม่รู้สึกตัว การหายใจ

ติดขัด อาจตายได้ การกลืนกินเข้าไปทำให้เกิดอาการปั่นป่วนในกระเพาะอาหารเกิด การคลื่นไส้ อาเจียน ท้องร่วง อาจทำลายตับและไต จะทำให้ปอดบวมอาจมีอันตราย ถึงตายได้ เมื่อกลืนกิน มีอาการคล้ายกับการหายใจเข้าไปและผ่านเข้าไปในช่องลม อาจ ทำให้วงซึมหรือมีนัง การสัมผัสถูกผิวหนังอาจทำให้ผิวหนังแห้งหรือแตก ถ้าสัมผัส สารนี้ในระยะเวลาสั้นๆ จะทำให้สูญเสียไขมันที่ผิวหนัง มีผื่นแดง ทำให้คัน อักเสบ ผิวหนังแตกและอาจทำให้ติดเชื้อได้ การสัมผัสถูกตาอาจทำให้ระคายเคือง ถ้าสัมผัส ถูกตาเป็นระยะเวลาสั้นๆ ทำให้เยื่อบุตาอักเสบ (พรพรรณ อุดมกาญจนนันท์. 2551)

วิจารณ์และสรุปผล

จากการนำผลยาทั้ง 4 สูตรจาก 4 พื้นที่ไปวิเคราะห์ตามกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ พบว่า เหล้ายาแต่ละสูตรมีระดับแอลกอฮอล์และพบสารดังต่อไปนี้

สูตรเหล้ายา มะกรูด ขมิ้น บอระเพ็ด มีค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ที่ 13.69 ดีกรี ซึ่งเป็นระดับแอลกอฮอล์ที่ลดลงจาก 35 ดีกรี และสารที่พบประกอบด้วย Bicycloheptanes β -pinene o-Cymene/p-Cymene D-Limonene Cineole/Eucalyptol y-Terpinene ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ มีฤทธิ์ยับยั้ง เชื้อ Escherichia coli ทำให้เกิดอาการ ท้องร่วง ท้องเสียด้านการอักเสบ ด้านอนุมูลอิสระ มีฤทธิ์ในการต้านมะเร็งทรวงอก เนื่องจาก Limonene จะเข้าไปสะสมอยู่ในเนื้อเยื่อที่มีกลุ่มของเซลล์ไขมัน (adipose tissue) ได้มากกว่าในเลือด ป้องกันเซลล์มะเร็งต่อมลูกหมากขยายตัวของหลอดเลือด ถ้าสัมผัสถูกผิวหนัง และมีพิษเล็กน้อยสำหรับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ ทำให้เป็นผื่นคัน เป็น แผลอักเสบ ถ้ากลืนกินเข้าไปจำนวนเล็กน้อย จะทำให้คลื่นไส้ อาเจียน

เหล้ายา กระชายดำ มีค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ 36.87 ซึ่งเป็นระดับ แอลกอฮอล์ที่ลดลงจาก 40 ดีกรี และสารที่พบประกอบด้วย Heptane Hexanoic acid Octanoic acid ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ คือเป็นกรดไขมันชนิดหนึ่ง ที่มีฤทธิ์ในการ ยับยั้งเชื้อรา มีพิษเล็กน้อยสำหรับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ ทำให้เป็นผื่นคัน เป็นแผลอักเสบ ถ้ากลืนกินเข้าไปจำนวนเล็กน้อย จะทำให้คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ

สูตรเหล้ายาหมากระทืบโรง กำลังข้างสาร กำลังเสือโคร่ง กำลังวัวเถลิง มีค่า เฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ 39.12 ซึ่งเป็นระดับแอลกอฮอล์ที่ลดลงจาก 40 ดีกรี และสาร

ที่พบประกอบด้วย Heptane Octanoic acid Decanoic acid ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อ Bacillus subtilis มีพิษเล็กน้อยสำหรับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ ทำให้เป็นผื่นคัน เป็นแผลอักเสบ ถ้ากลืนกินเข้าไปจำนวนเล็กน้อย จะทำให้คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ

สูตรหล้ายา งู แมงป่อง โสมมีค่าเฉลี่ยระดับแอลกอฮอล์ 83. 33 ซึ่งเป็นระดับแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้นจาก 80 ดีกรี และสารที่พบประกอบด้วย Butanoic acid 4-Penten-1-01 Heptane ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ ลดจำนวนแบคทีเรียในลำไส้ ยับยั้งเซลล์เนื้องอกในลำไส้ ยับยั้งมะเร็งมีพิษเล็กน้อยสำหรับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ ทำให้เป็นผื่นคัน เป็นแผลอักเสบ ถ้ากลืนกินเข้าไปจำนวนเล็กน้อย จะทำให้คลื่นไส้ อาเจียน

เอกสารอ้างอิง

- เทพจำนง แสงสุนทร. (2557). **เคมี**. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต
- ยี่งพิศ พรพัฒน์กุล. (2558). **เคมีสำหรับนักวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : บริษัทคิวพรินท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- พรพรรณ อุดมกาญจนนันท์. (2551). **เคมีปริมาณวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสุนธาการพิมพ์ จำกัด
- รานี สุวรรณพฤษ. (2557). **เคมีทั่วไป**. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- Lawrie Ryan. (2015). **Advance Chemistry for You**. Ryan Books Limited. Partington , J.R. (2011). **A Short History of Chemistry**. Macmillan. P. 67.(2nd edition)

มองเชิง : ศิลปวัฒนธรรมไทยกุลาบ้านโนนใหญ่สายใย จากเผ่าปะโอในเมียนมาร์

The study of Mongcheng : An art and culture of Kula people
at Ban Non Yai as a bonding from PA-O tribe in Myanmar

สุรีย์ฉาย สุคันธรัตน์

Sureechai Sukantararat

บทคัดย่อ

วัฒนธรรมบ่งบอกถึงความเจริญของมนุษยชาติที่ได้สืบทอดต่อกัน ตอกย้ำความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้นๆ ว่ามีความเจริญรุ่งเรืองจนสามารถสร้างสรรค์ศิลปะและวัฒนธรรมของตนเอง ดังเช่นชาวไทยกุลา ที่บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุดรราชธานี ได้รับการสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ทางด้านดนตรีและทำการฟ้อนรำชนิดหนึ่งเรียกว่า “มองเชิง” มาจากบรรพบุรุษผู้อยู่ไกลโพ้น นั่นคือชนเผ่าตองสูหรือชนเผ่าปะโอจากเมียนมาร์ในปัจจุบัน หรือในนามชาวไทยกุลา อันมีวัฒนธรรมการแสดงมองเชิงเป็นสื่อสัญลักษณ์ที่รู้จักของคนในสังคมของชาวไทยกุลา และชาวปะโอ วัฒนธรรมจึงเป็นใยสายสัมพันธ์เชื่อมโยงสองชนเผ่านี้ การศึกษาเรื่องมองเชิง : ศิลปวัฒนธรรมไทยกุลาบ้านโนนใหญ่สายใยจากเผ่าปะโอในเมียนมาร์ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของศิลปวัฒนธรรมการแสดงมองเชิงของชุมชนบ้านโนนใหญ่โดยศึกษาจากเอกสารประวัติศาสตร์ คำบอกเล่า ตลอดจนหลักฐานทางวัตถุ และหลักฐานเชิงประจักษ์ทั้งโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ข้อมูลแบบสามเส้า จึงได้พบว่า การแสดงมองเชิงของชาวไทยกุลาแห่งบ้านโนนใหญ่มีการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมมาจากบรรพบุรุษชนเผ่าปะโอจากเมียนมาร์ อันเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมหนึ่งเดียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ที่มีการสืบทอดและอนุรักษ์ธรรมรงค์ไว้จนถึงปัจจุบัน

คำสำคัญ : มองเชิง ไทยกุลา ปะโอเมียนมาร์

Abstract

The culture shows a civilization of mankind that passed on from generation to generation. It can emphasize the being of mankind in the society that prospers till they can create the art and culture. Such as Kula tribe at Ban Non Yai, Tambon Ko E, Amphoe Khueang Nai, Ubon-ratchathani province, they inherit an art and culture of dancing from their ancestors known as PA-O tribe in Myanmar in the present day. The dancing is called “Mongcheng”. This culture of Mongcheng dancing is a symbolic bonding between Kula peoples and PA-O peoples and only known by themselves.

The study of Mongcheng : An art and culture of Kula people at Ban Non Yai as a bonding from PA-O tribe in Myanmar has an objective to study an historical trail of art and culture of Mongcheng dancing of Ban Non Yai Community. By study the historical documents, oral history including historical evidences and empirical evidences with a participant observation technique, in-depth interviews and triangulation analysis. The researcher find out that a Mongcheng dancing of kula tribe from Ban Non Yai inherit an art and culture from their ancestor which is PA-O tribe in Myanmar. The Mongcheng dancing is only culture identity in the north eastern part of Thailand that still passing on until now.

บทนำ

มองเซิงเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านล้านนาของทางภาคเหนือของไทย โดยได้รับอิทธิพลจากชาวไทยใหญ่ การร้องจะประกอบด้วยเสียงกลองจะใช้ผู้แสดงเป็นจำนวนมาก มีลีลาการพ้องพร้อมเพรียงกัน ด้วยจังหวะที่ค่อนข้างช้า คำว่า “มองเซิง” ในภาษาไทยใหญ่แปลว่า “ห้องชุด” ดังนั้น เสียงกลองที่ใช้ในการประกอบกับท่าการร่ายรำนี้จะมาจากห้องชุด ห้องชุดนี้ใช้เป็นอุปกรณ์หลักที่ประกอบเสียงจังหวะดนตรีการร่ายรำมองเซิง วงมองเซิงจะเป็นดนตรีที่ใช้ในกระบวนการบันเทิงในงานทั่ว ๆ ไปของชาวไทยใหญ่ บางท้องถิ่นที่ได้รับอิทธิพลมีลักษณะการเล่นผสมผสานแสดงร่วมกัน

เป็นวง บางทีก็เรียกว่าวงมอชิง บางทีก็เรียกว่า“ฟ้อนเจิงเจิง” เป็นการฟ้อนของช่างฟ้อนผู้ชายฟ้อนเป็นชุดต่อเนื่องกัน เริ่มต้นท่าฟ้อนเจิง คำว่า “เจิง” หมายถึงชั้นเชิง เป็นการแสดงศิลปะออกในท่าวงท่าของนักการรบ (พงษ์ศิลป์ สิมวิเศษ. 2548 : 19-22)

ศิลปะการแสดงมอชิงที่พบได้บ่อยในทางภาคเหนือของไทย จนกลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยในภาคเหนือที่ได้รับอิทธิพลจากชาวไทยใหญ่ในเมียนมาร์ จึงเป็นที่น่าประหลาดใจว่า เหตุใดชาวบ้านโนนใหญ่ ตำบลก้อแอ้ อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี มีการแสดงมอชิงในงานบุญประเพณีแห่บั้งไฟ งานแห่เทียนพรรษา และงานอื่นๆ ตามบุญประเพณี โดยทั้งนี้แตกต่างจากศิลปะการแสดงของชาวอีสาน ทั้งท่ารำ ดนตรีที่ใช้ประกอบและทำนอง จึงเป็นที่น่าสนใจให้ศึกษาค้นหาร่องรอยความเป็นมาโดยย้อนประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์วรรณนา จากเอกสารประวัติศาสตร์ คำบอกเล่า ตลอดจนหลักฐานทางวัตถุ และหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่พบในพื้นที่ของบ้านโนนใหญ่ ตำบลก้อแอ้ อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี

บริบทบ้านโนนใหญ่

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ บ้านโนนใหญ่ประกอบด้วย 2 หมู่รวมกันคือหมู่ที่ 3 และ 4 ในตำบลก้อแอ้ อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ห่างไปทางทิศตะวันตกของจังหวัดอุบลราชธานีประมาณ 30 กิโลเมตร บนถนนแจ้งสนิทสายเชียงในอุบลหลักกิโลเมตรที่ 28 ห่างจากอำเภอเชียงในไปอีก 8 กิโลเมตร มีทางแยกเข้าหมู่บ้านเป็นระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตรเป็นถนนลาดยาง อันเป็นเส้นทางไปบ้านท่าไผ่ได้ บ้านโนนใหญ่มีพื้นที่ หมู่ 3 ประมาณ 2,472 ไร่ หมู่ 4 มีพื้นที่ 2,137 ไร่ มีลักษณะเป็นเนินสูงลดหลั่นกันสามเนิน คือ มีไร่นาป่าไม้กระจัดกระจายบริเวณโดยรอบหมู่บ้านเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ลักษณะดินร่วนปนทรายอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติทำการเกษตรส่วนใหญ่ และมีแหล่งน้ำห้วยหนองรอบหมู่บ้าน ทั้งสองหมู่บ้านมีประชากรส่วนใหญ่สืบเชื้อสายมาจากชาวไทยภูเขา (สุริย์ฉาย สุคันธรัต. 2556 : 130)

แต่เดิมบ้านโนนใหญ่มีประวัติศาสตร์การก่อตั้งหมู่บ้านดังที่ วิศิษฐ์ แสนสุข. (2547 : 9) กล่าวว่า บ้านโนนใหญ่เดิมนั้นหลักฐานทางโบราณคดีหลายอย่างที่ยังชี้ว่า บ้านโนนใหญ่เคยรุ่งเรืองในสมัยขอมโบราณนอกจากนี้ยังได้พบเศษชิ้นเหล็กมากมาย ลักษณะเป็นเตาหลอมเหล็กโบราณผู้เฒ่าเล่าสืบกันมาว่า เป็นที่หลอมเหล็กทำอาวุธ เช่น มีด ดาบ ขวาน หัวลูกธนู ของพวกข่าและขอม พบในบริเวณหนองขี้ดินจึงทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่บ้าน ความรุ่งเรืองในอดีตของบ้านโนนใหญ่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตร จึงทำให้มีชุมชนและกิจกรรมที่แสดงถึงความมีอารยธรรมของ

ชุมชน ดังปรากฏให้เห็นในซากวัตถุโบราณเหล่านั้น ซึ่งชุมชนชุดนี้ที่มาตั้งบ้านเรือนอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ 3 นั้น หาใช่ชุมชนดั้งเดิมของชาวบ้านโนนใหญ่หากชุมชนเหล่านี้คือกลุ่มที่อพยพจากบ้านโนนเก่ามาตั้งหลักแหล่งใหม่ เนื่องจากบ้านโนนเก่าซึ่งอยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของบ้านโนนใหญ่นั้น ได้เกิดโรคหิวตอดโรคระบาดผู้คนล้มตาย กันเกลื่อนกลาด ชาวบ้านเรียกว่า “ผีहां” จึงอพยพหนีมาอาศัยร่มโพธิสมภารของอาจารย์วัดป่ากรรมฐาน ซึ่งปัจจุบันคือวัดศรีชุมพล ท่านเป็นนักวิปัสสนาเสกเป่าคาถาทำนํ้ามนต์ขับไล่ผีहां ชาวบ้านเกิดศรัทธาเลื่อมใส อยากรออยู่ใกล้ๆ พระอาจารย์ช่วยทำให้ผ่อนคลายทุกข์โศก จึงพากันอพยพมาช่วยกันพัฒนาวัดป่ากลายเป็นวัดบ้านมีชื่อว่า “วัดศรีชุมพล” ด้วยภูมิลักษณะของบ้านโนนใหญ่ที่มีหนองน้ำล้อมรอบเหมาะแก่การเกษตรกรรม ชาวบ้านจึงตั้งหลักแหล่งโดยไม่อพยพกลับบ้านเดิมแม้ว่าหายโรคระบาดแล้ว ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของบ้านโนนใหญ่ พร้อมด้วยชื่อเสียงพระอาจารย์ระบือลือไกล ทำให้ชาวบ้านถิ่นอื่นเริ่มอพยพเข้ามาอยู่มากขึ้น หลายเชื้อชาติหลายเผ่าพันธุ์ทั้งตองสุ (กูลา) ไทใหญ่ จีน เดินทางเข้ามาค้าขายและตั้งรกรากที่บ้านโนนใหญ่

ความเป็นมาของชนเผ่าปะโอ

ตองสุ หรือ ต่องสุ และต่องซู ในความหมายของชาวไทใหญ่หมายถึงการเปรียบเปรยว่าเป็นคนรับใช้ในเชิงดูถูกเหยียดหยาม เหตุเพราะคนตองสุเป็นคนขยันอดทนสู้งานเหมือนชีวิตนี้ต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอดปลอดภัยเลยต้องมารับใช้ มีความซื่อสัตย์ดีชาวไทใหญ่จึงมักเลือกใช้คนตองสุเป็นเพื่อนร่วมงานและเดินทางมาจากประเทศพม่ามาด้วยเสมอ ชาวพม่าเรียกชาวปะโอว่าตองตู (Taungththu) ส่วนชาวไทใหญ่เรียกว่า ต่องซู (Taungsu) หรือตองซู (Tongsu) มีความหมายว่า “คนทางใต้” ซึ่งกล่าวถึงชาวปะโอที่อาศัยอยู่ที่เมืองตะโง่งหรือท่าตอน หรือสะโง่งทางตอนใต้ของประเทศพม่า มีความหมายเช่นเดียวกันกับ “คนดอย” นอกจากนี้ชาวปะโอ ยังถูกเรียกในเชิงดูถูกว่าเป็นพวก “ชาวไร่ ชาวนา” ในขณะที่ชาวปะโอกลับเรียกตัวเองว่า “ปะโอ” ชาวปะโอในเมืองท่าตอนหรือสะโง่งทางตอนล่างในรัฐมอญปัจจุบัน เรียกคนปะโอที่อาศัยอยู่บนที่ราบสูงของรัฐฉานว่า ปะโอพื้นที่สูง หรือปะโอดอย (Highland Pa-O) ในทางกลับกัน คนปะโอในรัฐฉานตอนใต้ เรียกคนปะโอที่อาศัยอยู่บริเวณเมืองท่าตอนทางตอนล่างของประเทศพม่าว่า ปะโอที่ราบต่ำหรือปะโอล่าง (Lowland Pa-O) ชาวล้านนาเรียกชาวปะโอออกในสำเนียง “ต่องสู้” เมื่อแยกคำแล้ว มีผู้สันนิษฐานที่มาของคำว่า “ปะโอ” ว่าน่าจะมาจากคำว่า “ผะโอ” แปลว่าผู้อยู่ป่า เพราะในภาษาไทยคำนี้ คำว่า “อยู่” หมายถึงอยู่ เกี่ยวกับภาษาปะโอ คำว่า “ปะ” หมายถึง

เสียงแตกร้าง คำว่า “โอ” หมายถึง ปลอกเปลือก

จากความหมายของคำว่าตองสูงนั้น สอดคล้องกับคำกล่าวของพระสมุห์ อานนท์ อินทวิโส (สัมภาษณ์: 2555 กรกฎาคม 7) ว่า “ความหมายของคำว่าตองตุมี่ สองนัยสำคัญคือ หนึ่งคำว่าตองหมายถึงทิศใต้ คำว่าตอหมายถึง ผู้คน รวมกันแล้วหมายถึงผู้คนที่มาจากทิศใต้ ส่วนอีกนัยหนึ่งนั้นคำว่าตองหมายถึง ภูเขาอยู่ที่สูง ตอหมายถึง ผู้คน รวมความคือผู้คนที่มาจากภูเขา ทั้งคำว่าตองสูง ต้องสู้ ต้องชู ต้องตูกี่ตามนั้นคือ คนปะโอแต่คนปะโอไม่ชอบให้เรียกคล้ายกับว่าตอสูง ดังนั้นในระดับผู้นำของชาวปะโอ จึงได้มีการประชุมหารือกันที่เมียนมาร์ในปี พ.ศ.2491 มีมติให้ยกเลิกการเรียกชาวปะโอว่า ตองสูงหรือตองตอหรือตองสู้หรือตองตอให้หมดไป แล้วประกาศให้เรียกว่า ปะโออย่างเป็นทางการตั้งแต่นั้นมา”

ประเทศพม่าประกอบไปด้วยหลากหลายของกลุ่มชนชาติพันธุ์ กลุ่มสำคัญต่างๆ กว่า 135 กลุ่มชาติพันธุ์ ในจำนวนนั้นมีชาติพันธุ์ตองสูงหรือปะโอ (PA-O) เป็นหนึ่งในกลุ่มชนชาติพันธุ์กลุ่มน้อย อันมีวัฒนธรรมประเพณี การแต่งกาย สำเนียงภาษาพูดและภาษาเขียนของตนมีลักษณะเฉพาะของชนเผ่า แม้ว่ามีจำนวนอันน้อยนิดประมาณ 3 ล้านคนหรือ 3 % ของจำนวนประชากรพม่าในปัจจุบันได้กระจัดกระจายอาศัยอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือในรัฐฉานจำนวนมาก ภาคกลางและภาคใต้ในรัฐมอญ แต่ชาติพันธุ์ตองสูงยังคงดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ที่โดดเด่นจนกลายเป็นสัญลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ แม้ว่ามีบางส่วนได้เดินทางข้ามพรมแดนไปปรากฏชื่อเสียงนามใหม่ว่า พ่อค้าชาวกลา ณ แคนดินถิ่นไกลโพ้นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของราชอาณาจักรไทย ห่างไกลจากถิ่นกำเนิดกว่าพันกิโลเมตรเป็นเวลากว่าร้อยปีมาแล้ว อันเป็นข้อสังเกตให้ผู้วิจัยสนใจติดตามเพื่อสืบค้นประวัติศาสตร์ และความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ตองสูงโดยละเอียด

ชาวตองสูงหรือปะโอในบางพื้นที่เรียกชาวปะโอว่า ตองตอ ตองชู ตองสู้ อย่างไรก็ตาม นักภาษาศาสตร์จัดให้ปะโออยู่ในกลุ่มย่อยของเผ่ากะเหรี่ยง (Karen) และอยู่ในกลุ่มภาษาตระกูลจีน-ทิเบต ซึ่งประกอบด้วย มี 11 กลุ่ม คือ ก่องกะเหรี่ยง(กะเหรี่ยงสะกอ กะเหรี่ยงโปว์ กะยา บเว ปะโอ ปะตอง กะยอ) จิงพ้อ (คะฉิ่น) จิน (กลุ่มต่าง ๆ ในเขตเมือง) จินฮ่อ บิซู พม่า ลีซู (ลีซอ) ละหู่ (มูเซอ) อะฮา(อิกอ) และ อิมปี (เมปี้ ก้อปะก้อ) ตามตำนานชาวปะโอหรือตองสูงอพยพมาจากตอนกลางของทวีปเอเชีย บ้างก็กล่าวอ้างว่ามาจากตอนใต้ทิเบต และมาตั้งถิ่นฐานเมื่อนานมาแล้วในบริเวณท่าดอนหรือสะโดง เมืองทางทิศตะวันออกของย่างกุ้ง อย่างไรก็ตามยังไม่มีข้อมูลการบันทึกทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับต้นกำเนิดของชาวปะโอที่พอเป็นหลักฐานยืนยันได้ มีเพียง

ตำนานที่เล่าขานถึงการกลายมาเป็นชาวปะโอตั้งที่พระมหาสุรศักดิ์ สีสสวัสดิ์(สัมภาษณ์: 2555 กรกฎาคม 7) กล่าวว่า “มีบรรพบุรุษฝ่ายหญิงเป็นพญานาค ซึ่งสามารถแปลงกายเป็นมนุษย์ได้ แต่เมื่อนอนหลับร่างจะกลับคืนเป็นพญานาคดังเดิม ส่วนบรรพบุรุษฝ่ายชายคือ วิชาธร (Weikja) คนพม่าเรียกว่า ซอจี เป็นคนหล่อมีความฉลาดทั้งยังสามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ จนกระทั่งวันหนึ่งพญานาคตัวเมียแปลงกายเป็นสาวงามลงมาเล่นน้ำ ได้พบกับซอจีและเกิดหลงรักกัน จากนั้นจึงได้อาศัยอยู่ร่วมกันในถ้ำจนกระทั่งนางพญานาคได้ตั้งท้องขึ้น และวันหนึ่งหลังจากซอจีกลับมาจากหาอาหารข้างนอก จึงได้พบเห็นร่างพญานาคนอนอยู่ในถ้ำแทนที่ภรรยาสาวงาม เขาจึงบินหนีไปและไม่กลับมาอีกเลย เมื่อนางพญานาคคลอดไข่ออกมา 2 ใบ จึงได้มอบไว้ให้กับฤๅษี แล้วนางจึงกลับคืนสู่เมืองพญานาค ต่อมาไข่ทั้ง 2 ใบ ฟักออกมาเป็นเด็กชายและเด็กหญิง ซึ่งเด็กทั้งสองคนได้กลายมาเป็นบรรพบุรุษของชาวปะโอ ฝ่ายเด็กชายได้เป็นกษัตริย์องค์แรกของท่าตอนหรือตะโตน, สะโดง(Thaton) ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสุวรรณภูมิ หรือแผ่นดินทอง”

นอกจากนี้มิตำนานที่กล่าวถึงความเป็นมาของชนชาติปะโอจาก ข้อมูลจากหนังสือของ Russ Christensen และ Sann Kyaw (2006) :The Pa-O Rebels and Refugees ระบุว่า นานมาแล้วมีฤๅษีสองพี่น้องฝึกบำเพ็ญเพียรธรรมอยู่ในป่าใกล้กับดินแดนที่เรียกว่า “สุวรรณภูมิ” (หมายถึง เมืองตะโละในปะจุบัน) มีพญานาคตัวเมียลงเล่นน้ำในป่าแห่งนั้น และได้เห็นชายล่ำส่วคนหนึ่งชื่อซอจี พญานาคตัวเมียได้เกิดหลงรักซอจีในทันใด พร้อมร่ายคาถาแปลงร่างเป็นมนุษย์หลังจากนั้นทั้งสองตกหลุมรักกันและใช้ชีวิตอยู่ในป่าแห่งนั้นต่อมาไม่นานพญานาคตัวเมื่อก็ตั้งท้อง วันหนึ่งสามีได้พบเห็นร่างของนางพญานาคขณะกำลังหลับอยู่จึงเกิดตกใจและหนีไป นางพญานาคเฝ้ารอการกลับมาของสามีจนกระทั่งให้กำเนิดลูกออกมาเป็นไข่สองฟอง เมื่อสามีไม่กลับมาจึงทิ้งไข่ไว้ในป่าแล้วกลับเมืองของนาง จากนั้นฤๅษีสองพี่น้องมาเจอไข่ทั้งสองฟองจึงแบ่งไข่ให้กันคนละฟอง ไข่ฟองหนึ่งถูกนำไปรัฐกะเหรี่ยงส่วนอีกฟองถูกนำไปที่เมืองตะโละ (เมืองสุวรรณภูมิ) ในรัฐมอญ ต่อมาไข่ทั้งสองฟองฟักตัวออกมาเป็นมนุษย์ ซึ่งชาวปะโอเชื่อว่าไข่ที่ถูกนำไปรัฐกะเหรี่ยงเป็นพี่ ส่วนไข่ที่อยู่ในเมืองตะโละเป็นน้องเปรียบได้ว่าชาวกะเหรี่ยงเป็นพี่ของชาวปะโอ และเชื่อว่าทั้งสองเผ่าพันธุ์เป็นพี่น้องกัน ชาวปะโอนับถือซอจีเป็นพ่อและนับถือพญานาคเป็นแม่ โดยทุกงานเทศกาลของชาวปะโอมักมีรูปของซอจีที่เป็นมนุษย์และรูปของพญานาคด้วยเสมอ ชาวปะโอยังแต่งกายเลียนแบบพญานาค โดยทั้งชายและหญิงปะโอจะมีผ้าโพกหัวหลากสีเส้นแต่ผ้าโพกหัวของหญิงชาวปะโอจะถูกจัดตกแต่งให้คล้ายกับหัวพญานาค ขณะที่ชุดแต่งกาย

ของชาวปะโอจะเป็นสีดำและสีน้ำเงินเท่านั้น ซึ่งมีที่มาจาก เมื่อกษัตริย์มณฑลของชาวปะโอแพ้สงครามให้กับกษัตริย์อินทราแห่งนครบะกัน (พุกาม) ของพม่าเมื่อศตวรรษที่ 11 เป็นเหตุให้ต้องสูญเสียเมืองตะโง้งหรือเมืองสุวรรณภูมิไปและต้องอพยพมาอยู่ในรัฐฉาน ทำให้ชาวปะโอเศร้าโศกเสียใจจึงพร้อมใจกันแต่งชุดสีดำและสีน้ำเงินเท่านั้น

การเดินทางชาวปะโอ

ปะโอหรือตองสูและไทยใหญ่ หรือที่รู้จักกันในบทบาทพ่อค้ากลาง ที่เดินทางค้าขายอยู่ในภาคอีสาน ในพงศาวดารภาคที่ 4 เรียกพวกกลางว่า “นายกองตองสู” หรือตองสู หรือตองสู ชาวกลางคงจะเดินทางเร่ขายสินค้าในภาคอีสานมานานแล้ว จนมีชื่อเรียกทุ่งกลางร้องให้ การเร่ขายสินค้าของชาวกลางตองสู จะเดินทางเป็นกองพ่อค้าวัวต่างจำนวนมาก บางคณะอาจจะมาถึง 100 คน หลักฐานเอกสารที่บันทึกเรื่องราวของชาวกุลานี้ พบเก่าที่สุดในปี พ.ศ. 2381 (รัชกาลที่ 3) ข้อความบันทึกของทางราชการที่กักตัวพวกกลางหรือตองสูที่เดินทางค้าขายในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ตาก สุวรรณโลก และกำแพงเพชร ส่วนภาคอีสานนั้น ปรากฏเอกสารเก่าที่สุดในสมัยรัชกาลที่ 4 ที่บันทึกเรื่องราวของชาวกุลาในภาคอีสาน นั่นคือบันทึกเรื่องราวขัดแย้งระหว่างตองสู กับเจ้าเมืองร้อยเอ็ด สุวรรณภูมิและขอนแก่นกรณีโคประมาณ 600 ตัวที่ต้องสู้ซื้อในเมืองเหล่านี้ (บุญจิตต์ ชูทรงเดช. 2542 : 257-263) บันทึกว่า ตองสูได้ซื้อโคในร้อยเอ็ด 66 ตัว ในสุวรรณภูมิ 178 ตัว และในขอนแก่น 333 ตัว แล้วเจ้าเมืองเหล่านี้ก็ยึดโคทั้งหมดไว้ พระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการให้เจ้าเมืองเหล่านี้ซื้อโคคืนแก่ชาวตองสู ซึ่งขณะนั้นร่อยอยู่ที่กรุงเทพฯ โดยให้ขายโคคืนเจ้าของเดิม หรือขายให้ใครก็ได้ เพื่อนำเงินมาชดใช้ให้ชาวตองสู แต่เจ้าเมืองเหล่านี้ก็ดำเนินการช้ามาก ทางกรุงเทพฯ จึงต้องจ่ายเงินค่าโคให้ชาวตองสูไปก่อน 2,763.5 บาท แล้วสั่งให้เจ้าเมืองใช้เงินคืนให้ทางกรุงเทพฯ โดยไม่ชักช้า เจ้าหน้าทีกรุงเทพฯ เองก็สงสัยอยู่ว่าพม่า-อังกฤษ (ขณะนั้นพม่าทางตอนใต้ตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษแล้ว) มีความในใจอะไรซ่อนอยู่เบื้องหลังการค้าของการตองสู และสั่งให้เจ้าเมืองในภาคอีสานมิให้ขายโคกระบือแก่ชาวต่างชาติ เหตุการณ์ในภาคเหนือและภาคอีสานครั้งนั้น ก่อให้เกิดความยุ่งยากเกี่ยวกับการค้าในระยะแรก ๆ มาก โดยเฉพาะเกี่ยวกับสัตว์พาหนะได้ถดถอยลง จนกระทั่งถูกเจ้าหน้าทีทางไทยห้ามค้าในที่สุด ส่วนพวกตองสูที่เป็นพ่อค้าเร่ในภาคเหนือ บางทีก็ถูกเจ้าหน้าทีท้องถิ่นจับพลอยฟ้าพลอยฝนไปด้วย เหตุการณ์ในร้อยเอ็ด สุวรรณภูมิ และขอนแก่น เกิดขึ้นก่อนที่ สนธิสัญญาบาวริง ซึ่งได้รับการให้สัตยาบันในวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2399 จะมีผลบังคับใช้ ข้อแรกของสนธิสัญญานี้บังคับว่า “ต้องรับประกันว่า

บุคคลในบังคับอังกฤษที่เดินทางมาประเทศไทย จะต้องได้รับความคุ้มครอง และได้รับความช่วยเหลืออย่างเต็มที่จากรัฐบาลสยาม ในการอยู่อาศัยอย่างปลอดภัย และอำนวยความสะดวกทางการค้าอย่างดีและผลประโยชน์ของบุคคลในบังคับอังกฤษทุกคน จะต้องได้รับการคุ้มครองจากระเบียของกงสุลอังกฤษในกรุงเทพฯ ตลอดจนการพิพาทภาคีความ คนในบังคับอังกฤษมีสิทธิเดินทางได้ทั่วถึง ภายใต้การคุ้มครองของหนังสือเดินทางของอังกฤษ และตราประทับร่วมของเจ้าหน้าที่ไทยที่กำหนดชื่อไว้โดยเฉพาะ” ข้อตกลงในสัญญาเหล่านี้ รวมทั้งภาคผนวก ซึ่งลงลายมือในเดือนพฤษภาคม 2399 เป็นพื้นฐานในการกำหนดกฎเกณฑ์การค้าของกุลหรือตองสุ ซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากเมืองมะละแหม่ง และเป็นคนในบังคับอังกฤษ

หลังจากสนธิสัญญานับนี้กิจการค้าของกุลหรือตองสุได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากท่าที่ที่เจ้าหน้าที่สยาม อำนวยความสะดวกแก่ชาวต่างด้าวจากพม่าในบังคับอังกฤษดีมาก ในเวลาต่อมา เอกสารทางราชการไทยเป็นจำนวนมากที่ประกาศไปยังเจ้าเมืองหัวเมืองต่างๆ เกี่ยวกับแผนการเดินทางเพื่อการค้าโดยทั่วไป คือ พม่า ตาก เชียงใหม่ แพร่ ลำปาง ลำพูน น่าน ซึ่งเดินทางไปบ่อยและบริเวณที่ไม่บ่อยนัก เช่น นครสวรรค์ สวรรคโลก ลพบุรี หล่มสัก เป็นต้น กลุ่มที่เดินทางมาถึงนครราชสีมา มักจะเดินทางไปยังมะละแหม่งเป็นจุดหมายปลายทาง โดยเดินทางผ่านหัวเมืองลาวฝ่ายเหนือ สินค้าที่ต้องสู่ต้องการซื้อโดยทั่วทั้งนครราชสีมา และลาวฝ่ายเหนือ คือ ช้าง งาช้าง เขาสัตว์ ไหม และโคกระบือ พวกเขาสนใจป่าไม้ซุงด้วยเหมือนกัน ซึ่งเป็นผลผลิตในเชียงใหม่ แพร่ ลำปาง ลำพูน และน่าน สินค้าที่นำไปขายเป็นพิเศษก็คือปิ่นและผ้าไหม กุลหรือตองสุ จะเดินทางเป็นหมู่คณะบางครั้งถึง 48 คน พ่อค้ากุลหรือตองสุเหล่านี้มีปืนและดาบเป็นอาวุธ รัฐบาลไทยจะแนะนำเจ้าเมืองหัวเมืองต่าง ๆ ให้อำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ตองสุในการค้าขาย ส่วนราคานั้นสุดแท้แต่จะตกลงกันเอง เจ้าหน้าที่เป็นเพียงผู้บันทึกรายละเอียดของโคกระบือที่ตกลงซื้อขายกันแล้วเท่านั้น แต่เมื่อการค้าขายตัวกวางหน้ามากขึ้น การปฏิบัติก็นับเป็นเรื่องยุ่งยาก ทำให้เกิดปัญหามาจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย (สารานุกรมไทย. 2550 : 221)

พ่อค้ากุลหรือตองสุที่เดินทางค้าขายระหว่างหมู่บ้านในภาคอีสาน มีจำนวนมากที่ได้แต่งงานกับสาวไทยลาวพื้นถิ่น และอยู่เป็นหลักแหล่งในท้องถิ่นอีสาน มีบัญชีที่ทำขึ้นกลางปี พ.ศ.2423 เกี่ยวกับชาวกุลหรือตองสุแต่งงานกับสตรีพื้นบ้าน มีจำนวนถึง 60 คน ในเมืองอุบลและเมืองบริวาร จำนวนนี้ไม่นับที่แต่งงานแล้วเดินทางไปอื่น พวกที่อยู่ตั้งถิ่นฐานเหล่านี้ กลุ่มแรกๆ อยู่กันมานานถึง 26 ปี หมู่บ้านของชาวกุล

หรือตองสุ๊กค่อยๆ ขยายใหญ่ขึ้น ในปี พ.ศ.2430 เจ้าเมืองเดชอุดม ได้เสนอเรื่องไปทูลกรมท่า ขออนุญาตตั้งนายกอง หัวหน้าหรือตองสุ๊กเพื่อให้พวกเขาปกครองกันเอง แต่ไม่ได้รับอนุญาต ในระยะเวลาเดียวกันนี้ ตองสุ๊กและพม่าตั้งถิ่นฐานเกิดเป็นคติความขึ้นถึง 64 คติในเมืองนครจำปาศักดิ์ 13 คติในเมืองหนองคาย และ 80 คติในเมืองชนบท ขาวกุดลาหรือตองสุ๊กตั้งถิ่นฐาน เป็นเรื่องราววนวนายในพื้นที่เมืองจันทร์ และพระตะบอง เพราะเป็นแหล่งที่เมืองพลอยกำลังรุ่งเรืองรายงานถึงกงสุลอังกฤษ ระบุว่าในปี พ.ศ. 2432 มีตองสุ๊กอยู่ในเมืองตราดถึง 3,000 คน และมีตองสุ๊กและพม่าอยู่ในเมืองพลอยพระตะบองถึง 2,000 คน ในปี พ.ศ.2439 มีชาวพม่า กุลา หรือตองสุ๊กถึง 1,500 คน อยู่ในพื้นที่อำเภอบ่อพลอยและเมืองโพลิน (คณินนิตย์ จันทบุตร. 2548 : 31-32)

ร่องรอยศิลปวัฒนธรรมที่บ้านโนนใหญ่

ในอดีตเมื่อคนกุลาได้มาอยู่เป็นหลักเป็นฐานแล้ว จึงคิดที่จะได้มีวัดเพื่อที่จะได้ให้ลูกหลานบวชพระ และใช้เป็นที่ทำบุญสุนทานของพวกเราต่อไป (พวกกุลาโดยมากนับถือศาสนาพุทธและถือเคร่งมาก เมื่อไปอยู่ที่ไหนเป็นหลักแหล่งดีแล้วมักจะตั้งวัดและนิมนต์พระมาอยู่เพื่อจะได้ทำบุญสุนทาน) เมื่อที่ประชุมตกลงกันเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็เริ่มเก็บเงินทอง และได้เชิญชาวกุลาที่อยู่ห่างไกลกันมาประชุมร่วมแรงร่วมศรัทธากัน เช่นบ้านแก่งจังหวัดขอนแก่น บ้านโนนขา อำเภอภูเวียง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ และบ้านสร้างถ่อ อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ต่างคนก็ต่างมีความเห็นชอบสละเงินสละทองช่วยกันตามกำลังศรัทธา แต่พวกนี้ส่วนใหญ่มีฐานะดีจึงเสียสละกันมาก ทำให้การสร้างวัดจึงสำเร็จเร็ว ครั้งแรกก็สร้างกุฏิหลังเล็กๆ เป็นจ้องหอสูงๆ อีก ทางด้านหลังกุฏิ พออาศัยเสร็จเมื่อประมาณ พ.ศ.2405 แล้วก็ไปนิมนต์เอาอาจารย์ใหญ่ชื่อ “กัตติยะ” อีกชื่อว่าสลาโหลง มาจากพม่าเชียงตุงมาอยู่เป็นสมภารเจ้าวัด และสำหรับที่ดินที่ใช้สร้างวัดนั้นซื้อก็มี ขอก็มี และยังได้รับบริจาค จากแม่ใหญ่ถ่อน จนพอสมควรใช้สร้างวัดได้ เมื่ออยู่ได้ ต่อมาพวกชาวกุลาผู้ซึ่งยังไม่ได้มา ทราบข่าวว่าบ้านโนนมีชาวกุลา และมีครอบครัวอยู่กันที่นั่นมากมาย ทั้งบ้านโนนยังมีสินค้าที่ขายดีจึงมีความประสงค์จะมาเที่ยวชมนอกจากนี้ยังเป็นการมาเยี่ยมเยียนพี่น้องด้วย เมื่อมาพบแล้วเห็นว่าเป็นหมู่บ้านที่อุดมสมบูรณ์อยู่อาศัยจึงมาตั้งหลักแหล่งอีก เป็นรุ่น

ที่ 2 ที่ 3 ต่อๆ กันมาเรื่อยๆ อาทิ เช่น พ่อคำมูล แม่ใหญ่สงค์ พ่อใหญ่คำอู แม่ใหญ่แก้ว พ่อใหญ่ปันโย แม่ใหญ่จันทร์ พ่อใหญ่ตะ แม่อ่อน พ่อใหญ่ว่าดิ่งดำ แม่ใหญ่เต้า พ่อใหญ่ทวดม้วย แม่เสาคคนที่ 2 แม่หลาว พ่อทวดเป้ แม่ใหญ่อู๋ พ่อใหญ่กึ่ง แม่ใหญ่มี พ่อสาตตัน แม่บัว พ่อสร้างพรม แม่คำ (เป็นหัวหน้ากุล) พ่ออินตาเป้ แม่คำ พ่อใหญ่เขียว แม่ทุม พ่อใหญ่กึ่ง แม่มี พ่อหม่อง แม่ทอง พ่อทวดซุน แม่ซื่อน สะหล่าโหลง แม่ทา (ได้บวชเป็น สมภารวัดครั้งแรก) พ่อใหญ่คำ แม่สา พ่อใหญ่คำเฮียง แม่ใหญ่สอน พ่อใหญ่เดิม แม่ใหญ่บัว พ่อใหญ่คำ แม่ใหญ่เหลียน พ่อสร้างหยี่ แม่ไข พ่อใหญ่คำแดง แม่เสียน พ่อใหญ่ทวดติ แม่ใหญ่คำตา พ่อใหญ่สร้างฮือ แม่ใหญ่คำอี (เป็นกุลลาห์) พ่อคำหลู่ แม่คำมี พ่อคำใส แม่สิงห์ พ่อใหญ่อินตะ แม่หล่าน้อย นอกจากนี้ยังมีอีกหลายคน (สุริยฉาย สุนันธริต. 2556 : 126)

ภาพที่ 1 วัดทุ่งสว่างอารมหรือวัดโนนกุล

ที่มา : สุริยฉาย สุนันธริต 15 พค. 2555 และกวีวัฒน์ แสนสุข 17 ตค. 2559

จากภาพที่ แสดงภาพถ่ายวัดทุ่งสว่างอารมณ โดยภาพ A เป็นภาพวัดทุ่งสว่างอารมณก่อนที่จะถูกพายุพัดพังในปี พ.ศ. 2524 ภาพ B แสดงวัดทุ่งสว่างอารมณในปัจจุบันที่ได้มีการบูรณะใหม่ โดยไม่มีศิลปะแบบวัดพม่าเดิม ยังคงมีต้นตาลคู่ที่ยังคงอยู่ และภาพ C เป็นภาพของเจดีย์บรรจุอัฐิบรรพบุรุษที่เป็นชาวกุลหรือตองสู พ่อใหญ่ซุกซุน ต้องสู้ พ่อของขุนยายปูน บุญยอและพระเสรี บุญยอ ซึ่งเจดีย์อีกหลายหลังที่มีการจารึกแผ่นป้ายนามสกุลต้องสู้ ในบริเวณวัดทุ่งสว่างอารมณ ภาพ D เป็นภาพวัดทุ่งสว่างอารมณในปัจจุบันที่ได้บูรณะสร้างใหม่ด้วยใจศรัทธาร่วมแรงร่วมใจบริจาคสร้างจงบขึ้นใหม่ เพื่อสืบทอดบรรพบุรุษไทยกุลหรือตองสูหรือชาติพันธุ์ปะโอ โดยยังคงอนุรักษ์ศิลปกรรมคล้ายของเดิม

มองเชิง

นอกจากศิลปกรรมทางวัตถุที่ชาวตองสูหรือชาวปะโอและหรือในนามชาวไทยภูเขา ได้นำมาให้ลูกหลานที่บ้านโนนใหญ่ได้สืบทอดรำลึกสำนึกในแผ่นดินของ ตนแล้ว ยังได้นำศิลปะการแสดงที่ยังมีการอนุรักษ์รักษาให้คงอยู่จนกลายเป็นอัตลักษณ์ ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชาวบ้านโนนใหญ่นั้นคือ “มองเชิง” อีกยังเป็นศิลปะการ แสดงที่เชิดหน้าชูตา รวมทั้งยังเคยแสดงอวดสายตาบรรดาแขกบ้านแขกเมือง ตลอดจนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอีกด้วย ปัจจุบันชาวภูลาโนนใหญ่ได้รวมใจกันจัด ตั้งอนุสรณ์รูปปั้นสัญลักษณ์เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง “มองเชิง” ไว้ที่ผนังรั้ว ด้านทิศเหนือของโรงเรียนบ้านโนนใหญ่ (โรงเรียนโกลาพิทยาคาร) การแสดงมองเชิง ของชาวโนนใหญ่ในเทศกาลประเพณีบุญบั้งไฟที่จัดปีเว้นปี ผู้แสดงประกอบจะเป็นชาย บ่งบอกถึงความเป็นผู้นำ เป็นผู้แกร่ง ท่าพ่อนรำจะพ่อนด้วยมือเปล่า โดยการเคลื่อนไหว ร่างกายแยกแขนยกขา ท่า่วงท่าต่างๆ ซึ่งช่วงพ่อนจะแสดงชั้นเชิงที่แตกต่างกันออกไป คิดประดิษฐ์ท่ารำตามท่าทางของตน จะบ่งบอกถึงศิลปะลักษณะความเชื่อถือ นอกจากนี้ ชาวบ้านโนนใหญ่ยังมีการแสดงหนึ่งที่น่าสนใจคือ “การพ่อนดาบ” หรือเรียก กันว่า พ่อนกาแลว “พ่อนโต” เป็นการพ่อนที่ใช้ต้อนรับแขกผู้มาเยือน อีกอย่างหนึ่งก็ คือ การ “รำหม่อง” “ส่วยยี่” เป็นการรำออกท่าทางคล้ายพม่า ตบมะผาบ เป็นการ เล่นของภาคเหนือ คือเป็นการเล่นที่ใช้มือเปล่าตบไปตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย พร้อมกัน กล่าวคือ เป็นการตบพร้อมร่ายคาถาอาคมลูบตามแขนขาทั่วร่างกาย ตาม ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ชาวภูลามีความเชื่อและศรัทธาว่า เป็นการแสดงก่อให้เกิด ความคงกระพันชาตรี มียกเท้า งอเข่า งอศอกบิดตัวไปมาหลอกล่อคู่ต่อสู้ไปด้วย สีส้า ของพ่อนเจิงและตบมะผาบ จะต่อเนื่องและสัมพันธ์กันตามจังหวะของดนตรี ทั้งจังหวะช้า และจังหวะที่รวดเร็ว มีการกระโดดด้วยท่าทางผาดโผนต่างๆ อย่างน่าเกรงขาม

นอกจากมองเชิงแล้วชาวบ้านโนนใหญ่ยังมีการพ่อนดาบ กลองสะบัดชัย กลองปู่เจ้า (กลองก้านยาว) และร่ายกยุง ซึ่งชาวภูลาที่บ้านโนนใหญ่นำมาแต่สมัยโบราณ ถ่ายทอดให้ลูกหลานดังกล่าวของ (คำใบ้ เครื่องสิ่ง, สัมภาษณ์. 2554 : พฤษภาคม 1) ว่า “เดิมชาวภูลาที่ย้ายถิ่นฐานปักหลักสร้างบ้านเมืองของชาวภูลาใหม่ ที่บ้านโนน ใหญ่แห่งนี้ ได้มีการเล่นประจำของพวกเขา คือการรำมองเชิงเครื่องดนตรีที่ใช้ต้องมี ข้องชุด (ข้องขุม) ชาวบ้านจะต้องไปซื้อข้องชุดถึงที่เชียงใหม่ เชียงรายบางครั้งไปหา ซื้อถึงที่พม่า เพื่อนำมาประกอบการเล่นของชาวภูลา ข้องที่ใช้ทำมาจากทองเหลือง

หรือเรียกว่า“ทองฮ่าว” เพราะห้องที่ทำมาจากทองฮ่าวจะมีเสียงที่ดังกังวาน เสียงดังไพเราะมากกว่าที่หาซื้อจากแถวบ้านเรานี้ ตอนผมเป็นผู้ใหญ่บ้านราวปี พ.ศ. 2521 เห็นว่าอุปกรณ์ในการประกอบการรำมอชิง เช่น ซ้อง กลอง ฉาบ อยู่ในสภาพที่ชำรุดบ้างแตกบ้างเมื่ออุปกรณ์ไม่ครบการเล่นรำมอชิงก็ไม่สมบูรณ์ จึงได้ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน และมีมติตกลงที่จะไปซื้อ ซ้อง ฉาบ และกลอง มาเพิ่มเติมซึ่งจะต้องเดินทางไปซื้อ ถึงอำเภอแม่สาย ก็ต้องค้างแรมที่วัดแถวชายแดนพม่า รุ่งเช้าจึงข้ามฝั่งไปทำซี้เหล็กประเทศพม่าเดินหาซื้อ ปรากฏว่ามี ซ้อง ฉาบ เป็นจำนวนมาก วางขายอยู่ตลาดฝั่งทำซี้เหล็กเลือกซื้อโดยลองตีฟังเสียงดูจนเป็นที่น่าพอใจ(เสียงดังกังวาน เสียงทุ้ม) ซ้องต้องทำด้วยทองฮ่าว จึงจะเสียงดี เลือกได้ชุดซ้องซุม 9 ใบ มา 1 ใบ (ราคาแต่ละใบเขาขายกันเป็นกิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 70 บาท รวมเป็นเงินประมาณ 2,000 กว่าบาท) แล้วจึงเดินทางกลับ ไปสองครั้งในปี พ.ศ. 2543 ก็ได้เดินทางไปซื้อซ้องที่อำเภอแม่สายอีกครั้ง เนื่องจากซ้องชุดเดิมที่ซื้อมาชำรุด เพราะใช้งานบ่อย และไม่ค่อยมีคนดูแลรักษา ครั้งนี้มีรถยนต์ส่วนตัวไปซื้อ โดยซื้อเป็นชุดใหญ่มาเลย (ซุมใหญ่สุดมีถึง ซุม 11) แต่ราคาสูงขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 300 บาท ซึ่งก็ใช้งานมาจนถึงทุกวันนี้ ตอนหลังเดินทางไม่ไหวแล้วก็พยายามใช้รักษา นี่ผมเก็บไว้ตั้งแต่ของพ่อมีอยู่ใบหนึ่ง”

ซ้องชุดเดิมที่ใช้ประกอบการแสดงของซ้องวงเล็ก ๆ มีจำนวน 7 ลูก มีขนาดลูกกลหล่นกันไปจากเล็กสุดถึงใหญ่สุด ประกอบด้วยเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ และมีผู้แสดง คือผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้าน การแสดงของชาวกลาได้เป็นที่กล่าวขาน มีผู้นิยมติดต่อไปแสดงในงานต่างๆ จึงทำมอชิงนั้นดูเล็กไป จากนั้นได้พัฒนาจากการใช้ซ้องจากชุด 7 ลูก เป็นชุดใหญ่ขึ้นจำนวน 9 ลูก และซ้องชุด 11 ลูก โอกาสที่ใช้ในการแสดง การรำมอชิง ถือเป็นการแสดงที่สร้างความสนุกสนาน เราใจ ผู้รำจะต้องใช้ศิลปะขั้นสูงจึงจะสมบทบาท ดังนั้นโอกาสที่จะทำการแสดงจึงต้องเป็นงานที่สนุกสนาน งานมงคลต่าง ๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) งานบวชนาค ใช้แห่นาขบวนนาค ซึ่งถือเป็นการให้เกียรติเจ้านาค สมัยก่อนใช้แห่กับขบวนบรรพชาสามเณร และขบวนนาคอันยิ่งใหญ่ของลูกหลานกลาบ้านโนนใหญ่ ปัจจุบันใช้นาหน้าขบวนแห่นาค ซึ่งมีการดัดแปลงทำรำ เครื่องแต่งกายให้ทันสมัยขึ้น 2) งานแต่งงาน ใช้แห่นาหน้าขบวนขันหมาก แห่เจ้าบ่าวไปยังบ้านเจ้าสาวในช่วงเช้า ก่อนเข้าสู่พิธีแต่งงาน การใช้จังหวะของดนตรีจะต้องมีชีวิตชีวา บ่งบอกถึงความสุขที่ได้นำเจ้าบ่าวมาส่งเจ้าสาว 3) งานเข้าพรรษา ใช้แห่นาขบวนต้นเทียนในวันเข้าพรรษา 4) งานสงกรานต์ ใช้แห่ขบวนการเล่นน้ำสงกรานต์ ปัจจุบัน 5) งานทอดกฐิน ผ้าป่า นี่ก็เป็นงานใหญ่ ที่คณะรำมอชิง จะต้องแสดงออกให้เต็มที่ ขณะที่แห่องค์กฐินหรือองค์ผ้าป่าไปทอดที่วัด 6) งานบุญบั้งไฟ นี่ก็เป็นประเพณีบุญเดือน 6 ที่สนุกสนาน ใช้แห่ขบวนบั้งไฟ เพื่อการประกวดบ้าง

เพื่อพิธีงานบ้างแล้วแต่โอกาส 7) งานแห่ญะเหวด เป็นประเพณีญะเหวดเดือน 4 ของชาวอีสาน ซึ่งจะต้องมีขบวนแห่ ผ้าฉะเหวดไปวัด สร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน 8) งานมหรหรรรมบันเทิงทั่วไป เป็นงานประจำปีของอำเภอ จังหวัด งานที่ทางราชการต้องการให้โชนศิลปะพื้นบ้านทั่วไป องค์กรประกอบการร้ามองเชิง ประกอบด้วย ช้อง ซึ่งทำจากทองฮ้าว มีจำนวนตามขนาดของวงเล็กหรือวงใหญ่ โดยเริ่มตั้งแต่ ช้องชุม 7 จะมีช้อง 7 ใบ ช้องชุม 9 จะมีช้อง 9 ใบ ช้องชุม 11 จะมีช้อง 11 ใบ กลอง มีลักษณะเป็นกลองสองหน้าบางที่เรียกว่า ตะโพน ยาวประมาณ 2 ฟุต เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 14-16 นิ้ว ใช้แขวนจากไหล่ ตีด้วยมือตามจังหวะ และฉาบ

ภาพที่ 2 เครื่องดนตรีในการแสดงมอญและเซ่งทำร้ามองเซ่ง

ที่มา : สุริยฉาย สุคันธรัตน์ 25 มค. 2555 และ 12 มีค. 2556

จากภาพที่ 2 เครื่องดนตรีในการแสดงมอญและเซ่งทำร้ามองเซ่ง โดยภาพ A แสดงเครื่องดนตรีประกอบด้วยกลองสองหน้า ช้อง ฉาบ หรืออาจใช้กลองก้นยาว หรือกลองปู้แจ้แทนกลองสองหน้าได้หากเป็นการแสดงของชาวตองสูหรือปะโอแล้ว มักใช้กลองก้นยาว ส่วนกลองสองหน้าเป็นศิลปะของชาวไทยใหญ่ดังในภาพ B เป็นภาพเครื่องดนตรีมอญเซ่งที่ใช้ในขบวนพาเหรดในงานวันชาติปะโอ วันที่ 12 มีค. 2556 ที่จังหวัดตองยี สาธารณรัฐเมียนมาร์ ภาพ C แสดงการตีช้องที่ต้องใช้คนสามช่วยกันตีในการแสดงในงานบุญบั้งไฟที่บ้านโนนใหญ่เช่นเดียวกับกับภาพ D ที่ผู้หาม และตีเป็นชาวตองสูหรือปะโอที่มาแสดงในงานเทศกาลศิลปะพื้นบ้านนานาชาติ ครั้งที่ 8 ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ภาพ E แสดงการร่ำดาบผสมผสานการร้ามองเซ่งโดย

คณะนักแสดงชาวตองสูหรือปะโอที่มาร่วมแสดงในงานเทศกาลศิลปะพื้นบ้านนานาชาติ ครั้งที่ 8 ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ส่วนภาพ F แสดงการรำมอชิงโดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะร่วมกันระหว่างกลุ่มชาวตองสูหรือปะโอที่เป็นคณะนักแสดงกับกลุ่มลูกหลานกุลลาหรือตองสูที่บ้านโนนใหญ่ในบริเวณวัดทุ่งสว่างอารมณ์ ทั้งนี้ชาวปะโอจะถือกลอง ฉิ่งหรือฉาบกันคนละชิ้น ส่วนฆ้องจะช่วยกันหามบ้างถ้าขนาดใหญ่ โดยมีฆ้องตั้งแต่ 7 ชิ้นขึ้นไปถึง 12 ชิ้น

ภาพที่ 3 การแสดงมอชิงในปัจจุบันของชาวบ้านโนนใหญ่
ที่มา : กวีวัฒน์ แสนสุข 17 พ.ค. 2559

จากภาพที่ 3 เป็นการแสดงการรำมอชิง ประยุกต์ในงานบุญบั้งไฟที่โนนใหญ่โดย นางรำประยุกต์ทั้งเสื้อผ้าและทำท่าตามแบบท้องถิ่นชาวอีสานผสมชาวเหนือ ส่วนดนตรีแต่งกายประยุกต์ตามแบบคนปะโอ โปกผ้าตามแบบคนอีสานทั่วไป มีสพายยามเช่นกัน จังหวะทำนองจะช้ากว่าชาวปะโอจากเมียนมาร์ เล็กน้อย เป็นศิลปะการแสดงที่ผสมผสานกันอย่างลงตัว

ในการนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ระบำมอชิงแบบทำร่ำร่วมสมัยกันกับกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ในรัฐฉาน (เมียนมาร์) และไทใหญ่ในล้านนา เสมือนวาระบ้านคือผลลัพธ์ของการถกทอใยขยายวัฒนธรรมสัมพันธ์ของชาติพันธุ์ ทั้งชาวปะโอ ชาวไทใหญ่ และชาวไทยกุลลาที่บ้านโนนใหญ่ได้อย่างลงตัว

บทสรุป

การ ศึกษา ร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของศิลปวัฒนธรรมการแสดงมอชิงของชุมชนบ้านโนนใหญ่ โดยศึกษาจากเอกสารประวัติศาสตร์ คำบอกเล่า ตลอดจนหลักฐานทางวัตถุ และหลักฐานเชิงประจักษ์ทั้งโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์

เชิงลึก สังเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า จึงได้พบว่า การแสดงมอญเซิงของชาวไทยกุลาแห่งบ้านโนนใหญ่ มีการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมมาจากบรรพบุรุษชนเผ่าปะโอจากเมียนมาร์ อันเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ที่มีการสืบทอดและอนุรักษ์ธรรมรงค์ไว้จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ชาวบ้านโนนใหญ่ได้มีการประยุกต์ศิลปะการแสดงทั้งชุดการแสดงของนักแสดง เครื่องดนตรีที่มีความคล้ายคลึงกันจนยากที่จะแยกจากกัน รวมทั้งทำนอง จังหวะ ซึ่งแต่เดิมชาวบ้านโนนใหญ่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นแล้วมาปรับประยุกต์ให้ใกล้เคียงกับท้องถิ่นอีสานแล้วก็ตาม ซึ่งต่อมาเมื่องานวิจัยของ สุริยฉาย สุนันธรัต ในคุณูปกตของเรื่อง โยช่ายเศรษฐกิจชาติพันธุ์ทองสุ (ปะโอ) จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สู่ทุ่งกุลาร้องไห้ราชอาณาจักรไทย จากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ทำให้ชาวบ้านโนนใหญ่มีความกระตือรือร้นร่วมแรงร่วมใจกันรำลึกถึงความยิ่งใหญ่ของบรรพบุรุษลูกหลานชาวไทยกุลากันขึ้น ดังเห็นได้จากการร่วมแรงร่วมใจบริจาคทุนทรัพย์สร้างจองหรือศาลาวัดขึ้นใหม่จากของเดิมที่ได้ถูกพายุพัดหายไป บูรณาการก่อสร้างให้คงศิลปะของพม่าตามเดิมในวัดทุ่งสว่างอารมณ์ หรือวัดโนนกูลา ที่บ้านโนนใหญ่ ตำบลกอกเอ อำเภอลือโขง จังหวัดอุบลราชธานี ภายในเป็นพิพิธภัณฑ์เก็บเครื่องใช้ของบรรพบุรุษไว้ให้ลูกหลานเข้าชม รวมทั้งมีเรื่องราวประวัติของบรรพบุรุษชาวทองสุหรือปะโอและในนามไทยกุลา และที่ขาดไม่ได้คือการดำรงรักษาก่อนบุรุษศิลปวัฒนธรรมการแสดงมอญเซิง ที่ได้สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ดังโยช่ายวัฒนธรรมสัมพันธ์ให้ชนรุ่นหลังได้มีตราบพระหว่างชาวไทยกับชาวปะโอจากเมียนมาร์อย่างแน่นแฟ้น ดังทฤษฎีของคลิฟฟอร์ด เกียร์ซ ที่ว่า “วัฒนธรรมคือโครงสร้างความหมายของสัญลักษณ์ ที่ใช้เป็นสื่อระหว่างสมาชิกของสังคมหนึ่งสังคมใดได้ ความหมายของสัญลักษณ์นั้นต้องเป็นที่รู้กันทั่วไปในสังคมนั้น ดังนั้นมนุษย์จึงเหมือนแมงมุมที่ห้อยตัวอยู่ในสายใยของความหมายที่ตนสร้างขึ้น สายใยเหล่านั้นคือวัฒนธรรม”

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไปควรมีการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมภาษา และวัฒนธรรมอาหารในวิถีชีวิตของชาวไทยกุลาบ้านโนนใหญ่ว่ามีความคล้ายคลึงกับชาวปะโอจากเมียนมาร์อย่างไร เพื่อความสัมพันธ์ในโยช่ายความเป็นชาติพันธุ์อันจะช่วยกันสร้างกลายณมิติที่ตระหว่งประเทศได้ด้วย

บรรณานุกรม

คณินันต์ย์ จันทบุตร. (2542). **กุลา (บ้านโนนใหญ่) : ชาติพันธุ์**. สารานุกรมวัฒนธรรมไทยอีสาน.

มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ กรุงเทพฯ.

พริตจ็อฟ คาปรั้า(พระประชา ปสนนธมโม และคณะ,แปล) **จุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษ เล่ม 2 อธิพจน์ความคิดแบบเดส์คาร์ทส์-นิวตัน.กรุงเทพฯ :** มูลนิธิโกลคิมทอง.

พรพิมล ตรีโชติ. (2548). **ไร่แผ่นดิน: เส้นทางพม่าสู่ไทย.กรุงเทพฯ:** หจก. ศรีบุรณ์คอมพิวเตอร์-การพิมพ์.

พระสมุห์อานนท์ อินทวิโส และคณะ. (2554). **หนังสือ สวดมนต์และประวัติวัดหนองคำ. เชียงใหม่:** สุทินการพิมพ์.

พงษ์ศิลป์ สิมวิเศษ. (2548). **ศิลปวัฒนธรรมไทยอีสาน.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.**

มิ่งขวัญ ชนไฟโรจน์. (2551). **แนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาเอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์กุลาในภาคอีสาน.**

วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต. (วัฒนธรรม).

มหาสารคาม: สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิศิษฐ์ แสนสุข. (2547). **อดีตและความเป็นมาของบ้านโนนใหญ่.อุบลราชธานี.**

โรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์.

สุรีย์ฉาย สุคันธรัตน์.(2556). **โยชายุทธศาสตร์กิจชาติพันธุ์ตองสุ (ปะโอ) จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สู่ทุ่งกุลาราชอาณาจักรไทย.ดุขฎิบัณฑิต**

สาขายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค.มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.สุรินทร์

อคิน รพีพัฒน์. (2551). **วัฒนธรรมคือความหมาย.กรุงเทพฯ:** บริษัทไอ. เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์ จำกัด.

อจันรา ภาณุรัตน์. (2545). **ทฤษฎีความรู้โลกาภิวัตน์และภูมิปัญญาท้องถิ่น.**

สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Russ Christensen and Sann Kyaw. (2006). **The Pa-O Rebels and Refugees.**

Chiang Mai:Silkworm Books.

Khun Sann Kyaw ปะโอ จังหวัดตองยีเมียนมาร์

พระมหาสุรศักดิ์ สีสวัโร ปะโอ วัดดูลิตาราม กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

พระสมุห์อานน ปะโอ วัดหนองคำ เชียงใหม่ ประเทศไทย

พระมหาชัยพร ปะโอ วัดหนองคำ เชียงใหม่ ประเทศไทย

ทองใบ เครือสิงห์ ไทย บ้านโนนใหญ่ อุบลราชธานี ประเทศไทย

พัฒนาการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง Development of the Foreign Language Transliteration Appeared in Thai Entertainment Magazines

นลินี อัมพินธ์

Nalinee Amphin

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการเขียนคำทับศัพท์ การเปลี่ยนแปลงเสียง และการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้ 1. วิธีการเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิงพบว่า 1) นิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2495 – 2532 พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศทั้งหมด 23 หมวดอักษร 273 คำ ปรากฏวิธีการเขียนทั้งหมด 397 รูปแบบ เป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีวิธีการเขียนไม่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน จำนวน 204 คำ 2) นิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2533 – 2553 พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศทั้งหมด 19 หมวดอักษร 340 คำ ปรากฏวิธีการเขียนทั้งหมด 640 รูปแบบ เป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีวิธีการเขียนไม่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน มีจำนวน 378 คำ 2. การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง พบว่า 1) คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศจากนิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2495 – 2532 พบทั้งหมด 273 คำ ปรากฏคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง จำนวน 39 คำ พบมากที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ จำนวน 25 คำ รองลงมา การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ จำนวน 6 คำ การตัดเสียงจำนวน 4 คำ การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์จำนวน 2 คำ การเพิ่มเสียงจำนวน 1 คำ และการลากเข้าความ จำนวน 1 คำ ตามลำดับ 2) คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศจากนิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2533 – 2553 ทั้งหมด 340 คำ ปรากฏคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง จำนวน 45 คำ พบมากที่สุด คือ การตัดเสียงจำนวน 20 คำ รองลงมา การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ จำนวน 13 คำ การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ จำนวน 9 คำ การเพิ่มเสียงจำนวน 3 คำ และ

การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์จำนวน 1 คำ ตามลำดับ 3. ความหมายและการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิงพบว่า 1) คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศจากนิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2495 – 2553 พบทั้งหมด 340 คำ ปรากฏคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย จำนวน 55 คำ พบมากที่สุด คือ ความหมายแคบเข้า จำนวน 32 คำ รองลงมาความหมายย่ำยีที่ จำนวน 14 คำ ความหมายกว้างออก จำนวน 7 คำ และไม่ปรากฏความหมายจำนวน 2 คำ ตามลำดับ 2) คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2533 – 2553 พบทั้งหมด 340 คำ ปรากฏคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย จำนวน 109 คำ พบมากที่สุด คือ ความหมายแคบเข้า จำนวน 72 คำ รองลงมา ความหมายย่ำยีที่ จำนวน 35 คำ กว้างออก 1 คำ และไม่ปรากฏความหมายจำนวน 1 คำ ตามลำดับ

Abstract

The purposes of this research were: to learn how to write a transliteration, sound change and the meaning of the words which transliterated in foreign languages in the entertainment magazines.

The results of this study were 1. the ways how to write the transliteration of a foreign language in the entertainment magazines were found that 1) During 1952-1989 had showed the transliteration of all 23 foreign languages. There were 273 words appeared the ways to write in the total of 397 forms. The transliteration transcribed from foreign language was not written according to the transliteration methods of the Royal Society of Thailand for 204 words. 2) During 1990 - 2010 found the transliteration of all 19 foreign languages, there were 340 words appeared the way to write in the total of 640 forms. The transliteration transcribed from foreign language was not written according to the transliteration method of the Royal Society of Thailand for 378 words. 2. The changes in the transliteration of foreign languages in entertainment magazines were as follows: 1) Foreign language transliteration from the entertainment

magazines during 1952 - 1989 found 273 words. The transliteration of foreign languages had changed the tone in the number of 39 words. The most common change was the vowel sound for 25 words, followed by the consonant sound for 6 words. There were the deletion for 4 words, 2 words in the sound change of tone, 1 word in the addition and 1 word in the popular etymology in order. 2) Foreign language transliteration from the entertainment magazine during 1990-2010 found 340 words. The transliteration of foreign languages had changed the tone for 45 words. The most common change was the deletion for 20 words, followed by the vowel sound change for 13 words. The consonant sound change found 9 words, the addition found 3 words and tone sound change found 1 word in order. 3. Meaning and change of meanings of transliterated foreign languages in entertainment magazines were found that 1) the transliteration of foreign languages from entertainment magazine during 1952 - 2010 found 340 words. There were the transliteration of foreign languages had changed the meaning for 55 words. The most common change was the narrowing definition which found 32 words, followed by the transference found 14 words, widening definition found 7 words. In addition there was no meaning that found 2 words in order. 2) the transliteration of foreign languages from entertainment magazine during 1990-2010 found 340 words. There were the transliteration of foreign languages has changed the meaning for 109 words. The most common change was the narrowing definition which found 72 words, followed by the transference found 35 words, widening definition found 1 word. In addition, there was no meaning that found 1 word in order.

บทนำ

ภาษาถือเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ เป็นสิ่งที่รวมความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ ต่าง ๆ และก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภาษามีวิวัฒนาการควบคู่กับสังคมมนุษย์มาโดยตลอด และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ

เนื่องจากภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม มนุษย์มีการสืบทอดวัฒนธรรมทางภาษามาเป็นระยะเวลายาวนาน เมื่อมนุษย์สืบทอดภาษาต่อกันมาจึงเกิดการผิดเพี้ยนไปจากภาษาดั้งเดิม เพราะภาษาทุกภาษาที่ยังมีผู้ใช้พูดอยู่จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังที่ไวลอร์ธ นินซ์ฐานันท์ (2533: 4) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงในภาษาจะเป็นในลักษณะวิวัฒนาการ คือ เปลี่ยนแบบค่อยเป็นค่อยไป สาเหตุที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนไปมาก คือ การยืม ถ้าพิจารณาคำในภาษาไทยปัจจุบันจะพบว่า คำส่วนใหญ่เกิดจากการยืมคำแทบทั้งสิ้น เช่น ถ้าเป็นศัพท์ด้านศาสนา และวรรณคดีมักจะยืมคำมาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ถ้าเป็นศัพท์ทางวิทยาศาสตร์จะยืมมาจากภาษาทางตะวันตก ถ้าเป็นศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันมักจะเป็นคำไทย แต่ก็มีภาษาเขมรและภาษาจีนปนอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย ภาษาทุกภาษาย่อมมีการยืมคำจากภาษาต่าง ๆ เข้ามาใช้ในภาษาของตน ภาษาไทยก็เช่นเดียวกันได้ปรากฏหลักฐานในเอกสารต่าง ๆ ว่ามีการนำคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้นานแล้ว เช่น ค้นพบหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงที่ปรากฏการใช้คำที่มาจากภาษาบาลี และสันสกฤตอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากคำภาษาบาลีและสันสกฤตซึ่งเป็นคำส่วนใหญ่ที่ไทยรับเข้ามาใช้ในภาษาแล้วยังมีคำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ อีกหลายภาษาที่เรารับมาใช้เช่นเดียวกัน เช่น ภาษาจีน ภาษามอญ ภาษาฝรั่งเศสและอังกฤษ เป็นต้น (จันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์, 2546: 159)

วิธีนำคำจากภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษานั้น มีหลายวิธี ดังที่อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2547: 186-187) ได้กล่าวถึงวิธีการนำคำทับศัพท์มาใช้ในภาษาไทยไว้ว่า วิธีการนำคำทับศัพท์มาใช้ในภาษาไทยมี 2 วิธี วิธีแรก คือ รับเอาคำภาษาตะวันตกเข้ามาโดยไม่เปลี่ยนแปลงการออกเสียงเลย หรืออาจเปลี่ยนเล็กน้อยและเขียนเป็นอักษรภาษาไทย วิธีการดังกล่าวนี้เรียกว่า การยืมคำ หรือการยืมศัพท์ หรือเรียกว่า การทับศัพท์ วิธีที่ 2 คือ การใช้คำไทยที่เทียบเท่าคำจากภาษาตะวันตก ถ้าไม่มีคำไทย ก็จะใช้คำใหม่ขึ้นมา วิธีการนี้เรียกว่า ศัพท์บัญญัติ คือ การทับศัพท์

การลากเข้าความ การแปลงศัพท์ที่รับเข้ามาใช้โดยการทับศัพท์ การแปลงความหมาย การแปลศัพท์ และการสร้างศัพท์หรือบัญญัติคำ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเลือกใช้วิธีทับศัพท์ เพราะการยืมคำโดยวิธีการทับศัพท์นั้นเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกกว่าวิธีอื่น ๆ

ในปัจจุบันมีการใช้คำยืมภาษาต่างประเทศหรือที่เรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า คำทับศัพท์ เป็นจำนวนมาก ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 520) ได้ให้ความหมายของคำทับศัพท์ ไว้ว่า คำทับศัพท์ ว. ที่รับเอาคำของภาษาหนึ่งมาใช้ในอีกภาษาหนึ่งโดยวิธีถ่ายเสียง และถอดอักษร เช่น เขียนทับศัพท์ แปลทับศัพท์ การนำคำทับศัพท์มาใช้ส่วนมากจะพบ คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อ ภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก ดังที่กำชัย ทองหล่อ (2537: 329) ได้กล่าวถึงภาษาอังกฤษไว้ว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่แพร่หลายไปทั่วโลก เป็นสื่อสัมพันธ์ในการค้าขาย และการเผยแพร่วัฒนธรรมตะวันตกไปยังส่วนต่าง ๆ ของโลก เพราะฉะนั้นคำภาษาอังกฤษ จึงแทรกซึมเข้าไปในภาษาของชาติต่าง ๆ รวมทั้งภาษาไทยเราด้วย

คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษเริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทย เพิ่มขึ้น เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามีความรู้ มีการศึกษา และทันสมัย ดังนั้น หากใครพูดภาษาอังกฤษได้ก็จะได้รับการยกย่องชื่นชมจนเกิดเป็น ค่านิยมขึ้น ในช่วงแรกจะใช้เฉพาะกลุ่มนักวิชาการ แพทย์ ต่อมาจึงมีการเลียนแบบกัน และแพร่หลายไปยังกลุ่มอื่นๆ ในขณะที่ภาษาไทยกลับถูกละเลยและให้ความสำคัญน้อยลง

คำทับศัพท์ได้รับความนิยมในทุกวงการ ดังที่วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2550: 123-156) ได้รวบรวมคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่พบในวงการต่าง ๆ ไว้ดังนี้ คำทับศัพท์ ในวงการการเมือง คำทับศัพท์ในวงการช่างคำทับศัพท์ในวงการกีฬา คำทับศัพท์ใน วงการแพทย์ คำทับศัพท์ในวงการวิทยาศาสตร์ คำทับศัพท์ในวงการการศึกษา คำทับ ศัพท์ทางภูมิศาสตร์ คำทับศัพท์ในวงการเศรษฐกิจ คำทับศัพท์ในมาตราชั่ง ตวง วัด คำ ทับศัพท์ในวงการการคมนาคม คำทับศัพท์ในวงการนันทนาการ บันเทิง และคำทับ ศัพท์เบ็ดเตล็ด จากการรวบรวมคำทับศัพท์นี้จะเห็นได้ว่า คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษมี ในทุกวงการ ตามที่ผู้วิจัยได้สังเกตและรวบรวมข้อมูล พบว่า ปัจจุบันนิตยสารบันเทิง มีจำนวนมากขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งนิตยสารบันเทิงเหล่านี้มีการใช้คำทับศัพท์เป็นจำนวน มาก นอกจากนี้ยังพบว่า การเขียนคำทับศัพท์ในนิตยสารบันเทิงมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น ...ด้วยเท่คนิกและไต่เตลให้หนังเรื่อง “ชีวิต”...

(ภาพยนตร์บันเทิง, 2517)

คำว่า “เทคนิก” มาจากคำว่า “technic” หมายถึง ความสามารถเฉพาะสาขา ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานในปัจจุบันเขียนเป็น “เทคนิค” ซึ่งจะไม่มีความหมายไม่ไต่คู้ คำว่า “ไตเติล” มาจากคำว่า “title” หมายถึง ชื่อเรื่อง หรือตัวอย่างเรื่อง ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานในปัจจุบันเขียนเป็น “ไตเติล” จะไม่ใส่วรรณยุกต์ เนื่องจาก คำว่า “เติล” ไม่มีคำใช้ในภาษาไทย

...นวนิยายอิทในหนังสือ “แสนชน” จากบทประพันธ์...

(ภาพยนตร์บันเทิง, 2517)

คำว่า “อิท” มาจากคำว่า “hit” หมายถึง ได้รับความนิยม ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานในปัจจุบันเขียนเป็น “ฮิต” ซึ่งจะใช้ “ต” สะกด

จากตัวอย่างข้างต้น พบว่า วิธีการทับศัพท์ในนิตยสารบันเทิงในอดีตเหล่านี้ มีวิธี การเขียนคำทับศัพท์ไม่เหมือนกับหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานในปัจจุบัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาและรวบรวมคำทับศัพท์ที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง ตั้งแต่พุทธศักราช 2495 – 2553 ซึ่งเป็นช่วงที่มีนิตยสารบันเทิงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเขียนคำทับศัพท์ การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำทับศัพท์ ความหมายและการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง อันเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาด้านวิวัฒนาการของอักษรไทย และภาษาไทยสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการเขียน การเปลี่ยนแปลงเสียง และการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง ระหว่างพุทธศักราช 2495 – 2553 ที่ปรากฏในข่าวคอลัมน์ในนิตยสารบันเทิงเท่านั้น ไม่ศึกษาคำทับศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ และโฆษณา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิวัฒนาการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้ประชากรจากนิตยสารบันเทิงระหว่างพ.ศ. 2495 – 2553 จำนวนทั้งสิ้น 9,092 ฉบับ ดังนี้

1.1 นิตยสารรายสัปดาห์ ได้แก่ ตี๋กตาทอง, ภาพยนตร์บันเทิง, ภาพยนตร์และโทรทัศน์, ทวีพูล, กอสซิปสตาร์, ทวีอินไซด์ และดาราไทย

1.2 นิตยสารรายปักษ์ ได้แก่ ภาพยนตร์โทรทัศน์, โลกดารา, เอนเทอร์เทน, สตาร์พิกส์, อับส์, โอโฮ, ฮูว์, โอเค 135 ฉบับ, เฮลโล และแดนดารา

1.3 นิตยสารรายเดือน ได้แก่ ภาพยนตร์รีวิวทีวี, ไทยโทรทัศน์, เอ สตาร์, สีสนั่น, ฮอท, เอฟ 3 ทีวี 3 แฟนคลับ, เอเชียแพลัส, ทีวีแมกกาซีน, ดาราสยาม และ ภาพยนตร์

2. เกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หลักเกณฑ์การเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศของราชบัณฑิตยสถาน ตามที่ปรากฏในหัวข้อการตรวจเอกสาร

2.2 เกณฑ์การเปลี่ยนแปลงเสียงของวิไลศักดิ์ กิ่งคำ ซึ่งได้จำแนกลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงไว้ 5 ลักษณะได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ (Vowel Change) การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ (Consonant Change) การตัดคำ (Chipping words) การเพิ่มเสียง (add of sound) การลากเข้าความ (Popular Etymology)

2.3 เกณฑ์การเปลี่ยนแปลงความหมายของพระยาอนุมานราชธน ซึ่งได้จำแนกลักษณะการเปลี่ยนแปลงความหมายไว้ 3 ลักษณะ ได้แก่ ความหมายแคบเข้า หมายถึงการนำคำที่มีความหมายหลายอย่างไปใช้เพียงความหมายใดความหมายหนึ่ง เมื่อใช้คำนั้นในความหมายแคบอยู่เสมอก็จะทำให้ความหมายอื่นหมดไป คงเหลือแต่ความหมายที่แคบเพียงความหมายเดียว ความหมายกว้างออก หมายถึง คำที่มีความหมายเฉพาะอย่าง ต่อมานำไปใช้หมายถึงสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และความหมายย่ำยี หมายถึง คำที่มีความหมายเปลี่ยนไปจากความหมายเดิมอาจเป็นไปในลักษณะข้างเคียงหรือเปลี่ยนไป เนื่องจากความเข้าใจความหมายเดิมคลาดเคลื่อน

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา วิจัยและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับคำทับศัพท์ การเปลี่ยนแปลงเสียง การเปลี่ยนแปลงความหมาย นิยสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลคำทับศัพท์ในนิตยสารบันเทิงนิตยสารบันเทิง โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย ตามที่ปรากฏในหัวข้อประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 จัดกลุ่มข้อมูลออกเป็น 2 ช่วง คือ คำทับศัพท์ที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิงก่อนปีพุทธศักราช 2532 และคำทับศัพท์ที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิงหลังปีพุทธศักราช 2533 ซึ่งกำหนดช่วงจากประกาศหลักเกณฑ์คำทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมคำทับศัพท์ที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิงระหว่างปีพุทธศักราช 2495 – 2553 มาวิเคราะห์ใน 3 ประเด็น ดังนี้

4.1 วิเคราะห์วิธีการเขียนคำทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน

4.2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเสียงโดยใช้เกณฑ์การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ พยัญชนะ การตัดคำ การเพิ่มเสียง และการลากเข้าความ

4.3 วิเคราะห์ความหมายใช้เกณฑ์ความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก และความหมายย้ายที่

5. การสรุปและนำเสนอผลงานในการศึกษาค้นคว้า

5.1 สรุปผลของการวิจัย

5.2 อภิปรายผลของการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องวิวัฒนาการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วิธีการเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิงระหว่างปี พ.ศ. 2495 – 2553 ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1.1 คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง ช่วง

พ.ศ. 2495 – 2532 พบทั้งหมด 23 หมวดอักษร 273 คำ โดยปรากฏวิธีการเขียนทั้งหมด 397 รูปแบบ ซึ่งมีคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่เขียนตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานทั้งหมด 193 คำ เช่น ก๊อปปี้, คลับ, ซ็อบปิ้ง, ซีน, ดิวเตอร์, วิดีโอ, สก๊ิป, ไหวต, อเมริกัน, และไฮโซ

คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีวิธีการเขียนไม่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน มีจำนวน 204 คำ แต่ละคำปรากฏวิธีการเขียนที่แตกต่างกัน สามารถสรุปวิธีการเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ได้ 10 วิธี ดังนี้

1.1.1 มีการเพิ่มรูปวรรณยุกต์ ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานนั้น การใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ การเขียนคำทับศัพท์ ไม่ต้องใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ ยกเว้นในกรณีที่คำนั้นมีเสียงซ้ำกับคำไทย จนทำให้เกิดความสับสน อาจใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ได้ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเพิ่มรูปวรรณยุกต์ไม่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน จำนวน 45 คำ เช่น กิ์ตาร์, คอนโดมิเนียม, แจ๊ซ, ซ็อค, ซ้อศ, ทาวน์เฮ้าส์, บัลเล่ต์, ไนท์คลับ, พล็อต, และโอปะเรเตอร์

1.1.2 มีการเพิ่มรูปไม้ไต่คู้ ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานนั้น การใช้ไม้ไต่คู้ จะใส่เพียง 2 กรณี คือ ใส่เพื่อให้เห็นความแตกต่างจากคำไทย และใส่เพื่อช่วยให้ผู้อ่านแยกพยางค์ได้ถูกต้อง พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเพิ่มรูปไม้ไต่คู้ไม่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน จำนวน 10 คำ เช่น แซ็กโซโฟน, เท็ค, แบ็ค, ป๊อป, เม็คอัพ สเต็ป และเอฟเฟ็ก

1.1.3 มีการเพิ่มเครื่องหมายทัณฑฆาตในคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน การใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตจะใช้ในกรณีพยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทย ให้ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้, คำหรือพยางค์ที่ตัวสะกดมีพยัญชนะตามมาหลายตัว ให้ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตไว้บนพยัญชนะที่ไม่ออกเสียงตัวสุดท้ายแต่เพียงแห่งเดียว และคำหรือพยางค์ที่มีพยัญชนะไม่ออกเสียงอยู่หน้าตัวสะกดที่ยังมีพยัญชนะตามหลังมาอีก ให้ตัดพยัญชนะที่อยู่หน้าตัวสะกดออก และใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตไว้บนพยัญชนะตัวสุดท้าย พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเขียนของราชบัณฑิตยสถาน จำนวน 11 คำ เช่น แก๊งค์, แชมม์, ดิสท์, บอลล์, ฟุตบอลล์ และไอเดียร์

1.1.4 มีการใช้พยัญชนะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเขียนของราชบัณฑิตยสถาน ดังที่ตารางเทียบเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษของราชบัณฑิตยสถานได้ระบุไว้ จำนวน 74 คำ เช่น กาซิโน, คอคเทล, แจ็คพอต, ซ็อก, เซ็ค, ซอฟท์แวร์, เทค, อิม, บอยคอตต์ และไฮสกูล

1.1.5 มีการใช้สระไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเขียนของราชบัณฑิตยสถาน ดังที่ราชบัณฑิตยสถาน (2558: เว็บไซท์) ได้นำเสนอหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถานไว้ว่า สระให้ถอดตามการออกเสียงในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ โดยเทียบเสียงสระภาษาไทยตามตารางเทียบเสียงสระภาษาอังกฤษตารางเทียบเสียงสระภาษาอังกฤษของราชบัณฑิตยสถานได้ระบุไว้จำนวน 31 คำ เช่น คอนเสิร์ต, ซูเปอร์สตาร์, บังกาโล, ฟิลลิง แมกกาซีน, โรมานซ์, วิดีโอ, สปาเก็ตตี, อาเซีย และอินโดเนเซีย

1.1.6 มีการดัดรูปวรรณยุกต์ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการดัดรูปวรรณยุกต์ จำนวน 18 คำ เช่น แซมบี้, ซัมเมอร์, ดิส, เทสต์, โปรดั๊กชัน, โฟสต์, เลิฟสตอรี, สปอนเซอร์, แอร์โฮสเตส และแฮมเบอร์เกอร์

1.1.7 มีการดัดรูปไม่ได้คู่ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการดัดรูปไม่ได้คู่ จำนวน 7 คำ เช่น คอมเมนต์, ซอปิ้ง, เซกซี่, ทอมบอย และลอบบี้

1.1.8 มีการดัดพยัญชนะ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการดัดรูปไม่ได้คู่ จำนวน 4 คำ เช่น คาบอย, โบลิ่ง, สกริป และเลิฟ

1.1.9 มีการเพิ่มพยัญชนะ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเพิ่มพยัญชนะ จำนวน 2 คำ เช่น เปียนโน และ โปรมแกรม

1.1.10 มีการเขียนตามชื่อที่ใช้กันมานานแล้ว จำนวน 1 คำ เช่น อิงแลนด์

1.2 การเก็บรวบรวมคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง ช่วงพ.ศ. 2533 – 2553 พบทั้งหมด 19 หมวดอักษร 340 คำ ปรากฏวิธีเขียนทั้งหมด 640 รูปแบบ ซึ่งมีคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่เขียนตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานทั้งหมด 262 คำ เช่น กราฟฟิก, คลับ, จ๊อบ, ซ็อก, ซัมเมอร์, ดราม่า, ทอล์ก, บรอดเวย์, ปาร์ค และไฮไลต์

คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีวิธีการเขียนไม่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน มีจำนวน 378 คำ ปรากฏวิธีการเขียนที่แตกต่างกัน สามารถสรุปวิธีการเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์

ของราชบัณฑิตยสถาน ได้ 16 วิธีดังนี้

1.2.1 มีการเพิ่มรูปวรรณยุกต์ ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานนั้น การเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ไม่ต้องใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ ยกเว้นในกรณีที่มีเสียงซ้ำกับคำไทย จนทำให้เกิดความสับสน อาจใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ได้ จำนวน 117 คำ เช่น กราฟ, คลีก, แจ๊ซ, ซ้อป, ซับไตเติ้ล, ดราม่า, ท้อป, บัลเลต์ และแอ๊ปป์

1.2.2 มีการเพิ่มรูปไม้ไต่คู้ ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานนั้น การใช้ไม้ไต่คู้ จะใส่เพียง 2 กรณี คือ ใส่เพื่อให้เห็นความแตกต่างจากคำไทย และใส่เพื่อช่วยให้ผู้อ่านแยกพยางค์ได้ถูกต้อง พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเพิ่มรูปไม้ไต่คู้ ไม่ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน จำนวน 47 คำ เช่น คอนเซ็ป, แจ๊ส, ซ็อต, ซ็อฟ, แด็นซ์, ทรัมเป็ต, เทคโนโลยี่, โปรเจ็กต์, เพอร์เฟ็กต์ และอีพ้อพ

1.2.3 มีการเพิ่มเครื่องหมายทัณฑฆาตในคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ตามหลักเกณฑ์ การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน การใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตจะใช้ในกรณีพยัญชนะตัวที่ไม่ออกเสียงในภาษาไทย ให้ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับไว้, คำหรือพยางค์ที่ตัวสะกดมีพยัญชนะตามมาหลายตัว ให้ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตไว้บนพยัญชนะที่ไม่ออกเสียงตัวสุดท้ายแต่เพียงแห่งเดียว และคำหรือพยางค์ที่มีพยัญชนะไม่ออกเสียงอยู่หน้าตัวสะกดที่ยังมีพยัญชนะตามหลังมาอีก ให้ตัดพยัญชนะที่อยู่หน้าตัวสะกดออก และใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตไว้บนพยัญชนะตัวสุดท้าย พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเขียนของราชบัณฑิตยสถาน จำนวน 13 คำ เช่น แก๊งค์, คลาสส์, ซูเปอร์มาร์เก็ต, ดีไซน์เนอร์, บอยส์แบนด์, เปียร์โน, โพลท์, ฟุตบอลล์, เว็บต์ และสโตร์ลิสต์

1.2.4 มีการเพิ่มพยัญชนะ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเพิ่มพยัญชนะ จำนวน 4 คำ เช่น ซูเปอร์สตาร์, บอดี้การ์ด, ฟรีเรียด และสโตร์ลิสต์

1.2.5 มีการเพิ่มรูปประวิสรรชนีย์ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเพิ่มรูป ประวิสรรชนีย์ จำนวน 1 คำ เช่น อะนิเมต

1.2.6 มีการใช้พยัญชนะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเขียนของราชบัณฑิตยสถาน พยัญชนะ ให้ออกเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามหลักเกณฑ์ในตารางเทียบพยัญชนะภาษาอังกฤษ ดังที่ราชบัณฑิตยสถาน (2558: เว็บไซต์) ได้นำเสนอหลัก

เกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถานไว้ว่า พยัญชนะ ให้ถอดเป็นพยัญชนะภาษาไทยตามหลักเกณฑ์ในตารางเทียบพยัญชนะภาษาอังกฤษของราชบัณฑิตยสถานได้ระบุไว้ จำนวน 108 คำ เช่น กราฟฟิค, ฟิคแบค, เมคอัพ, ร็อคเกอร์, ล็อค, เว็ป, สคริปท์, โหวท, ออฟฟิศ และไฮไลท์

1.2.7 มีการใช้สระไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเขียนของราชบัณฑิตยสถาน ดังที่ราชบัณฑิตยสถาน (2558: เว็บไซต์) ได้นำเสนอหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถานไว้ว่า สระ ให้ถอดตามการออกเสียงในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ โดยเทียบเสียงสระภาษาไทยตามตารางเทียบเสียงสระภาษาอังกฤษตารางเทียบเสียงสระภาษาอังกฤษของราชบัณฑิตยสถานได้ระบุไว้ จำนวน 21 คำ เช่น แก๊ซ, คอนเซอร์ท, โปรเจ็คท์, ฟิดแบ็ก, ฟิดแบ็ค, วีดีโอ, สตาฟฟ์, ออลิจินัล และฮันนิมูน

1.2.8 มีการดัดรูปวรรณยุกต์ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการดัดรูปวรรณยุกต์ จำนวน 1 คำ เช่น เซิต

1.2.9 มีการดัดรูปไม่ได้คู่ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการดัดรูปไม่ได้คู่ จำนวน 9 คำ เช่น คอนเซป, คาแรกเตอร์, คาแรคเตอร์, แกโซโฟนเวปไวต์, เวปไซด์, เอนจอย, เอนเตอร์เทน และ เอนเทอร์เทน

1.2.10 มีการตัดพยัญชนะ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการดัดรูปไม่ได้คู่ จำนวน 9 คำ ได้แก่ แกรอสส์, คอมมิตี, คอเมดี้, คาร์บอย, ชาวด์แทร์คส์, โปดักชั่น, โรแมติก, อาร์ติสท์ และ อีเมลล์

1.2.11 มีการตัดพยัญชนะที่มีทณฑฆาตกำกับ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการตัดพยัญชนะที่มีทณฑฆาตกำกับ จำนวน 22 คำ เช่น ซิล, เคลีย, แชม, ซอฟ, ดาวโหลด, บอร์ดเวย์, รีเคส, ลิฟ, สโตลิส และฮอล

1.2.12 มีการตัดคำ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการตัดคำ จำนวน 13 คำ เช่น คอนโด, ซุป'ตาร์, เดิร์น, ป๊อบ และไม้ค้

1.2.13 มีการตัดเครื่องหมายมหัพภาค พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการตัดเครื่องหมายมหัพภาค จำนวน 3 คำ เช่น พีอาร์, ดีเจและวีเจ

1.2.14 มีการสลับตำแหน่งเครื่องหมายทณฑฆาตในคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการสลับตำแหน่งเครื่องหมายทณฑฆาตในคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ จำนวน 5 คำ เช่น ชาวนัดแทร์คส์, ชาวนัดแทร์ก, ชาวนัดแทร์ค, เซอร์ไพรส์ และไฟล์ท์

1.2.15 มีการเปลี่ยนรูปไม่ได้คู่เป็นรูปวรรณยุกต์ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนรูปไม่ได้คู่เป็นรูปวรรณยุกต์ จำนวน 4 คำ เช่น จ๊อบ, ซ็อก, แบ็กกราว์ และป๊อบปูล่า

1.2.16 มีการเปลี่ยนรูปวรรณยุกต์ พบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนรูปไม่ได้คู่เป็นรูปวรรณยุกต์ จำนวน 1 คำ เช่น แด๊ด

2. การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิงระหว่างปีพ.ศ. 2495 – 2532 ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

2.1 คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2495 – 2532 พบทั้งหมด 273 คำ ปรากฏคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง จำนวน 39 คำ พบมากที่สุด คือการเปลี่ยนแปลงเสียงสระ จำนวน 25 คำ รองลงมา การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ จำนวน 6 คำ การตัดเสียงจำนวน 4 คำ การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์จำนวน 2 คำ การเพิ่มเสียงจำนวน 1 คำ และการลากเข้าความ จำนวน 1 คำ ตามลำดับ

2.2 คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2533 – 2553 พบทั้งหมด 340 คำ ปรากฏคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง จำนวน 45 คำ พบมากที่สุด คือ การตัดเสียงจำนวน 20 คำ รองลงมา การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ จำนวน 13 คำ การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ จำนวน 9 คำ การเพิ่มเสียงจำนวน 3 คำ และการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์จำนวน 1 คำ ตามลำดับ

3. ความหมายและการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิงระหว่างปีพ.ศ. 2495 – 2532 ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

3.1 คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2495 – 2553 พบทั้งหมด 340 คำ ปรากฏคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย จำนวน 55 คำ พบมากที่สุด คือ ความหมายแคบเข้า จำนวน 32 คำ รองลงมา ความหมายย้ายที่ จำนวน 14 คำ ความหมายกว้างออก จำนวน 7 คำ และไม่ปรากฏความหมายจำนวน 2 คำ ตามลำดับ

3.2 คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง ช่วง พ.ศ. 2533 – 2553 พบทั้งหมด 340 คำ ปรากฏคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย จำนวน 109 คำ พบมากที่สุด คือ ความหมายแคบเข้า จำนวน 72 คำ รองลงมา ความหมายย้ายที่ จำนวน 35 คำ กว้างออก 1 คำ และไม่ปรากฏความหมายจำนวน 1 คำ ตามลำดับ

วิจารณ์และสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการเขียน การเปลี่ยนแปลงเสียงและการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ยุคแรกของนิตยสารบันเทิง เริ่มปีพ.ศ. 2495 - 2532 ซึ่งยังไม่มีหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน และช่วงที่ 2 ระหว่างปีพ.ศ. 2533 - 2553 เป็นช่วงหลังจากมีหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งพบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศทั้งหมด 577 คำ มีรูปแบบ การเขียนทั้งหมด 1,037 คำ โดยวิธีการรวบรวมคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศใช้วิธีการสุ่มจากจำนวนนิตยสารบันเทิง ร้อยละ 10 แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. รูปแบบการเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง พบว่าช่วงที่ 1 มีคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง จำนวน 273 คำ มีรูปแบบการเขียนทั้งสิ้น 397 รูปแบบและช่วงที่ 2 มีคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง จำนวน 340 คำ มีรูปแบบการเขียนทั้งสิ้น 640 รูปแบบ ซึ่งจากการศึกษาคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่พบในนิตยสารบันเทิงทั้ง 2 ช่วง พบว่าคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศมีจำนวนมากขึ้น มีรูปแบบการเขียนแตกต่างกันไป โดยในช่วงที่ 1 มีรูปแบบการเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศคำเดียวกันหลากหลายกว่าช่วงที่ 2 อาจจะมีสาเหตุมาจากยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์การทับศัพท์ที่ชัดเจน ส่วนในช่วงที่ 2 จำนวนของคำทับศัพท์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าบางคำจะมีศัพท์บัญญัติใช้ แต่การเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิงก็ยังเป็นที่ยอมรับ อีกทั้งการเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิงนั้นไม่ได้ยึดตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ตามราชบัณฑิตยสถานทั้งหมด คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิงส่วนใหญ่จะเขียนตามการออกเสียง มีการใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์เพื่อให้เกิดความเข้าใจคำทับศัพท์ ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน แม้ว่าในช่วงที่ 2 ของการศึกษาก็มีการกำหนดหลักเกณฑ์การทับศัพท์แล้วก็ตาม คำทับศัพท์แต่ละคำก็ยังไม่มีการเขียนชัดเจน คำทับศัพท์บางคำที่ถูกบัญญัติไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้ว ก็ยังพบว่ามีรูป

แบบการเขียนที่แตกต่างจากราชบัณฑิตยสถาน โดยเฉพาะการใส่รูปวรรณยุกต์ตามเสียงที่ออกโดยไม่คำนึงว่าเป็นคำที่มาจากภาษาใด ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของกำชัย ทองหล่อ (หลักภาษาไทย, 2537: 186) กล่าวถึงการใช้รูปวรรณยุกต์ไว้ว่า ถ้าเป็นคำที่มาจากภาษาภาคยุโรป ควรเขียนเป็นรูปสามัญ โดยไม่ต้องมีรูปวรรณยุกต์ส่วนการที่จะออกเสียงเป็นรูปวรรณยุกต์อะไร ให้เป็นหน้าที่ของผู้อ่าน คืออาจจะอ่านอย่างสำเนียง ไทย ๆ ตรงตามรูปก็ได้หรือจะอ่านตรงตามสำเนียงเดิมก็ได้ เช่น ดอกเตอร์, ไกเซอร์, เมตร, ซอลัก, ออกซิเจน, ออฟฟิศ, เฮนรี, แมรี, สกอตแลนด์, สตรีต, เลกเซอร์ และ ลอตเตอรี ฯลฯ ส่วนถ้าเป็นคำไทยหรือคำที่มาจากภาษาอื่น นอกจากภาษาภาคยุโรป ให้ใส่รูปวรรณยุกต์ตรงตามสำเนียงที่ต้องการ เช่น ร่วม, ได้, บ่อ, เล่ห์, บ้วน, กักมันตั้ง, แป๊ะชะ, ก้วยเตี๋ย, บะหมี่, เต้าหู้, เบาได้, อะเต็งหูน, ลุนผล เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิงพบว่า ช่วงที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงเสียงของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ จำนวน 39 คำ และช่วงที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงเสียงของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ จำนวน 45 คำ โดยช่วงที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงเสียง 6 รูปแบบ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์การเพิ่มเสียงและการลากเข้าความ ส่วนช่วงที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงเสียง 5 รูปแบบ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ การเพิ่มเสียงและการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเสียงของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศอาจเกิดจากการออกเสียงคำทับศัพท์นั้นๆ ให้เข้ากับสำเนียงของคนไทยหรือนิยมของคนในแต่ละยุคสมัย การเปลี่ยนแปลงเสียงจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้วิธีการเขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศเกิดความคลาดเคลื่อนไปจากหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานได้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชตพล ชัยเกียรติธรรม (2543: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การใช้คำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีผลต่อการเขียนคำทับศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวโดยสรุปว่า การทับศัพท์ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีทั้งสิ้น 11 วิธี ได้แก่ การทับศัพท์ความหมายกลายไป, การทับศัพท์คงเดิม, การทับศัพท์เทคนิคเฉพาะด้าน, การตัดคำ, การซ้อนคำ, การทับศัพท์พร้อมกับคำแปล, การทับศัพท์ผสมกับภาษาอื่น, การย่อคำ, การทับศัพท์เสียงเปลี่ยนไป, การซ้ำคำ, การเติมคำข้างหลัง และคำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์รายวันไทยไม่มีผลต่อการเขียนคำทับศัพท์ของนักเรียนด้านการสะกดคำทับศัพท์ที่ถูกต้อง แต่มีผลต่อการเขียน คำทับศัพท์ของนักเรียนด้านการแปลความหมายของคำทับศัพท์เป็นภาษาไทย

3. ความหมายและการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิงผู้วิจัยได้อาศัยเกณฑ์การพิจารณาจำแนกลักษณะการเปลี่ยนแปลงความหมาย ตามที่ พระยาอนุมานราชธน (นิรุกติศาสตร์ภาค 2, 2511: 257) ได้จัดหมวดหมู่ไว้ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความหมายแคบเข้า เป็นการนำคำที่มีความหมายหลายอย่างไปใช้เพียงความหมายใดความหมายหนึ่ง เมื่อใช้คำนั้นในความหมายแคบอยู่เสมอก็จะทำให้ความหมายอื่นหมดไป คงเหลือแต่ความหมายที่แคบเพียงความหมายเดียว 2) ความหมายกว้างออก เป็นคำที่มีความหมายเฉพาะอย่าง ต่อมานำไปใช้หมายถึงสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและ 3) ความหมายย่ำยี่ เป็นคำที่มีความหมายเปลี่ยนไปจากความหมายเดิมอาจเป็นไปในลักษณะข้างเคียงหรือเปลี่ยนไป เนื่องจากความเข้าใจความหมายเดิมคลาดเคลื่อน ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามเกณฑ์ที่นำมาวิเคราะห์ โดยพบว่า ช่วงที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ จำนวน 55 คำ และช่วงที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ จำนวน 109 คำ ทั้ง 2 ช่วง มีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ 3 รูปแบบ ได้แก่ ความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก ความหมายย่ำยี่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายแบบความหมายแคบเข้าและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องวิวัฒนาการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในนิตยสารบันเทิง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษารายวิชาวิวัฒนาการภาษาไทยและอักษรไทยได้

1.2 ผลการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในงานเขียนประเภทอื่น เพื่อให้เห็นการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในภาษาไทยลุ่มลึกยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในเอกสารประเภทอื่น เพื่อให้เกิดการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลให้ลุ่มลึกรอบด้านขึ้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่ปรากฏ

ในนิตยสารบันเทิงเปรียบเทียบกับนิตยสารประเภทอื่น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยและบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง
เสียงและความหมายของคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในนิตยสารบันเทิง

เอกสารอ้างอิง

- กำชัย ทองหล่อ. (2537). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- จันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์. (2546). **อิทธิพลภาษาต่างประเทศในภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ชญานูช วีรสาร. (2543). **เนื้อหาต้นบันเทิงในหนังสือพิมพ์รายวัน**. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตร-มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรณี หิรัญรักษ์. (2530). **นิตยสาร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรกชัย มัทธนะสิน. (2528). **หน่วยคำภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- นวลวรรณ พลังคะพันธ์พงศ์. (2541). **วิเคราะห์ภาษาในนิตยสารบันเทิง**. ปริญญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นาริรัตน์ สมิงแก้ว. (2545). **การปนภาษาอังกฤษในข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์ไทย
รายวัน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตยา นิราศพร. (2530). **การยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยระหว่าง พ.ศ. 2417 –
2453**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บรรจบ พันธุมธธา. (2551). **ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
รามคำแหง.
- บุษยากร ตีระพฤติกุลชัย. (2548). **การสื่อข่าวเบื้องต้น**. ลำปาง: ศูนย์หนังสือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- ประมะ สตะเวทิน. (2539). **การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี**.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร ทรงศิลป์. (2526). **การเปลี่ยนแปลงของภาษา: คำยืมในภาษาไทย**.
กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี.
- พนม วรรณศิริ. (2544). **การสื่อข่าวและการเขียนข่าว**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
สถาบันราชภัฏ สวนดุสิต
- พีระ จิโรโสภณ. (2528). **เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์**.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ภณรัตน์ คชสิทธิ์. (2549).การใช้คำปนภาษาอังกฤษในการเขียนข่าวและบทความ
ทางการเมืองในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์.ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชตพล ชัยเกียรติธรรม. (2543).การวิเคราะห์การใช้คำทับศัพท์ในหนังสือพิมพ์
รายวันภาษาไทยที่มีผลต่อการเขียนคำทับศัพท์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546).พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- “_____”. (2552).หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ.[ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก: <http://royin.go.th> [วันที่ 10 ธันวาคม 2558].
- วชิราชนหศรี. (2546).การศึกษาสำนวนที่ใช้ในวงการบินทั้งจากหนังสือพิมพ์
รายวันภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2544.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตรา แสงพลสิทธิ์. (2524).ความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทย.
กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. (2533).ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ:วิวัฒนาการภาษาไทย
และภาษาอังกฤษ.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. (2550).ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา, (ม.ป.ป).อิทธิพลภาษาต่างประเทศ.เอกสาร
ประกอบการสัมมนาเรื่อง การใช้ภาษาไทย. ม.ป.ท.
- สิทธิา พินิจภูวดล. (2548). “ภาษาข่าว.”หน่วยที่ 5. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. (2544).การบรรณาธิการหนังสือพิมพ์และนิตยสาร.กรุงเทพฯ:
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ศศิธร ทศนัยนา. (2535).การศึกษาลักษณะภาษาของข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์
รายวันภาษาไทยปีพ.ศ. 2531.วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2547).“วิวัฒนาการของการยืมคำและการบัญญัติศัพท์
ในสังคมไทย.”วารสารอักษรศาสตร์. ปีที่ 33 ฉบับที่ 1: 185 – 211.

อนุমানราชธน, พระยา.(2511).**นิรุกติศาสตร์ภาค 2**.พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร:
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

Katz, Jerrold J. (1972). **Semantic Theory**. A Harper
International Edition.

Schaff, Adam. (1973). **Language and Cognition**. introduction
by Noam Chomsky McGraw-Hill Book Company.

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านของนักศึกษา
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ**
**The Factors Influencing Love - of - Reading Habit of
Students in Library and Information Science.Faculty of
Humanities and Social Sciences,Sisaket Rajabhat University**

พรจิตร จันทรเปล่ง

Pornchit Chanpleng

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (2) เพื่อศึกษานิสัยรักการอ่านของนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ฯ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 61 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติโดยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด นำผลที่ได้แปลและสรุปผล ส่วนข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วนำมาสรุปภาพรวมโดยการพรรณานาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า นิสัยรักการอ่านของศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง การเป็นแบบอย่างในการอ่านของพ่อและแม่ ครูอาจารย์และ อยู่ในระดับปานกลาง การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว และจากมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทัศนคติต่อการอ่าน อยู่ในระดับดี

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของมารดา

รายได้รวมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเป็นแบบอย่างในการอ่านของบิดา มารดา ของครูอาจารย์ และของเพื่อน การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว จากมหาวิทยาลัย และทัศนคติต่อการอ่านมีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการศึกษาหาตัวทำนายนิสัยรักการอ่านของนักศึกษาจากตัวแปรอิสระชุดที่ 1 คือ ปัจจัยพื้นฐานไม่พบว่า มีตัวแปรอิสระใดสามารถทำนายนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ตัวแปรอิสระชุดที่ 2 คือ ปัจจัยทางสังคมพบว่า การเป็นแบบอย่างในการอ่านของเพื่อน ของมารดา และของบิดาสามารถทำนายนิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้ร้อยละ 44.8 และตัวแปรอิสระชุดที่ 3 คือการส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว จากโรงเรียน และทัศนคติต่อการอ่านนั้น พบว่า การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว และจากโรงเรียนสามารถทำนายนิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้ร้อยละ 38.5

ผลการศึกษานิสัยรักการอ่านของนักศึกษาจากตัวแปรอิสระทั้งหมด 17 ตัวพบว่าไม่มีตัวแปร

อิสระที่ร่วมทำนายนิสัยรักการอ่านของนักเรียน 3 ตัว เรียงตามลำดับความสำคัญของตัวแปร ได้แก่ การเป็น

แบบอย่างในการอ่านของเพื่อน (36.8 %) การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว (9.3 %) และการส่งเสริมการอ่านจากมหาวิทยาลัย (3.2 %)

Abstract

This research aims to study Factors Influencing Love - of - Reading Habit of Students in Library and Information Science. Faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University

The results indicated that the reading habit of secondary level pupils was in the moderate level. In addition, the pattern of reading of father, mother, teachers and friends was also in the moderate level. Likewise, the influence from the reading support of the family and university was in the moderate level. The attitude in reading perspective was in the good level.

Hypothesis testing found that the graduation background of the mother, the career of the mother and total income of the parents statistically related to reading habit of student at the significance level .05 . The pattern of reading of father, mother, teachers and friends, the family support for the reading, university support for the reading and the attitude in reading was statistically related to the reading habit of students at the significance level .001 .

The results of the predictive factors of reading habit of the pupils from the first set of independent variable characteristic factors found that there was no independent variable that could predict the reading of the pupils. According to the second set of independent variables which were social factors, the study indicated that the reading pattern of friends, mother and father could predict 44.8% of the pupil' s reading habit. In addition the third set of independent variables which were the family and university supporting and the attitude in reading could predict 38.5% the pupils' reading habit.

The results of the predictive factors of reading habit of secondary level pupils, derived from 17 independent variables, found that there are 3 factors suited for predicting reading habit of students: friends reading pattern (36.8%), family support (9.3%) and university support (3.2%)

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้ทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา จึงกำหนดให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ส่งเสริม

ให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้
เกิดการเรียนรู้มีความรอบรู้และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลาทุกสถานที่ (กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2546, น.12)

สภาพการอ่านของคนไทยนั้นอยู่ในระดับน้อยมาก กล่าวคือโดยทั่วไปจะพบว่า
คนไทยนั้นปล่อยเวลาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังที่ ศรีรัตน เจริญกลิ่นจันทร์ (2542, น.
34-35) ได้สรุปสาเหตุที่คนไทยขาดนิสัยรักการอ่านว่า สภาพการอ่านของคนไทยอยู่
ในระดับน้อยมาก กล่าวคือ โดยทั่วไปจะพบว่าคนไทยนั้นปล่อยเวลาเสียไปโดยเปล่า
ประโยชน์ องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้บารปรกว่า
ประเทศไทยเป็นประเทศด้อยพัฒนาในด้านการอ่านหนังสือ โดยให้สถิติว่าพลเมือง
ไทย 50 ล้านคน เฉลี่ยแล้วอ่านหนังสือคนละ 5 หน้ากระดาษต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่น้อย
มาก จากการสำรวจสภาพการอ่านของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2544 คนไทยอ่าน
หนังสือเฉลี่ย 2.99 นาทีต่อปี ในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปอ่านหนังสือ 4.43 นาที ต่อปี ซึ่ง
ถือว่าอยู่ในระดับดีของคนไทย ส่วนใหญ่ในกลุ่มที่นาเป็นห่วงคือระหว่างอายุ 10-14 ปี
อ่านหนังสือ 1.28 นาทีต่อปี สรุปโดยรวมแล้วคนไทยอ่านหนังสือ 8 บรรทัดต่อปี
(อันธิกา วงษ์จำปา, 2549, น.4) ปัญหาการอ่านโดยทั่วไปอาจสรุปได้ 3 ประการ
คือ อ่านไม่ออก อ่านไม่เป็น และไม่อ่าน ปัญหาการอ่านไม่ออกนั้นคงต้องหาจุดแก้
ในระบบการเรียนการสอนได้ เริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาลเป็นต้นไป การอ่านไม่เป็นการต้องแก้ไข
ทั้งระบบการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญที่สุดของการอ่านอยู่ที่ “ไม่อ่าน”
เพราะแม้คนอ่านหนังสือออกก็ยังไม่ยอมอ่าน ดังนั้นจึงต้องรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัย
รักการอ่าน

นิสัยรักการอ่านไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จำเป็นต้องอาศัยการปลูกฝัง
การกระตุ้นและการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านนั้นจำเป็นต้อง
ทำตั้งแต่อายุน้อยๆ (ศรีรัตน เจริญกลิ่นจันทร์, 2542, น. 38) ทั้งจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง
และสมาชิกในครอบครัว เมื่อเด็กก้าวสู่ระบบการศึกษาก็จะเป็นหน้าที่โดยตรงของ
สถานศึกษาในการพัฒนาการอ่านของผู้เรียนเพื่อให้เป็นสังคมแห่งการอ่าน ด้วยการ
จัดกิจกรรมหลายรูปแบบ กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน
จึงได้ให้ปี พ.ศ. 2546 เป็นปีแห่งการส่งเสริมและการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังให้เด็กไทยรัก
การอ่านและสรรค์สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมทั้งในระดับโรงเรียน

ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ แต่กิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านยังไม่ได้กระทำกันอย่างเต็มที่และเหมาะสม เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจเด็กและมีความตั้งใจที่จะทำงานนี้ แม้จะมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่จะทำได้ แต่ก็ยังขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ดีที่หลากหลาย จึงเป็นไปได้ค่อนข้างยากที่จะหวังให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่าน

การส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ คือ การสร้างเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักถึงความจำเป็น ความสำคัญของการอ่านและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งในส่วน การศึกษาทฤษฎีและผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน สรุปได้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านนั้นมีหลายปัจจัย และเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เพื่อให้ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นผู้มีนิสัยรักการค้นคว้า โดยการอ่านมากขึ้นจนเป็นนิสัยถาวร อันจะเป็นการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษานิสัยรักการอ่านของนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์ฯ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ศรีสะเกษ จำนวน 61 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน
นักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ ศาสตร์ ชั้นปีที่ 1	20
นักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ ศาสตร์ ชั้นปีที่ 2	41
รวม	61

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้
ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน
ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม
ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่

ปัจจัยพื้นฐาน

1. เพศ
2. ระดับชั้นเรียน

3. ระดับการศึกษาของพ่อ
4. ระดับการศึกษาของแม่
5. อาชีพของพ่อ
6. อาชีพของแม่
7. รายได้รวมของพ่อแม่หรือผู้ปกครองต่อเดือน
8. รายรับที่นักศึกษาได้รับจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองต่อเดือน
9. รายจ่ายเกี่ยวกับการซื้อหนังสือของนักศึกษาต่อเดือน

ปัจจัยทางสังคม

1. การเป็นแบบอย่างในการอ่านของพ่อ
2. การเป็นแบบอย่างในการอ่านของแม่
3. การเป็นแบบอย่างในการอ่านของครูอาจารย์
4. การเป็นแบบอย่างในการอ่านของเพื่อน

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการอ่าน

1. การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว
2. การส่งเสริมการอ่านจากมหาวิทยาลัย

ทัศนคติต่อการอ่าน

ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน

ผลการศึกษา

ปัจจัยพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาพบว่า เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 30.9 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน

ความชอบในการอ่านของประเภทหนังสือพบว่า นักศึกษาเลือกอ่านหนังสือ บางประเภท คิดเป็นร้อยละ 95.2 อ่านทุกประเภท และไม่ชอบอ่าน มีเพียงร้อยละ 2.4 เท่ากัน แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการอ่านหนังสือ ถึงแม้จะไม่ได้อ่านหนังสือ ทุกชนิดทุกประเภท ส่วนประเภทหนังสือที่นักศึกษาชอบอ่านมากที่สุดนอกเหนือจาก หนังสือเรียนในชั้น คือ หนังสือการ์ตูนนวนิยาย คิดเป็นร้อยละ 73.4 หนังสือข่าว

คิดเป็นร้อยละ 48.2 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ให้สาระความรู้จากบทความเชิงวิชาการ สังคม และความบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 45.5 ดังนั้น บิดามารดา ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ ควรแนะนำนักศึกษาในการเลือกหนังสืออ่าน และแนะนำให้อ่านหนังสือให้บ่อยขึ้น โดยให้อ่านหนังสือที่เป็นบทความเชิงวิชาการบ้าง เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ อภิปรายสรุปความ เป็นการฝึกให้รู้จักใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของตน

กิจกรรมที่นักศึกษาทำนอกเหนือจากการอ่านพบว่า นักศึกษาดูโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.8 ฟังวิทยุ นอนพักผ่อน และเล่นเกม คิดเป็นร้อยละ 60.2, 48.8 และ 47.6 ตามลำดับ ซึ่งการดูโทรทัศน์ หรือการฟังวิทยุก็มีส่วนช่วยให้นักศึกษาได้รับสาระความรู้ และอาจจะมีส่วนช่วยให้นักศึกษาต้องการซื้อหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่เคยดูจากโทรทัศน์ หรือฟังจากวิทยุมาอ่าน ทั้งนี้ผู้ปกครองต้องรู้จักเลือกและแนะนำให้ชมหรือฟังรายการที่ดีมีประโยชน์ สื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีบทบาทช่วยในการเรียนและการฝึกนิสัยที่ดีขึ้นได้

จำนวนครั้งในการอ่านหนังสือต่อสัปดาห์พบว่า นักศึกษาไม่อ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 3.9 และอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 96.1 นักศึกษาอ่านหนังสือ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 27.4 นักศึกษาอ่านหนังสือน้อยสุดเท่ากับ 1 ครั้ง อ่านมากที่สุดเท่ากับ 15 ครั้ง นักศึกษาอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อสัปดาห์เท่ากับ 4.54 ครั้ง ระยะเวลาในการอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อครั้งเท่ากับ 27.25 นาที จะเห็นได้ว่านักศึกษารับรู้ประโยชน์ของการอ่านหนังสือต่อสัปดาห์น้อยครั้งมาก ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนิสัยให้ควรแนะนำให้ศึกษารู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือ ควรจะชักจูงและแนะนำให้อ่านหนังสือด้วยวิธีการที่เหมาะสม ขั้นแรกควรให้ได้อ่านหนังสือที่ง่าย สั้น และตรงกับความสนใจ

จำนวนครั้งในการเข้าห้องสมุดต่อสัปดาห์พบว่า นักศึกษาเข้าห้องสมุด 2 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 38.2 เข้าห้องสมุด 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 29.5 และพบว่าจำนวนครั้งในการเข้าห้องสมุดเฉลี่ยต่อสัปดาห์เท่ากับ 2.27 ครั้ง ซึ่งน้อยมาก นักศึกษาใช้ระยะเวลาในการเข้าห้องสมุดต่อครั้ง 15 – 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 61.8 ใช้ระยะเวลามากกว่า 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 27.5 และใช้ระยะเวลาเข้าห้องสมุดเฉลี่ยต่อครั้งเท่ากับ 27.98 นาที ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ดังนั้นมหาวิทยาลัยต้องจัดบรรยากาศภายในห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้น่าเข้าไปใช้บริการ มีหนังสือที่ทันสมัย

น่าสนใจ และเหมาะสมกับนักศึกษาให้เลือกอ่านอย่างหลากหลายและเพียงพอ การจัดวางหนังสือสวยงาม มีระเบียบเรียบร้อยน่าเข้าไปหาหนังสืออ่าน มีระบบการค้นคว้าหาหนังสือที่รวดเร็ว มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น การแข่งขันตอบปัญหาจากหนังสือ ประกวดการอ่าน จัดชมรมนักอ่านเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าไปใช้บริการห้องสมุด

การดูงานเกี่ยวกับการแสดงหนังสือพบว่า นักศึกษาไม่เคยไปดูงานเกี่ยวกับการแสดงหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 40.4 และเคยไปดูงานเกี่ยวกับการแสดงหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 59.6 งานสัปดาห์หนังสือเป็นงานที่นักศึกษาเคยไปดูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.3 งานแสดงหนังสือจากห้องสมุดมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 33.1 ดังนั้นควรเลือกซื้อหนังสือที่เหมาะสมกับความสนใจตามงานแสดงหนังสือต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ส่วนทางสาขาวิชา หรือบทบาทของมหาวิทยาลัยก็ควรจัดทัศนศึกษาสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ งานสัปดาห์หนังสือหรือร้านจำหน่ายหนังสือเป็นการเปิดโลกทัศน์ของนักศึกษาให้กว้างไกลขึ้น

ความชอบในการเข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยพบว่า นักศึกษาไม่ชอบเข้าห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 22.5 และชอบเข้าห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 77.5 เหตุผลที่นักศึกษาเข้าห้องสมุดมากที่สุดคือ ไปเพื่อการศึกษาค้นคว้าทำรายงาน คิดเป็นร้อยละ 50.1 ชอบอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 40.5 ส่วนบรรณารักษ์ยิ้มแย้มแจ่มใส มีเพียงร้อยละ 9.4 เท่านั้น ส่วนเหตุผลที่นักศึกษาไม่ชอบเข้าห้องสมุดคือ ค้นคว้าหาหนังสือยาก คิดเป็นร้อยละ 41.3 เหตุผลอื่น ๆ เช่น คนมาก ไม่มีหนังสือที่น่าสนใจอ่าน และไปเล่นกีฬา คิดเป็นร้อยละ 26.7 หนังสือไม่ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 25.3 และมีหนังสือให้อ่านน้อย คิดเป็นร้อยละ 24.0 ดังนั้น ห้องสมุดเป็นแหล่งสร้างนิสัยรักการอ่านแก่นักศึกษา โดยห้องสมุดต้องจัดเตรียมหนังสือที่น่าสนใจไว้เพิ่มเติมจากหนังสือในห้องเรียนให้เพียงพอแก่นักศึกษา และมีระบบช่วยค้นหาหนังสือ และบริการยืมคืนที่สะดวกรวดเร็ว ซึ่งนักศึกษาสามารถใช้เพื่อช่วยในการทำการบ้าน ทำรายงาน และเป็นแหล่งศึกษาด้วยตนเอง

ห้องสมุดควรจัดระบบการดูแลรักษาทรัพย์สินของนักศึกษาให้ปลอดภัย จัดสถานที่ให้กว้างขวางไม่แออัด มีการสำรวจประเภทหนังสือที่อาจารย์และนักศึกษาน่าสนใจเพื่อตอบสนองความต้องการ เปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการได้แสดงความคิดเห็นและ

เสนอรายชื่อหนังสือที่สนใจ โดยบรรณารักษ์จัดหารายชื่อหนังสือของแต่ละสำนักพิมพ์ มาไว้ให้ผู้อ่านเลือก และจัดหามาไว้บริการในห้องสมุดให้เพียงพอ

ปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคมในที่นี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการเป็นแบบอย่างในการอ่านจากผู้ใกล้ชิดกับนักศึกษาโดยแบ่งการเป็นแบบอย่างในการอ่าน 4 ด้านคือ การเป็นแบบอย่างในการอ่านของพ่อ การเป็นแบบอย่างในการอ่านของแม่ การเป็นแบบอย่างในการอ่านของครูอาจารย์ และการเป็นแบบอย่างในการอ่านของเพื่อน ในภาพรวมพบว่า การเป็นแบบอย่างในการอ่านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่การเป็นแบบอย่างในการอ่านของครูอาจารย์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 48.69 รองลงมาการเป็นแบบอย่างในการอ่านของแม่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.64 การเป็นแบบอย่างในการอ่านของพ่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.55 และการเป็นแบบอย่างในการอ่านของเพื่อนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 39.51

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการอ่าน

ผู้วิจัยได้แบ่งการส่งเสริมการอ่าน 2 แหล่ง คือ การส่งเสริมการอ่านจากมหาวิทยาลัย และการส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว ในภาพรวมพบว่า นักศึกษาได้รับการส่งเสริมการอ่านจากมหาวิทยาลัย และการส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.55 และ 43.22 ตามลำดับ

ทัศนคติต่อการอ่าน

ผลการศึกษาของทัศนคติต่อการอ่านพบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านคิดเป็นร้อยละ 73.1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 57.25 ส่วนทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน มีเพียงร้อยละ 3.3 เท่านั้น

นิสัยรักการอ่าน

ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.7 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.07 นักศึกษามีนิสัยรักการอ่านในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 26.6 และนักศึกษามีนิสัยรักการอ่านในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.7

วิจารณ์และสรุปผล

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักศึกษาสาขา วิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีนิสัยรัก การอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 44.07$) จากการทดสอบสมมติฐานถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อการทำนายนิสัยรักการอ่านของนักศึกษามีผลดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาของพ่อ แม่ อาชีพของพ่อแม่ รายรับที่นักศึกษาได้รับจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองต่อเดือน ราย จ่ายเกี่ยวกับการซื้อหนังสือของนักศึกษาต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการ อ่านของนักเรียน แต่พบว่า ระดับการศึกษาของมารดามีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการ อ่าน ($r = .109$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าถ้ามารดามีระดับการ ศึกษาที่สูงขึ้นจึงพยายามแนะนำส่งเสริมให้ลูกอ่านหนังสือ ส่งผลให้ลูกมีนิสัยรักการอ่านที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของทวิศักดิ์ (2528) เรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับนิสัย รักการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ระดับการ ศึกษาของมารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 1 แต่ที่น่าสนใจและควรนำมาเป็นข้อพิจารณาคือ อายุของนักเรียนและระดับชั้น การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน แต่เมื่อพิจารณาค่าความ สัมพันธ์มีค่าติดลบ ($r = -.093$ และ $r = -.104$ ตามลำดับ) นั้นแสดงว่านักเรียนที่มีอายุ มากขึ้น และชั้นเรียนที่สูงขึ้นจะมีนิสัยรักการอ่านน้อยลง

นอกจากนี้พบว่า อาชีพของมารดามีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่าน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการศึกษาพบว่ามารดาเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 28.4 มากกว่าบิดาเป็นพ่อบ้าน ร้อยละ 1.8 แสดงให้เห็นว่ามารดาที่เป็นแม่บ้านมีโอกา สใกล้ชิดลูกมากกว่าบิดาจึงมีเวลาที่จะให้คำแนะนำส่งเสริมในด้านการอ่านแก่ลูกจึงทำให้ ลูกมีนิสัยรักการอ่านที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของทองประดับ (2516) เรื่องความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13 – 18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล จ. จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครสวรรค์ สระบุรี อ่างทอง ที่พบว่า อาชีพ ของมารดามีผลทำให้นักเรียนสนใจอ่านหนังสือต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนสายน้ำทิพย์ของสหวิทยา (2527) ที่พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลและบทบาทต่อการอ่านหรือการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กสำหรับผลการศึกษา รายได้รวมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อเดือนพบว่า มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ($r = .120$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้รวมต่อเดือนมากขึ้น จะมีส่วนส่งเสริมในการสร้างนิสัยรักการอ่านมากขึ้นด้วยเพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีกำลังทรัพย์พอที่จะจัดหาหนังสือมาให้นักเรียนอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับการประมวลผลงานวิจัยของ Mcleod & O'Keefe (1972) พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำอ่านสิ่งตีพิมพ์น้อยกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะสูง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของดวงเดือน และคณะ (2529) ศึกษาเรื่องการส่งเสริมในครอบครัวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนวัยรุ่นพบว่านิสัยการอ่านของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับฐานะของผู้ปกครอง

จากการศึกษาตัวแปรตามคือ นิสัยรักการอ่าน พบว่านักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ($x = 44.07$) และจากการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการอ่านของนักศึกษา พบว่านักศึกษารับหนังสือบางประเภท คิดเป็นร้อยละ 95.2 อ่านหนังสือทุกประเภทและไม่ชอบอ่าน คิดเป็นร้อยละ 2.4 เท่ากัน หนังสือที่นักศึกษาชอบอ่านมากที่สุดนอกเหนือจากหนังสือเรียนในชั้น ได้แก่ หนังสือการ์ตูน นวนิยาย คิดเป็นร้อยละ 73.4 หนังสือข่าว คิดเป็นร้อยละ 48.2 จะเห็นได้ว่านักศึกษามีการอ่านหนังสือแต่จะเป็นหนังสือประเภทผ่อนคลายอารมณ์ ซึ่งก็นับว่าเป็นสิ่งที่ดีที่นักศึกษายังคงอ่านหนังสือถึงแม้จะไม่ใช่วินิจฉัยหนังสือเรียน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษาระดับนี้ยังคงมีนิสัยที่เป็นเด็กอยู่และในการสอบถามนักศึกษาในเรื่องรายจ่ายเกี่ยวกับการซื้อหนังสือของนักศึกษาต่อเดือน

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการอ่านของนักศึกษาพบว่า นักศึกษารับหนังสือเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 4.54 ครั้ง และใช้ระยะเวลาในการอ่านเฉลี่ยครั้งละ 27.25 นาที นักศึกษาจะเข้าห้องสมุดเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 2.27 ครั้ง ซึ่งนับว่าน้อยมาก และใช้ระยะเวลาในการเข้าห้องสมุดเฉลี่ยต่อครั้ง 27.98 นาทีอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนประเภทหนังสือที่นักศึกษาชอบอ่านมากที่สุดนอกเหนือจากหนังสือเรียนในชั้น คือหนังสือการ์ตูน นวนิยาย ร้อยละ 73.4 รองลงมาหนังสือข่าว หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 48.2 และ 45.5 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าหนังสือประเภทให้ความบันเทิงเป็นหนังสือที่เด็กวัยรุ่นชอบ

อ่านมาก สำหรับการใช้เวลาว่างของนักศึกษาที่ใช้นอกเหนือไปจากการอ่านหนังสือพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ นอนพักผ่อน และเล่นเกมมาก แต่อย่างไรก็ตามในกิจกรรมบางอย่างที่นักศึกษาศึกษาปฏิบัติอาจจะได้รับความรู้เพิ่มเติมจากสื่อที่นักศึกษาดู – ฟังหรือติดตาม เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ซึ่งให้ทั้งข่าวสาร ประโยชน์ทางด้านความรู้และความบันเทิงจากการศึกษาเรื่องการดูงานเกี่ยวกับการแสดงหนังสือพบว่า นักศึกษาไม่เคยไปดูงานเกี่ยวกับการแสดงหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 40.4 ซึ่งมีจำนวนค่อนข้างมากทำให้เด็กไม่ทราบว่าหนังสือประเภทใดออกมาวางจำหน่ายบ้าง ขาดการรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวจากการได้พบได้เห็นและได้อ่าน ทำให้ไม่ทราบความเคลื่อนไหวในวงการหนังสือ โลกทัศน์ของเด็กจะแคบลง

จากการศึกษาเรื่องความชอบในการเข้าห้องสมุดและเหตุผล พบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ที่นักศึกษาไม่ชอบเข้าห้องสมุดมากที่สุดคือ คำนว้าหาหนังสือยาก คิดเป็นร้อยละ 41.3 หนังสือไม่ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 25.3 มีหนังสือให้อ่านน้อย คิดเป็นร้อยละ 24.0 เท่ากัน แสดงให้เห็นว่าระบบการค้นคว้าหาหนังสือของห้องสมุดยังไม่ทันสมัย และการบริการตอบคำถาม การจัดหมวดหมู่ การจัดเรียงหนังสือ นอกจากนี้หนังสือในห้องสมุดยังเป็นหนังสือแบบเดิม ที่เด็กอาจจะเคยอ่านมาแล้วหลายครั้งโดยไม่มีการจัดหาเพิ่มเติมเด็กจึงไม่สนใจที่จะอ่านอีก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยต้องสร้างบรรยากาศการอ่านให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะในแง่ของการจัดให้มีหนังสือหลากหลาย และมีจำนวนเพียงพอสำหรับทุกคนในมหาวิทยาลัย มีบรรณารักษ์ แนะนำหนังสือที่เหมาะสมแก่นักศึกษา มีบริการสืบค้นที่สะดวกรวดเร็ว บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ช่วยให้ผู้เข้ามาใช้บริการได้รับความสะดวกในการใช้สื่อของห้องสมุด ห้องสมุดควรสอนวิธีการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้อง ให้นักศึกษารู้จักกับงานด้านบริการตอบคำถาม รู้จักสารานุกรม การจัดหมู่ การจัดเรียงหนังสือ การใช้บัตรรายการ วิธีรักษาหนังสือ การใช้หนังสือเพื่อการอ่านทั่ว ๆ ไปและเพื่องาน

ค้นคว้า ตัวอย่างการสอนให้นักศึกษารู้จักรักษาหนังสือคือ สอนให้เปิดปิดหนังสือที่ถูกต้องวิธี ห้ามพับหน้าใดของหนังสือหรือทำเครื่องหมายใด ๆ บนหนังสือ การสอนวิธีการใช้บัตรรายการ ควรจัดพิมพ์คำอธิบายวิธีใช้หรือวาดภาพเขียนคำอธิบายเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

การบริหารงานห้องสมุดให้ประสบความสำเร็จนั้นมิใช่ประเมิณผลเพียงแต่การจัดห้องสมุดให้ดูเรียบร้อย เป็นระเบียบเท่านั้น แต่ต้องประเมินผลจากจำนวนผู้มาใช้บริการว่ามีมากน้อยเพียงใด ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดอยู่ตลอดเวลาเพื่อจูงใจให้มีผู้มาใช้บริการมากขึ้น ควรมุ่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการอ่านอย่างเสรี จัดสื่อหลาย ๆ ประเภท สำหรับคนหลาย ๆ ระดับอายุเพื่อตอบสนองความต้องการและความสนใจ

ผู้บริหารควรกำหนดเน้นการใช้หนังสือที่หลากหลายในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ เช่น หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสือเสริมทักษะ สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จัดนิทรรศการหนังสือ จัดสัปดาห์ห้องสมุด และสัปดาห์หนังสือในมหาวิทยาลัยอาจเชิญหน่วยงานต่าง ๆ มาจัดนิทรรศการในห้องสมุด และประชาสัมพันธ์ให้คนเข้าร่วมกิจกรรม ในโอกาสนี้ควรจัดให้มีการแสดงผลงานของนักศึกษาเพื่อที่เด็กจะได้ชวนเพื่อนหรือผู้ปกครองมาชมด้วย ได้มีโอกาสชมหนังสือต่าง ๆ ที่จัดพิมพ์ออกมาใหม่ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนับสนุนพัฒนาการอ่าน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านระหว่างสาขาวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ด้วยเหตุว่านักศึกษาแต่ละคนมีนิสัยรักการอ่านที่แตกต่างกันจึงควรมีการเปรียบเทียบระหว่างสาขาอื่นหรือใกล้เคียง

2.2 ควรศึกษานิสัยรักการอ่านของนักศึกษาในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

2.3 ควรศึกษานิสัยรักการอ่านของกลุ่มบุคคลอื่น เช่น บุคคลที่จบการศึกษาไปแล้วหรือบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน เช่น ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมกับผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเพื่อจะได้ทราบนิสัยรักการอ่านของบุคคลแต่ละกลุ่มอาชีพ และทำการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดนิสัยรักการอ่านอย่างเหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2510). การสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). **ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในมงคลวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 48 พรรษา**. ม.ป.ท.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2535). **เส้นทางการรู้หนังสือ**. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยา ยวนมาลัย. (2539). **การอ่านเพื่อชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ. (2533). **ถนนวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย.
- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. (2528). “ 25 วิธีที่พ่อแม่สามารถสร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูก ”. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการรณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่าน 23 – 25 กันยายน (2528). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตรา วสุวานิช. (2526). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.
- จินตนา ทำสระ. (2530). **การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับหนังสือหมุนเวียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534). **หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2532). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. สงขลา: คณะวิทยาการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จุไรเกิดควน. (2547). **พฤติกรรมการอ่านของนิสิตชั้นปีที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน**. กรุงเทพฯ: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโท,

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จำรอง เงินดี. (2537). **“จิตวิทยาและชุมชน”**. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: เนติกุล
การพิมพ์.

ฉัตรชนก โสมาลัย. (2542). **ทัศนคติของข้าราชการตำรวจชายที่มีต่อการ
ปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจหญิงชั้นสัญญาบัตร**. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2523). **การอ่านและการพิจารณาหนังสือ**. กรุงเทพฯ:
กรุงเทพการพิมพ์.

_____. (2524). **จิตวิทยาการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). **การทำหนังสือสำหรับเด็ก** (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

_____. (2542). **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณการ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินธ์ ชูชม และ สุภาพร ลอยด์. (2529). **รายงานการ
วิจัยเรื่องการส่งเสริมในครอบครัวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนวัยรุ่น**.
กรุงเทพฯ:สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล. (2530). **การอ่านให้เก่ง**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
กระดาศาการพิมพ์.

ทวีศักดิ์ เดชาเลิศ. (2528). **องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทองประดับ ลิ้มตระกูล. (2516). **การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือ
ของนักเรียนอายุ 13 – 18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี
ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครสวรรค์ สระบุรี อ่างทอง**. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร.

บันลือ พลกะวัน. (2532). **มิติใหม่ในการสอนอ่าน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บุญเรือน ศิริมงคล. (2530). **การอ่านเอาเรื่องภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่สาม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปภาวดี ดุลยจินดา. (2537). “ ทักษะคิดและความพอใจ ”. เอกสารการสอนชุดวิชา **พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ** หน่วยที่ 8 – 15. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประดินันท์ อุปรนัย. (2530). “ การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก ”. เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็กหน่วยที่ 6 – 10. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเทิน มหาชนธ์. (2537). การสอนอ่านเบื้องต้น. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ผกา สัตยธรรม. (2530). เอกสารทางวิชาการเรื่องสุขภาพจิตเด็ก. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). เทคนิคการอ่านเบื้องต้น. นครราชสีมา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. (2544). พฤติกรรมองค์การ. สงขลา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ไพรัตน์ อยู่สมบุญ. (2539). การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนโดยการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องก่อนนอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภูธร ดีมาก. (2544). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาลี ไชยกาล อุ่นอก. (2528). ผลการวิจัยเรื่องการสำรวจความสนใจในการอ่านวรรณกรรมปัจจุบันของนักเรียนชั้น ป. 1 – ม. 6 ในเขต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แมนมาส ขวลิต. (2529). การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2530). การสร้างสังคมการอ่านและการใช้สารนิเทศ. กรุงเทพฯ: ประเมษฐ์การพิมพ์.
- วาณี ฐาปนวงศ์านติ. (2520). เทคนิคการอ่าน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- วิชา ทรวงแสงวง. (2543). การพัฒนารูปแบบเสริมสร้างนิสัยการอ่านสำหรับ
นักศึกษาสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิฑูรย์ รองศรีแย้ม. (2534). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิทยา วิมลถนอม. (2530). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและทัศนคติ
ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้น
อนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2542). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข. (2540). การเลือกใช้
สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พชรกานต์
พับลิเคชัน.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2540). การอ่านเพื่อชีวิต. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน
แกรมมีการพิมพ์.

สานตำนานเมืองนครศรีลำดวน : กรณีศึกษาพระแก้วเนรมิต

The Legend of Nakornthon Lamduan: A Case Study of

Phra Kaew Nimit

ธรงวิทย์ ทองเสียน

Tharongwit Thongsain

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)ในรูปแบบสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติอำเภออุษันธุ์ และเพื่อศึกษาประวัติวัดลำภู เพื่อทราบถึงความเชื่อของคนในชุมชนที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิต ได้อย่างถูกต้อง โดยจำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา ประชากรในงานวิจัยนี้ เป็นชาวบ้านในตำบลใจดี อำเภออุษันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างมาจำนวน 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองได้ข้อมูลกลับมาทั้ง 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที(t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างจึงนำคะแนนมาวิเคราะห์รายคู่ ตามแบบของเชฟเฟ (Scheffe s Post hoc Comparison) ผลการวิจัยพบว่า 1. ชาวบ้านมีระดับความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่อความเชื่อในเรื่องอำนาจลึกลับ เรื่องอดีต เรื่องกรรม เรื่องไสยศาสตร์ และเรื่องเวทย์มนต์ที่มีต่อประวัติอำเภออุษันธุ์ ประวัติวัดลำภู และความเชื่อที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิต โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่อความเชื่อในเรื่องอำนาจลึกลับ เรื่องอดีต เรื่องกรรม เรื่องไสยศาสตร์ และเรื่องเวทย์มนต์ประวัติอำเภออุษันธุ์ ประวัติวัดลำภู และความเชื่อที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิต โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พระแก้วเนรมิต

Abstract

This research is a qualitative research (Survey Research) with the purpose of studying the history of Khukhan. And to study the history of Lam Phu. To know the beliefs of the people in the community to create a glass. By gender And education. The population in this study. A villager in Amphoe Khukhan, Si Sa Ket. 100 samples were used for the study. The data were 100 questionnaires. The data were analyzed by using the program. The statistics used were percentage, mean, standard deviation One-way analysis of variance (t-test) and one-way analysis of variance (VAR). Scheffe's Post hoc Comparison

The research found that: 1. Villagers have the level of opinion of the villagers on the belief in the power of mystery about the past. Karma on superstition. And magic about the history of Khukhan. History of Lam Phu And the belief on the glass god creation. The results and comparison of the opinions of the villagers on the belief in the power of mystery about the past of Karma on superstition. And the magic story of Khukhan. History of Lam Phu And the belief on the glass god creation. The overall picture is not different.

Keyword: Phra Kaew Nimit

บทนำ

ศรีสะเกษเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคอีสานตอนล่างที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน เคยเป็นชุมชน ที่มีอารยธรรมรุ่งเรืองมานับพันปี นับตั้งแต่สมัยขอมเรืองอำนาจ และมีชนเผ่าต่างๆอพยพมาตั้ง รกรากในบริเวณนี้ ได้แก่ พวกส่วย ลาว เขมร และเยอ ศรีสะเกษเดิมเรียกว่า “เมืองขุขันธ์” เมืองเก่าตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านปราสาทสี่เหลี่ยม

ดงลำดวน ตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหินในปัจจุบัน ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเมืองเมื่อ พ.ศ.2302 สมัยอยุธยาโดยมีหลวงแก้วสุวรรณ ซึ่งได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพระยาไกรภักดี เป็นเจ้าเมืองคนแรก ล่วงถึงรัชสมัยรัชการที่ 5 ได้ย้าย เมืองขุขันธ์มาอยู่ที่บ้านเมืองเก่า ตำบลเมืองเหนือ อำเภอเมืองศรีสะเกษในปัจจุบัน แต่ยังคงใช้ชื่อว่าเมืองขุขันธ์จนถึง พ.ศ.2481 จึงเปลี่ยนเป็นจังหวัดศรีสะเกษตั้งแต่นั้นมา เมืองศรีสะเกษมีอาณาเขต คือ ทิศเหนือ ติดต่อจังหวัดยโสธร และร้อยเอ็ด ทิศใต้ ติดต่อประเทศกัมพูชา โดยมีเทือกเขาตงรัก เป็นแนวกั้นเขตแดน ทิศตะวันออก ติดต่อจังหวัดอุบลราชธานี ทิศตะวันตก ติดต่อจังหวัดสุรินทร์ (<http://history.thai-tour.com/srisakes>)

เห็นได้ว่าประวัติศาสตร์เมืองศรีสะเกษหรือเมืองนครศรีลำดวนในอดีตมีความเป็นมาอย่างยาวนาน และในความยาวนานนั้นยังซ่อนสิ่งดังมาให้รู้หลังจากได้ค้นหา กล่าวคือ อำเภอเมืองขุขันธ์มีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานอยู่ที่วัดลำภู ณ บ้านไจดี ดังจะเห็นได้จากหนังสือ “พระแก้วเนรมิต และองค์พระพญาครุฑ องค์พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองขุขันธ์” ที่บอกว่า

องค์พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองขุขันธ์ องค์พระแก้วเนรมิต หรือ องค์พระพุทธรูปวัดลำภู และที่ชาวขุขันธ์ซึ่งเป็นคนท้องถิ่นเรียกกันเป็นภาษาเขมรว่า “เปรียะดาลาปู” เป็นองค์พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพบูชากราบไหว้ของชาวขุขันธ์และเมืองใกล้เคียงในแถบมณฑลอีสานมาตั้งแต่สมัยธนบุรีเป็นราชธานี จวบจนถึงปัจจุบันองค์พระแก้วเนรมิตเป็นพระพุทธรูปองค์หนึ่งของเมืองขุขันธ์ที่เลื่องลือในความศักดิ์สิทธิ์และแสดงอิทธิฤทธิ์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์องค์อื่นๆ ในประเทศไทย ซึ่งพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ หรือตาไกร) เจ้าเมืองขุขันธ์ท่านแรกเป็นผู้อัญเชิญมาจากเมืองเวียงจันทน์ เมื่อ พ.ศ.2321 โดยอัญเชิญมาประดิษฐาน ณ เมืองขุขันธ์ ปัจจุบันองค์พระแก้วเนรมิตประดิษฐานอยู่ ณ หอพระแก้วเนรมิต ภายในวัดลำภู (วัดรมณีนวาส) บ้านลำภู หมู่ที่ 4 ตำบลไจดี อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ห่างจากตัวอำเภอขุขันธ์ประมาณ 8 กิโลเมตร

องค์พระแก้วเนรมิตมีลักษณะเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย เนื้อทองสำริด มียอดพระเกศยาวและโค้งงอไปด้านหลัง นอกจากองค์พระแก้วเนรมิตแล้วยังมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่คู่องค์พระแก้วเนรมิตศักดิ์สิทธิ์องค์นี้อีก คือ องค์พญาครุฑ ที่ทำด้วยทองสัมฤทธิ์เช่นเดียวกัน

ประวัติเกี่ยวกับองค์พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 2 องค์นี้ว่า ในอดีตเคยมีผู้คิดอัญเชิญให้ไปประดิษฐานที่วัดอื่นเมืองอื่น เมื่ออัญเชิญขึ้นบนหลังช้างที่หมอบรับแล้ว แต่ช้างไม่ยอมลุกขึ้น จะเปลี่ยนช้างก็เชือกก็มีอาการเช่นเดียวกัน เป็นความมหัศจรรย์ยิ่ง จากนั้นไม่มีผู้ใดกล้าที่จะอัญเชิญไปประดิษฐาน ณ ที่วัดแห่งใดอีกเลยจนถึงปัจจุบัน

ใน พ.ศ.2321 พระยานางรองคบคิดกับเจ้าโอและเจ้าอิน ร่วมมือกับอุปฮาดเมืองจำปาศักดิ์ กระทำการกบฏต่อกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงมีพระราชดำรัสให้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 1 ครั้งยังดำรงพระเกียรติยศเป็นพระยาจักรีเป็นจอมทัพเสด็จขึ้นไปปราบเมืองลาวได้ทั้งหมดตลอดเมืองเวียงจันทน์ด้วย

ในการทำศึกครั้งนี้ได้มีบัญชาให้ทัพจากเมืองขุขันธ์ เมืองสุรินทร์ และเมืองสังขะ ร่วมทำศึกด้วย เมื่อเสร็จศึกแล้วจึงมีบัญชาให้ทัพเมืองขุขันธ์ โดยพระไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ หรือ ตาไกร) บรรดาศักดิ์ในขณะนั้น และหลวงปราบ (เชียงขัน) ซึ่งเป็นทหารเอกในการทำศึกครั้งนี้ อัญเชิญพระพุทธรูปมณฑลรัตนปฐมากร (พระแก้วมรกต) และองค์พระบาง พร้อมพระพุทธรูปองค์เล็กอีก 2 องค์ คือ องค์พระแก้วเนรมิต และ องค์พระพญาครุฑ กลับประเทศไทยด้วย โดยมีตำนานเล่าขานว่า ได้อัญเชิญมาพำนักประดิษฐานอยู่ ณ เมืองขุขันธ์ แล้วทำพิธีสมโภช 3 วัน 3 คืน จากนั้นจึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปมณฑลรัตนปฐมากร (พระแก้วมรกต) กับพระบาง ขึ้นคานหามเดินทางต่อไปพำนักอยู่ ณ เมืองสระบุรี แล้วแจ้งข้อราชการที่มิชยต่อข้าศึกต่อพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ทรงปราบปลื้มปิติยินดียิ่งนัก จึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดเรือพระที่นั่งศรี เป็นเรือพระรับองค์พระแก้วมรกต และเรือพระที่นั่งกราบรับองค์พระบาง พร้อมด้วยขบวนเรือชัย แห่ล่องมาเป็นขบวนพยุหยาตราทางสุโขทัย เพื่อกราบบังคมทูลถวายสมเด็จพระเจ้าตากสินในเวลาต่อมา ส่วนพระพุทธรูปองค์เล็ก คือ องค์พระแก้วเนรมิตและองค์พระพญาครุฑ เจ้าเมืองขุขันธ์ได้ขออัญเชิญไว้ให้ประดิษฐาน ณ เมืองขุขันธ์พระพุทธรูปมณฑลรัตนปฐมากร(พระแก้วมรกต) อัญเชิญให้ประดิษฐานในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร เป็นพระคู่บ้านคู่เมืองอันศักดิ์สิทธิ์ของไทยมาตราบนานเท่าทุกวันนี้

สำหรับ “องค์พระบาง” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ทรงเชื่อและทรงเห็นว่า พระพุทธรูปทั้ง 2 องค์นี้ คือ พระแก้วมรกตและพระบาง ประดิษฐานอยู่ ณ เมืองเดียวกันไม่เป็นมงคล จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญคืนองค์พระบางให้แก่

เมืองหลวงพระบางไป ปัจจุบันองค์พระบางถูกอัญเชิญประดิษฐานอยู่ ณ เมืองหลวงพระบางจนถึงทุกวันนี้

วัดลำภู (วัดรมณีवास) เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นประมาณ พ.ศ.2134 (ก่อนตั้งเมืองขุขันธ์) ปัจจุบันอายุราว 425 ปี กล่าวคือตั้งขึ้นในสมัยอยุธยาตอนกลาง ในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดยมีพระภิกษุประทาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ปัจจุบันยังพอมียุทธฐานที่ปรากฏหลงเหลืออยู่ให้เห็นถึงความเก่าแก่ของวัดนี้ว่ามีอายุนับเป็นร้อยๆ ปีมีอยู่หลายอย่าง ประกอบด้วยพระธาตุเจดีย์ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า ปราสาท 2 หลัง เป็นพระธาตุเจดีย์ศิลปะล้านช้างตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของโบสถ์ ในปัจจุบัน เมื่อพ.ศ.2546 เจ้าหน้าที่จากกรมศิลปากรได้นำเอกอัครราชทูตจากพระธาตุเจดีย์ทั้ง 2 องค์ไปทำการศึกษาวินิจฉัยดูความเก่าแก่มากน้อยเพียงใด จากนั้นได้แจ้งให้ทางวัดทราบ ว่า องค์พระธาตุเจดีย์ทั้ง 2 องค์นี้มีอายุราว 444 ปี คือสร้างขึ้นราว พ.ศ.2102และทางการได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

บริเวณวัดนอกจากจะมีต้นตาลที่ขึ้นเป็นทิวแถวเป็นจำนวนมากแล้วยังมีต้นไม้ที่สำคัญทางพุทธศาสนา คือ ต้นโพธิ์ขนาดใหญ่ 9 คนโอบ อายุหลายร้อยปีอยู่ 4 ด้าน สันนิษฐานว่าต้นโพธิ์นี้ปลูกขึ้นพร้อมกับการสร้างวัด แต่เป็นที่น่าเสียดายต้นโพธิ์ 2 ต้นที่อยู่บริเวณใกล้ที่สร้างวัดในปัจจุบันได้ถูกตัดโค่นลงในยุคหลังๆ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ไม่เห็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์ นอกจากต้นโพธิ์แล้วยังมีต้นไม้ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อีก คือ ต้นมะขามขนาดใหญ่ ลักษณะรูปทรงบ่งบอกถึงมีความอายุนานเป็นร้อยๆ ปีเช่นกัน มะขามต้นนี้ชาวบ้านเรียกว่า “ต้นมะขามตะไกร” หรือ มะขามตาพระยาไกร เชื่อกันว่า พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน เจ้าเมืองขุขันธ์เป็นคนปลูก

ในบริเวณทิศเหนือของอุโบสถนอกจากจะเป็นที่ตั้งของพระธาตุเจดีย์เก่า ศิลปะล้านช้างแล้วยังมีเสาหลักไม้แกะสลักเป็นรูปดอกบัวตูมด้านล่างเป็นโพรงสี่เหลี่ยม ทำจากไม้แก่นกรา มีผู้ทรงศีลผู้มีภูมิธรรมทางวิปัสสนาญาณสูง นั่งทางในแล้วบอกว่าเสาดังกล่าวนั้นเป็นเสาหลักเมืองขุขันธ์เก่า ถ้าอยากให้เมืองขุขันธ์เจริญรุ่งเรือง มีความสงบเรียบร้อย ก็ให้จัดสร้างศาลหลักเมืองแล้วอัญเชิญเสาหลักเมืองเก่านี้ตั้งขึ้นประดิษฐานไว้ในศาลที่สร้างใหม่เพื่อสักการบูชา ทุกอย่างก็จะได้ มีความรุ่งเรืองเหมือนดังในอดีต จากความศักดิ์สิทธิ์และประมวลดุสถานทีและโบราณสถานที่มีอยู่ในเขตบริเวณวัด และ

บริเวณใกล้เคียงประกอบกันกับหลักฐานอื่นๆ อีกหลายอย่าง จึงเชื่อได้ว่าเสานี้เป็นเสาหลักเมืองขุขันธ์เก่าอย่างแน่นอน

ด้วยเหตุผลข้างต้น เห็นสมควรศึกษา“สานตำนานเมืองนครศรีลำทวน : กรณีศึกษาพระแก้วเนรมิต” ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของชุมชน รวมทั้งยังเป็นประโยชน์ในการนำเสนอและยังเป็นการอนุรักษ์ถาวรวัตถุบ้านคูเมืองของจังหวัดศรีสะเกษ กอปรกับตัวผู้วิจัยเองเป็นชาวศรีสะเกษโดยกำเนิด ได้รับรู้ประวัติของเมือง ศรีสะเกษจากบรรพบุรุษด้วยเรื่องเล่าหลากหลายตั้งแต่วัยเด็ก ทำให้สนใจศึกษาประวัติศาสตร์ของเมืองศรีสะเกษในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรวบรวม ศึกษาและอนุรักษ์สิ่งดีงามไว้แก่ลูกหลานในอนาคต ที่สำคัญผู้วิจัยเชื่ออย่างยิ่งว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงประวัติอำเภอ ขุขันธ์ ประวัติวัดลำภู ประวัติพระแก้วเนรมิต ทราบถึงความเชื่อของคนในชุมชนที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิต และที่สำคัญช่วยส่งเสริมสถานที่ในการวิจัยให้ผู้สนใจได้มาท่องเที่ยวในจังหวัดศรีสะเกษ อำเภอขุขันธ์ วัดลำภู ตลอดจนสถานที่สำคัญอื่นๆ ในจังหวัดอีกด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถถ่ายทอดเป็นเทคโนโลยีจากผลงานวิจัย รวมทั้งยังเป็นการศึกษาต่อยอดงานวิจัยในด้านอื่นๆ อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเชื่อในเรื่องอำนาจลี้ลับ เรื่องอดีต เรื่องกรรม เรื่องไสยศาสตร์ และเรื่องเวทย์มนต์ ทั้งประวัติอำเภอขุขันธ์ และพระแก้วเนรมิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อของประชากรศึกษาประวัติวัดลำภู และทราบถึงความเชื่อของคนในชุมชนที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิตได้อย่างถูกต้อง

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาอยู่ที่ ตำบลใจดี อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับความรู้เรื่องความเชื่อในเรื่องอำนาจลี้ลับ เรื่องอดีต เรื่องกรรม เรื่องไสยศาสตร์ และเรื่องเวทย์มนต์ ทั้งประวัติอำเภอขุขันธ์ และพระแก้วเนรมิต
2. ได้รับความรู้เกี่ยวกับความเชื่อของประชากรศึกษาประวัติวัดลำภู และ

ทราบถึงความเชื่อของคนในชุมชนที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิตได้อย่างถูกต้อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

พระแก้วเนรมิต หมายถึง พระที่ชาวบ้านในตำบลใจดี อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษเท่านั้น

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติอำเภอขุขันธ์ และเพื่อศึกษาประวัติวัดลำภู เพื่อทราบถึงความเชื่อของคนในชุมชนที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิตได้อย่างถูกต้อง โดยจำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา ประชากรในงานวิจัยนี้เป็นชาวบ้านในตำบลใจดี อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครซี (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan) (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และคณะ, 2555, หน้า 132) ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มา จำนวน 100 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึง 29 กันยายน 2559 และ รวบรวมข้อมูลทางเอกสาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองได้ข้อมูลกลับมาทั้ง 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างจึงนำคะแนนมาวิเคราะห์รายคู่ตามแบบของเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

อุปกรณ์และสถานที่ที่มีอยู่

อุปกรณ์และสถานที่ในการวิจัยเรื่อง “สานตำนานเมืองนครศรีลำทวน : กรณีศึกษาพระแก้วเนรมิต” ครั้งนี้ มีดังนี้

อุปกรณ์ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบรรพบุรุษเมืองขุขันธ์
2. เอกสารประกอบการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากเมืองขุขันธ์สู่จังหวัดศรีสะเกษ
3. หนังสือ “พระแก้วเนรมิต และองค์พระพญาครุฑ องค์พระพุทธรูป

ศักดิ์สิทธิ์คูเมืองขุนธุ์” โดย อ.จำเริญ ดวงใจ และ คุณนิติภูมิ ขุนอินธิ ปี พ.ศ.2550

4. หนังสือประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีศรีสะเกษ ปี พ.ศ.2555
5. หนังสือ งานวันดอกคำวนวน 17-18 มีนาคม 2532 พิมพ์ครั้งที่ 3
6. สัมภาษณ์ชาวบ้านในตำบลใจดี 10 ครอบครัว

สถานที่ ได้แก่

1. สำนักวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ
2. อำเภอเมืองขุนธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ
3. วัดลำภู (วัดร่มพินาส) บ้านลำภู หมู่ที่ 4 ตำบลใจดี อำเภอขุนธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิจัย สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ชาวบ้านมีระดับความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่อประวัติอำเภอขุนธุ์ ประวัติวัดลำภู และความเชื่อที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิต โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ดังตาราง)
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่อประวัติอำเภอขุนธุ์ ประวัติวัดลำภู และความเชื่อที่มีต่อองค์พระแก้วเนรมิต โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (ดังตาราง)

ตาราง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเชื่อ โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ด้าน	ความเชื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ความเชื่อในเรื่องอำนาจลึกลับ	4.18	0.32	มาก
2.	ความเชื่อในเรื่องอดีต	4.13	0.30	มาก
3.	ความเชื่อในเรื่องกรรม	4.13	0.41	มาก
4.	ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์	4.14	0.35	มาก
5.	ความเชื่อในเรื่องเวทมนต์	4.13	0.42	มาก
	รวม	4.14	0.22	มาก

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเชื่อ ในด้านหลัก การกระจายอำนาจ ดังนี้

ข้อ	ด้านหลักการกระจายอำนาจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องอำนาจลึกลับ	4.03	0.69	มาก
2	ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องอดีต	4.23	0.63	มาก
3	ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องกรรม	4.21	0.64	มาก
4	ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์	4.35	0.63	มาก
5	ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องเวทมนต์	4.19	0.72	มาก
6	ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องเวทมนต์ด้านมนต์ดำ	4.14	0.67	มาก
7	ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องเวทมนต์ด้านมนต์	4.10	0.77	มาก
8	ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องเวทมนต์ด้านพิธีกรรม	4.17	0.64	มาก
รวม		4.18	0.32	มาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อด้านอื่นๆ โดยใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งจังหวัด ศรีสะเกษ
2. ควรศึกษาบทบาทและอำนาจความเชื่อด้านอื่นๆ โดยวิธีการดำเนินการวิจัยแบบอื่น การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ ข้อมูลเชิงลึกควรใช้วิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อจะทำให้ทราบรายละเอียดที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชื่น ศรีสวัสดิ์. (2537). ศักยภาพและเครือข่ายผู้นำท้องถิ่น คู่มือและทิศทางการพัฒนาผู้นำชาวบ้านเพื่อแก้ปัญหาในชนบท. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ราช ปณณทก. (2533). วิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นเชิงเปรียบเทียบ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีระพงษ์ ทศวัฒน์. (มปป.). ระบบความเชื่อเรื่องปรางค์กู่ กรณีศึกษา บ้านปรางค์กู่ ตำบลมะอึ อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด. สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. (2559,ออนไลน์). มานุษยวิทยากับการศึกษาพฤติกรรมข้ามเพศ
และรักเพศเดียวกัน.

นั้มนันต์ อยู่อินทร์. (2554). การดำรงอยู่ของความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวใน
สังคมไทยปัจจุบัน: กรณีศึกษาหมู่บ้านดอนโพธิ์ ตำบลขยนา อำเภอสนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. อักษรศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (อ.ด.)
จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย

บุญลือ วันทายนต์. (2529). สังคมวิทยาศาสนา. กรุงเทพฯ : กิจจันท์การพิมพ์
บุญเลิศ สดสุขชาติ. (2525). คติความเชื่อของชาวอีสาน. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม.

พวงทิพย์ เกิดทรัพย์. (2540). การคงอยู่และเปลี่ยนแปลงพิธีศพของชาวจีนที่วัดหัว
ลำโพงในกรุงเทพมหานคร. ปริญญามานุษยวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชา
มานุษยวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระปลัดวิทยา สิริภทโท. (2553). ศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมการบูชาพระธาตุ
ของชาวพุทธ : กรณีศึกษาพระธาตุหล้าหนองของประชาชน จังหวัดหนองคาย.
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และคณะ. (2555). การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โยธิน มาหา. (2546). การศึกษาเชิงวิเคราะห์หลักพุทธจริยธรรมที่ปรากฏใน
วรรณกรรมของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพประเภทนวนิยายอิงหลักธรรม.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศิลปศาสตร์ (จริยศาสตร์ศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิญญู ผลสวัสดิ์. (2537). พิธีกรรมการเลี้ยงผีบรรพบุรุษของชาวผู้ไทยตำบลคำชะอี
อำเภอดงคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร. ปริญญานิพนธ์ วิชาเอกไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2540). แอ่งอารยธรรมอีสาน: แฉหลักฐานโบราณคดีพลิกโฉม
หน้าประวัติศาสตร์ไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3), กรุงเทพฯ : มติชน

สมจริง ทองด้วง. (2546). การศึกษาเชิงพุทธจริยศาสตร์เรื่อง ความเชื่อและ

พิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวและการทำนาข้าว ในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต. ศิลปศาสตร์ (จริยศาสตร์ศึกษา)มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุพรรณ เผือกพันธ์. (2543). การศึกษาความเชื่อเรื่องผีปอบในบริบทสังคมไทย

พุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านหนองทามน้อย จังหวัดศรีสะเกษ.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. อักษรศาสตร์ (ศาสนาเปรียบเทียบ)

มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุริยา สมุทคุปต์, (2533). บุญเวสของชาวอีสาน : การวิเคราะห์และตีความหมาย
ทางมานุษยวิทยา. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สวนสาธารณะกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
และเศรษฐกิจของจังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2523 –ปัจจุบัน
Public Parks and Socio-Economic Change
in Si Sa Ket from 1980 – Present

ทิวาพร ใจก้อน

Thiwaporn Jaikorn

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการก่อตั้งสวนสาธารณะ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงของสวนสาธารณะ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเปลี่ยนแปลงของสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยเริ่มศึกษาสวนสาธารณะตั้งแต่ก่อนเริ่มจัดสร้างสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ศรีสะเกษ พ.ศ. 2523 จนถึงปัจจุบัน คือ พ.ศ. 2559 โดยศึกษาเฉพาะสวนสาธารณะภายในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

จากการศึกษาพบว่าความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมีผลกระทบต่อ การก่อตั้งสวนสาธารณะ การนิยามความหมาย การใช้พื้นที่ และบทบาทของสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมเมืองศรีสะเกษด้วย การสร้างสวนสาธารณะในเมืองศรีสะเกษเกิดจากความเปลี่ยนแปลงภายในสังคมไทยซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอก แนวคิดในการสร้างสวนสาธารณะเป็นสิ่งที่สังคมไทย รับมาจากตะวันตก และเมื่อเกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางความคิดในกลุ่มชนชั้นนำจึงนำมาสู่ความคิดในการจัดตั้งสวนสาธารณะในเมืองหลวง ต่อมาเมื่อมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 ที่มุ่งเน้นการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ทำให้รัฐบาลหันมาพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานในส่วนภูมิภาค สวนสาธารณะแห่งแรกในจังหวัดศรีสะเกษและเป็นสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์แห่งแรกของประเทศไทยจึงได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว หลังจากนั้น ก็เกิดสวนสาธารณะตามมาอีกหลายแห่ง

การสร้างสวนสาธารณะในเมืองศรีสะเกษในช่วงแรกเป็นผลจากการดำเนินนโยบายพัฒนาชนบท การใช้พื้นที่สวนสาธารณะยังไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาและเปลี่ยนชื่อเป็น “สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์” เกิดขึ้นมีการเข้าไปใช้พื้นที่สวนสาธารณะมากขึ้นและสวนสาธารณะกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2544 ถึงปัจจุบัน สวนสาธารณะยังคงสัมพันธ์กับเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันก็สัมพันธ์กับความต้องการเข้าไปใช้พื้นที่สวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อน ออกกำลังกาย และวัตถุประสงค์อื่นๆ ตามความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งจำนวนและความหลากหลายของประชากรในท้องถิ่นที่มีมากขึ้นอีกด้วย

คำสำคัญ: สวนสาธารณะ, การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ,
เมืองศรีสะเกษ, ประวัติศาสตร์

Abstract

This research aimed to study history and background of founding public parks including socio-economic change which affected public parks improvement. The researcher also focused on each effect which happened to public parks in Sisaket Municipality's area. The research was started before the beginning of founding Somdejphra Sinakarintara Botanical Garden in Sisaket - 1980 up to present (2016). The study was especially for public parks in Sisaket Municipality's area.

The results showed that the changing of socio-economic affected Public Park founding: definition, area usage and role. The beginning of founding public parks in Muang Sisaket was from interior change of Thai social which was influenced by external social change. The idea of creating public parks in Bangkok people was from Western idea after the happening of socio-economic development including idea change of Thai leading group which applied the idea of founding Public Park founding in capital city. After the 1st issue of National Economic Development Plan

emphasized on diffusion to other regions of Thailand, the government developed infrastructure in all regions of Thailand. At that time, the first public park of Sisaket was founded, and then there were many parks in Sisaket.

The first period of park founding in Muang Sisaket was influenced by rural development policy. In the past, the usage of public parks' area was not much important. But, after the birth of Somdejphra Sinakarintara Botanical Garden, there was more usage of public parks' area by Sisaket residents. Public parks in Muang Sisaket have been being important attractions since 2001 to present. Public parks has also been connecting to tourism-economic – in the same time there are many reasons to use public parks' area: relaxing, exercising and other objectives following the changes in each issue such as quantity and diversity of residents which will be increased.

Keyword: Public Park, Socio-economic change, Si Sa Ket, History

บทนำ

โดยทั่วไปแล้วเมื่อก้าวถึงสวนสาธารณะก็มักจะเป็นที่รู้จักกันดีในฐานะของสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ของผู้คนในสังคม (นพเก้า หัตถุมพล, 2552, หน้า 7-9) การมองสวนสาธารณะในลักษณะดังกล่าวเป็นการมองว่าสถานที่แห่งนี้ไม่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วสวนสาธารณะนั้นได้รับการนิยามความหมาย การเข้ามาใช้พื้นที่ หรือมีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอในแต่ละช่วงเวลา

การก่อตั้งสวนสาธารณะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกตะวันตกมาก่อนโดยเฉพาะในอังกฤษ เนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมหลายประการที่สำคัญคือความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจอันเป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ทำให้ผู้คนอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเมืองหรือเขตอุตสาหกรรมอย่างแน่นหนา เกิดปัญหาชุมชนแออัดตามมา พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ ก็น้อยลง แรงงานทั้งหลาย

จึงเริ่มบุกกรุกเข้าไปใช้สถานที่ของทางการและผู้มีฐานะ ทำให้เกิดเป็นปัญหาความขัดแย้งตามมานำไปสู่การเรียกร้องให้จัดตั้งสวนสาธารณะ สวนสาธารณะเบอร์เก็นเฮด (Birkenhead Park) ใกล้เมืองลิเวอร์พูล ในประเทศอังกฤษจึงได้ถือกำเนิดขึ้นที่ประเทศอังกฤษเป็นแห่งแรก นับแต่นั้นเป็นต้นมาสวนสาธารณะก็ได้รับความนิยมและมีการสร้างขึ้นอย่างแพร่หลายในสังคมตะวันตก (George F. Chadwick, 1996, p. 19 - 36)

สำหรับประเทศไทยโดยเฉพาะในกรุงเทพฯ สวนสาธารณะนั้นมิได้เกิดขึ้นเนื่องมาจากการเรียกร้องของแรงงานอพยพดังเช่นในอังกฤษ แต่มีพัฒนาการมาจากความต้องการของชนชั้นปกครอง ซึ่งพบว่าในสมัยรัชกาลที่ 6 ถึง 7 มีการก่อตั้งสวนลุมพินีขึ้น ในชั้นแรกใช้เป็นที่จัดแสดงสินค้าไทยหรือที่รู้จักกันในนามของสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ ต่อมาจึงมีการเปิดให้ประชาชนได้เข้ามาใช้พื้นที่ภายในสวน ทว่าสวนสาธารณะแห่งแรกที่แท้จริงของไทยนั้นเพิ่งถือกำเนิดขึ้นในสมัยรัชกาลปัจจุบันนี้เองคือ สวนจตุจักร ซึ่งสร้างขึ้นใน พ.ศ. 2516 เป็นสวนที่เกิดจากการเรียกร้องของขบวนการสวนสาธารณะแต่สร้างในนามของ “การเฉลิมพระเกียรติ” สวนจตุจักรแห่งนี้เองทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสวนสาธารณะต่างๆ จากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคตามมามากมาย เช่น สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ เป็นต้น (วิรัชยุทธ ศรีสุวรรณกิจ, 2549, หน้า 107 – 109)

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์แห่งแรกจัดตั้งขึ้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ในพ.ศ. 2524 ความมุ่งหมายในช่วงแรกที่มีการก่อตั้งสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ขึ้นคือ การสร้างสวนสาธารณะให้คนในท้องถิ่นได้ใช้ประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจรวมทั้งเป็นไปเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในวาระพระชนมายุ 80 พรรษา เมื่อ พ.ศ. 2523 (คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์, 2459, หน้า 45) ต่อมาในปี 2530 ทางรัฐบาลได้จัดให้เป็น ปีทองเที่ยวไทยเพื่อกระตุ้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจพร้อมกันกับริเริ่มให้มีคำขวัญประจำจังหวัดของแต่ละจังหวัดขึ้น สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ก็ได้รับการสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามคำขวัญจังหวัดด้วย หลังจากนั้นเมื่อ พ.ศ. 2538 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคตจึงมีการสร้างพระราชนุสาวรีย์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีขึ้นภายในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ เมื่อพ.ศ. 2543 สถานที่แห่งนี้จึงกลายเป็นเสมือนอนุสรณ์สถานที่ระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน และปัจจุบันก็มีความ

พยายามจะใช้สวนสาธารณะแห่งนี้ในการเผยแพร่อัตลักษณ์ของท้องถิ่นมากขึ้นอีกด้วย การเข้ามาใช้พื้นที่สวนสมเด็จพระเจ้า เองก็มีการขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากผลพวงด้านการเพิ่มขึ้นของประชากรที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ภายในเขตเทศบาลมากยิ่งขึ้น (สำนักงานสถิติจังหวัดศรีสะเกษ, 2543, หน้า 5) รวมไปถึงค่านิยมในการพักผ่อนท่องเที่ยว และการรักษาสุขภาพร่างกาย ฯลฯ จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าได้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นเสมอกับสวนสมเด็จพระเจ้า ศรีสะเกษ ในแต่ละช่วงเวลาตามแต่สภาพบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากสวนสมเด็จพระเจ้า แล้ว พบว่ายังมีสวนสาธารณะที่สำคัญอีกหลายแห่งในเมืองศรีสะเกษที่น่าจะสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมของเมืองศรีสะเกษที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลาและควรค่าแก่การศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจและช่วยอธิบายความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมของเมืองศรีสะเกษนับจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น เช่น สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา (หัวน้ำคำ) สวนสาธารณะหนองแคนเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา สวนสาธารณะหนองอุทัยเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา ฯลฯ เนื่องจากสวนสาธารณะต่างๆ เหล่านี้มีประวัติความเป็นมาและดำรงอยู่ในสภาพบริบทที่แตกต่างกันออกไป งานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นความพยายามในการที่จะศึกษาเรื่องสวนสาธารณะกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของเมืองศรีสะเกษโดยศึกษาผ่านสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษทั้งหมดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2559) เพื่อจะชี้ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลจากการศึกษาจะช่วยให้เข้าใจการเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของสวนสาธารณะในส่วนภูมิภาคได้ดียิ่งขึ้น และอาจจะช่วยให้เห็นพัฒนาการของสวนสาธารณะในส่วนภูมิภาคที่แตกต่างจากสวนสาธารณะในต่างประเทศและส่วนกลาง หรืออาจจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวของคนในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ในอนาคตต่อไป รวมทั้งจะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนจัดสร้างและการเข้าไปใช้พื้นที่ของสวนสาธารณะต่างๆ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการก่อตั้งสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงของสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ
3. เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเปลี่ยนแปลงของสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้ศึกษาความหมาย ความเป็นมา ความเปลี่ยนแปลงของสวนสาธารณะตั้งแต่ก่อนเริ่มจัดสร้างสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ศรีสะเกษ พ.ศ. 2523 จนถึงปัจจุบัน คือ พ.ศ. 2559 และศึกษาเฉพาะสวนสาธารณะภายในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาสวนสาธารณะ 6 แห่ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ 1. สวนราชสีหการะ (ห้วยน้ำคำ) 2. สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 3. สวนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า 100 ปี (สวนรถไฟเก่า) 4. สวนสาธารณะหนองแคนเฉลิมพระเกียรติ 5. สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (หนองอุทัย) 6. สวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา

การสัมภาษณ์เจาะลึกโดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive หรือ Judgmental Sampling) และใช้เทคนิคการหุ้มนับลูกโซ่ (Snowball Sampling Technique) ใช้กลุ่มตัวอย่างจากคนในท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ ดังต่อไปนี้ (1) ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษจำนวน 2 คน (2) ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ จำนวน 5 คน (3) เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองศรีสะเกษ จำนวน 2 คน สำหรับการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บริการสวนสาธารณะ เลือกประชากรตัวอย่างแบบสะดวกสบาย (Convenience หรือ Accidental Sampling) ใช้วิธีการเข้าไปสอบถามบุคคลใด ๆ ที่อยู่ในบริเวณสวนสาธารณะทั้ง 6 แห่งในเขตเทศบาล โดยใช้วิธีการสำรวจแบบสอบถาม ใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 60 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (methodology) ตามโครงการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (methodology) โดยเน้นการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) อันประกอบไปด้วย กระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร หรือการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) กระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) และการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) โดยมีเหตุผลประการสำคัญของการนำระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (methodology) ดังกล่าวข้างต้นมาใช้ในการดำเนินการกระบวนการวิจัย อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาข้อความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับนัยของแนวความคิดในทางปรัชญา ความหมาย และสวนสาธารณะกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจดังต่อไปนี้ 1) แนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของสวนสาธารณะ 2) แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของสวนสาธารณะ 3) แนวความคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม 4) แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อพิจารณาตามนัยของแนวความคิดในทางปรัชญา ความหมาย และกระบวนการเกี่ยวกับสวนสาธารณะกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจนั้น ได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัยและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารทางวิชาการประเภทต่าง ๆ ภายในประเทศ และเอกสารทางวิชาการประเภทต่าง ๆ จากต่างประเทศ รวมทั้ง ข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือทางเว็บไซต์ต่าง ๆ อันประกอบไปด้วยข้อมูลทางวิชาการอันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

(1) แนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของสวนสาธารณะ อันประกอบไปด้วย ความหมายของสวนสาธารณะจากพจนานุกรม ความหมายของสวนสาธารณะจากเอกสารทางประวัติศาสตร์ และความหมายของสวนสาธารณะจากงานวิจัยต่าง ๆ

(2) แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของสวนสาธารณะ อันประกอบไปด้วย ความเป็นมาของสวนสาธารณะในตะวันตก ความเป็นมาของสวนสาธารณะในประเทศไทย และความเป็นมาของสวนสาธารณะในท้องถิ่นเมืองศรีสะเกษ

(3) แนวความคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม อันประกอบไปด้วย การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านการผลิต การจัดสรรทรัพยากร การกระจายทรัพยากร และการบริโภค รวมถึงการบริการและการท่องเที่ยว อันเป็นผลพวงมาจากวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี ประวัติศาสตร์ และความเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ระบบสังคม กระบวนการ แบบอย่างหรือรูปแบบทางสังคม เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี ระบบครอบครัว ระบบการปกครองได้เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้อาจเป็นไปในทางก้าวหน้าหรือถดถอย เป็นไปอย่างถาวรหรือชั่วคราว โดยวางแผนให้เป็นไปหรือเป็นไปเอง และที่เป็นประโยชน์หรือให้โทษ

(4) แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม อันประกอบไปด้วย ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมประเพณี ความคิดความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม

2. การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก หรือการสัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่านั้น ในการกำหนดกระบวนการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิจัย โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็น การสัมภาษณ์เจาะลึก โดยมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (guided interview) กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด หรือมีการนำคำสำคัญ (keywords) มาใช้ประกอบในการชี้นำคำสัมภาษณ์ และพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์ หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ตลอดจนบุคคลที่มีความสำคัญหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนที่มีความสำคัญในการให้ข้อมูลเรื่องสวนสาธารณะกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ตอบข้อคำถามจากการสัมภาษณ์เจาะลึก อันได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ และข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติที่มีทั้งมิติของความความลึกและมิติของความกว้าง

3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (methodology) โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม คือการสังเกตที่ผู้สังเกตเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับกลุ่มคนที่เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษา มีการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มคนดังกล่าวโดยปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มคนที่ศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้รับการยอมรับและสนิทสนมกับกลุ่มที่จะศึกษา โดยที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่าถูกสังเกตหรือเฝ้าดูจึงมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามธรรมชาติ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง ทำให้เห็นภาพรวมของเหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด ทำให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ซ้ำๆ

4. การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

(1) การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive หรือ Judgmental Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะตรงตามความต้องการของผู้วิจัย

(2) การสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling Technique) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแนะนำของหน่วยตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้ว

(3) การเลือกตัวอย่างแบบสะดวกสบาย (Convenience หรือ Accidental Sampling) โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยไม่มีกฎเกณฑ์ บุคคลทั่วไปที่ยินดีให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

ผลการศึกษา

1. ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของสวนสาธารณะ การเกิดขึ้นของสวนสาธารณะในเทศบาลเมืองศรีสะเกษอาจจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงตามเวลาที่มีการจัดสร้าง ได้แก่ สวนสาธารณะยุคก่อน พ.ศ. 2523 สวนสาธารณะยุคสวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ. 2523 - 2543 และสวนสาธารณะยุคหลังสวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ. 2544 ถึงปัจจุบัน สวนสาธารณะยุคแรกของศรีสะเกษหรือยุคก่อน พ.ศ. 2523 ได้แก่ สวนราชสักการะสวนสาธารณะยุคสวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้แก่ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ สวนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ 100 ปี (สวนรถไฟเก่า) และสวนสาธารณะหนองแคนเฉลิมพระเกียรติ สำหรับสวนสาธารณะยุคหลังสวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้แก่ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (หนองอุทัย) สวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา (เกาะกลางน้ำ)

2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจและผลกระทบที่มีต่อสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษพบว่า ในยุคแรกความคิดหรือความต้องการสวนสาธารณะยังไม่เกิดขึ้นเนื่องจากความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น รวมไปถึงลักษณะการดำรงชีวิตของผู้คนยังไม่เข้าสู่ความเป็นสมัยใหม่ ไม่มีความคิดเรื่องการออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจแบบสมัยใหม่ในสถานที่เฉพาะอย่างสวนสาธารณะ การออกกำลังกาย และการพักผ่อนหย่อนใจนั้นสามารถทำได้หลากหลายและกลมกลืนไปกับการดำเนินชีวิตประจำวัน สำหรับสวนสาธารณะในช่วง พ.ศ. 2523 – 2543 แม้ว่าข้อมูลท้องถิ่นที่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในช่วงเวลานี้กับสวนสาธารณะจะปรากฏน้อยมาก ทำให้ไม่สามารถมองเห็นภาพด้านที่เป็นปัญหาของสวนสาธารณะได้อย่างชัดเจน

ช่วงเวลาสุดท้ายที่ทำการศึกษา คือ พ.ศ. 2544 ถึงปัจจุบัน พบว่าสวนสาธารณะมีความแตกต่างจากยุคก่อนหน้านี้ กล่าวคือ มีกลุ่มคนหลากหลายอาชีพเข้าไปใช้พื้นที่สวนสาธารณะโดยมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย สวนสาธารณะเข้าไปเกี่ยวข้องกับหน่วยงานท้องถิ่นมากขึ้น หน่วยงานในท้องถิ่นได้เข้ามาดูแลรักษาสวนสาธารณะโดยตรง นอกจากนี้สวนสาธารณะได้เข้าไปเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ การขยายตัวของธุรกิจสุขภาพและความงาม สื่อสารมวลชนที่ทันสมัย การโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ รวมไปถึงกระแสท้องถิ่นนิยม การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้มี การปรับปรุงสวนสาธารณะให้เข้ากับความเป็นท้องถิ่นมากขึ้น

พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ การศึกษาข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษปัจจุบันพบว่า เพศที่นิยมเข้ามาใช้สวนสาธารณะ คือ เพศหญิง ช่วงอายุที่นิยมมาใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุด คือ อายุระหว่าง 26 ถึง 35 ปี สำหรับระดับการศึกษาพบว่า ผู้ที่นิยมมาออกกำลังกายมีระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญา และปริญญาในด้านภูมิสถาปัตย์พบว่า ผู้ที่เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุดมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ ในด้านสถานภาพสมรสพบว่า มีผู้ที่แต่งงานแล้วเป็นส่วนใหญ่ และอาชีพนักเรียนนักศึกษากับผู้มีรายได้รายได้ 10,001 – 20,000 บาท เป็นกลุ่มที่นิยมมาใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุด จากการสำรวจพบว่า ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว นอกจากนี้การนิยมเข้ามาใช้บริการเกิดขึ้นในช่วงเวลาเย็น การเข้ามาใช้บริการไม่ขึ้นอยู่กับฤดูกาล โดยมาใช้บริการ 3 – 5 วันต่อสัปดาห์ ใช้เวลาภายในสวนสาธารณะ 1 ชั่วโมงต่อการมาแต่ละครั้ง ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ มักจะ

มากับเพื่อน โดยเหตุผลที่มาใช้บริการเพื่อพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด ความพึงพอใจต่อการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม สถานที่ ความสะอาดสบาย อุปกรณ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ห้องน้ำ ร้านค้าและสถานที่โดยรอบ ที่จอดรถ การดูแลรักษาความปลอดภัย ไฟฟ้าและแสงสว่าง และเจ้าหน้าที่ ผู้ดูแลสวน พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นในด้านการเปิดให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด แต่โดยภาพรวมแล้วมีความพึงพอใจในระดับมาก

วิจารณ์และสรุปผล

1. ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของสวนสาธารณะ ผลการศึกษาพบว่า สวนสาธารณะในเทศบาลเมืองศรีสะเกษเกิดขึ้นจากเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจสอดคล้องกับงานวิจัยของ Delehanty (1992) ในกรณีของสังคมไทยยังเกิดจากผลกระทบทั้งจากภายในและภายนอกสังคมสอดคล้องกับการศึกษาของ วิริยยุทธ ศรีสุวรรณกิจ (2549) โดยสวนสาธารณะเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศตะวันตกเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจในช่วงที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่ผู้คนอพยพเข้ามาทำงานในเมืองเป็นจำนวนมาก แต่พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ มีอย่างจำกัดจึงเกิดการเรียกร้องให้ก่อตั้งสวนสาธารณะขึ้น ส่วนในประเทศไทยสวนสาธารณะมีวิวัฒนาการชัดเจนในช่วงสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นต้นมา ส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากการรับเอาแนวคิดและวัฒนธรรมจากตะวันตกเข้ามาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แต่สวนสาธารณะแห่งแรกของไทย คือ สวนลุมพินี เพิ่งจะเกิดขึ้นอย่างแท้จริงในสมัยรัชกาลที่ 7 ในเวลาต่อมาช่วง พ.ศ. 2523 ได้มีความคิดที่จะจัดสร้างสวนสาธารณะที่เรียกว่าสวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา โดยมีการก่อตั้งที่จังหวัดศรีสะเกษเป็นแห่งแรกในประเทศไทย หลังจากนั้นรัฐบาลก็ได้มีนโยบายจัดสร้างสวนเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย ทำให้เกิดการขยายตัวของสวนสาธารณะตามภูมิภาคต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย กระทั่งปัจจุบัน สวนสาธารณะในจังหวัด ศรีสะเกษจึงมีความเป็นมาสืบเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวนี้เอง

2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจและผลกระทบที่มีต่อสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ยุคแรกที่ศึกษาถึงสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษเป็นยุคที่เริ่มมีการสร้างสวนสาธารณะเกิดขึ้นแล้ว

ในจังหวัดศรีสะเกษ โดยเฉพาะในเขตเมือง โดยสวนสาธารณะเป็นผลพวงมาจากการนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล รวมไปถึงการติดต่อกับโลกภายนอกและความเปลี่ยนแปลงภายในท้องถิ่นเองก็มีส่วนในการทำให้สวนสาธารณะเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา โดยอาจจะกล่าวได้ว่าสวนสาธารณะในช่วงเวลานี้ยังไม่ค่อยมีความสำคัญต่อคนในท้องถิ่นและรัฐบาลมากนัก เพราะยังมีปัญหาอื่นๆ ที่ต้องแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหารายได้ต่ำ เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าในยุคนี้รัฐบาลและท้องถิ่นไม่มีความมุ่งหมายจะสร้างสวนสาธารณะอย่างแท้จริง สวนสาธารณะนั้นเป็นเพียงผลพวงจากการพัฒนานโยบายทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น สอดคล้องกับความคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมในช่วงเวลาดังกล่าวที่อธิบายไว้ในงานของ สุวิทย์และดารารัตน์ (สุวิทย์ อธิราชสวัสดิ์ และดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2541) ขอบติสวนโคก (2532) สุภัทธรา อ่อนศรี (2551) และสุทัศน์ กองทรัพย์ (2555)

ยุคสวนสมเด็จพระเจ้า สวนสาธารณะได้รับความสนใจมากกว่ายุคแรก มีการจัดสร้างสวนสาธารณะขึ้นอย่างจริงจัง สวนสมเด็จพระเจ้า ที่สร้างในนามของการเฉลิม พระเกียรติและมีหน่วยงานเฉพาะซึ่งไม่ใช่หน่วยงานท้องถิ่นเข้ามาดูแลรับผิดชอบก็ได้สร้างประโยชน์แก่ท้องถิ่นไม่น้อยโดยเฉพาะในด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่วนสวนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า 100 ปี (สวนรถไฟเก่า) และสวนสาธารณะหนองแคนเฉลิมพระเกียรติไม่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากเป็นสวนสาธารณะขนาดเล็ก แม้จะเป็นสวนสาธารณะที่สร้างโดยหน่วยงานท้องถิ่นแต่ก็ไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าเกิดประโยชน์แก่คนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือไม่ อย่างไรก็ตามสวนสาธารณะที่สำคัญในยุคนี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนมากกว่ายุคก่อนหน้านี้ สอดคล้องกับความคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมในช่วงเวลาดังกล่าวที่อธิบายไว้ในงานของ พัฒนา กิตติอาษา (2546) และชาร์ลส์ เอฟคาสส์ (2556)

ยุคสุดท้ายหรือยุคหลังสวนสมเด็จพระเจ้า สวนสาธารณะมีลักษณะเป็นสวนสาธารณะเพื่อคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงมากขึ้น สวนสาธารณะเข้าไปเกี่ยวข้องกับหน่วยงานท้องถิ่นมากขึ้น หน่วยงานในท้องถิ่นได้เข้ามาดูแลรักษาสวนสาธารณะโดยตรง นอกจากนี้สวนสาธารณะได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับการขยายตัวของธุรกิจสุขภาพและความงาม สื่อสารมวลชนที่ทันสมัย การโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ รวมไปถึงกระแสท้องถิ่นนิยม การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้มีการปรับปรุงสวนสาธารณะให้เข้ากับความเป็นท้องถิ่น

มากขึ้น อย่างไรก็ตามการปรับปรุงดังกล่าวก็ยังสัมพันธ์กับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอยู่ไม่น้อย แต่ในขณะเดียวกันก็สัมพันธ์กับความต้องการเข้าไปในพื้นที่สวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อน ออกกำลังกาย และวัตถุประสงค์อื่นๆ ของประชากรในท้องถิ่นที่มีจำนวนและความหลากหลายมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับความคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมในช่วงเวลาดังกล่าวที่อธิบายไว้ในงานของ วีรินทร์ อุทัยคา (2555) อรอินทร์ อินทรวงษ์โชติ (2557)

พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ การศึกษาข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมือง ศรีสะเกษ ปัจจุบันพบว่า เพศที่นิยมเข้ามาใช้สวนสาธารณะ คือ เพศหญิง ซึ่งก็มีอัตราส่วนที่ไม่สูงกว่าเพศชายมากนัก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความนิยมในการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจตลอดจนการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและความงามเป็นสิ่งที่นิยมแพร่หลายอยู่ในทุกเพศ แต่เพศหญิงมีจำนวนประชากรที่มากกว่าเพศชายอีกทั้งยังให้ความสำคัญต่อความงามด้านรูปร่างมากกว่าเพศชาย ช่วงอายุที่นิยมมาใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุด คือ อายุระหว่าง 26 ถึง 35 ปี เหตุผลน่าจะเป็นเพราะคนในช่วงวัยนี้อยู่ในวัยทำงานหรือวัยที่กำลังสร้างรากฐานให้แก่ชีวิต เป็นวัยที่อาจจะประสบปัญหาความเครียดจากการทำงานมากที่สุดวัยหนึ่ง รวมทั้งเป็นวัยที่ต้องสร้างเสริมสุขภาพให้ดีเพื่อจะได้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ช่วงสุดท้ายความต้องการมีบุตรจึงเป็นอีกปัจจัยที่ส่งเสริมให้ต้องมาออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจเพื่อสุขภาพที่แข็งแรงพร้อมสำหรับการแต่งงานและมีบุตร สำหรับระดับการศึกษาพบว่า ผู้ที่นิยมมาออกกำลังกายมีระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญา และปริญญาตรี ส่วนหนึ่งเป็นเพราะสวนสาธารณะอยู่ใกล้กับสถานศึกษาอาชีวะ และดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่าผู้ที่นิยมมาใช้สวนสาธารณะอยู่ในช่วงวัยทำงานซึ่งส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนั่นเอง ในด้านภูมิภานาพบว่า ผู้ที่เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุดมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตอำเภอเมืองศรีสะเกษ ซึ่งเป็นไปได้ว่าคนที่มาจากต่างอำเภอมักจะมาอาศัยอยู่บ้านเช่าหรือหอพักซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างจำกัด ทำให้สวนสาธารณะเป็นทางเลือกที่ดีเนื่องจากมีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ในด้านสถานภาพสมรสพบว่า มีผู้ที่แต่งงานแล้วเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจจะเพราะคนในวัยทำงานคือคนที่แต่งงานแล้ว หรือในปัจจุบันคนที่แต่งงานก่อนแล้วมาเรียนต่อก็มีเพิ่มขึ้น แต่จากการสำรวจจำนวนคนที่เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ

ที่มีสถานภาพโสภณก็มีจำนวนมากเกือบเท่าสถานภาพสมรสเช่นกัน ซึ่งให้เห็นว่าบุคคลทั้งสองสถานภาพต่างนิยมมาใช้สวนสาธารณะ และอาชีพนักเรียนนักศึกษากับผู้มีรายได้รายได้ 10,001 – 20,000 บาท เป็นกลุ่มที่นิยมมาใช้สวนสาธารณะ เนื่องจากสวนสาธารณะต่าง ๆ อยู่ใกล้สถานศึกษาและไม่เสียค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ กลุ่มผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลางจึงเข้ามาใช้บริการได้สะดวก การสำรวจพบว่าผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว อาจจะเป็นเพราะว่าไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริง หรืออาจจะให้ความสำคัญกับการป้องกันรักษาสุขภาพมาจากอิทธิพลของสื่อและการส่งเสริมของหน่วยงานต่างๆ นอกจากนี้ การนิยมเข้ามาใช้บริการในช่วงเวลาเย็นเพราะเป็นเวลาหลังเลิกงานหรือเลิกเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาภัทร พันธุ์งาม (2556) การเข้ามาใช้บริการไม่ขึ้นอยู่กับฤดูกาล โดยมาใช้บริการ 3-5 วันต่อสัปดาห์ ใช้เวลาภายในสวนสาธารณะ 1 ชั่วโมงต่อการมาแต่ละครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นเวลาที่ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป กิจกรรมที่นิยมปฏิบัติคือการออกกำลังกายและการพักผ่อนหย่อนใจ มักจะมากับเพื่อน ซึ่งให้เห็นว่าสวนสาธารณะก็เป็นสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์ได้ดี อีกสถานที่หนึ่งในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยเหตุผลที่มาใช้บริการเพื่อพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด ทำให้เห็นว่านอกจากจะมาก่อออกกำลังกายแล้วหลายคนยังนิยมมาสวนสาธารณะเพื่อพักผ่อนหย่อนใจรวมไปถึงเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากมีสวนสาธารณะหลายแห่งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดด้วย

ความพึงพอใจต่อการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ความพึงพอใจต่อการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม สถานที่ ความสะอาดสบาย อุปกรณ์และเครื่องใช้ต่าง ๆ ห้องน้ำ ร้านค้าและสถานที่โดยรอบ ที่จอดรถ การดูแลรักษาความปลอดภัย ไฟฟ้าและแสงสว่าง และเจ้าหน้าที่ ผู้ดูแลสวน พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นในด้านการเปิดให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสวนสาธารณะโดยส่วนใหญ่แล้วไม่ได้กำหนดเวลาในการเปิดและปิดให้บริการ แต่โดยภาพรวมแล้วมีความพึงพอใจในระดับมาก

ทั้งนี้ผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะได้ให้ข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านสถานที่จอดรถที่สวนราชสักการะว่าควรจัดให้เป็นสัดส่วนและปูนซีเมนต์ให้สวยงาม และเป็นการหลีกเลี่ยงพื้นที่ขึ้นแฉะในช่วงหน้าฝน อีกทั้งสวนสาธารณะแห่งนี้ยังมีทำเลที่ตั้งไม่ค่อยเหมาะสมเนื่องจากมีมลพิษทางเสียง และฝุ่นควันจากการจราจรเนื่องจากอยู่ติดถนนใหญ่มากเกินไป นอกจากนี้ควรจัดให้มีอุปกรณ์สำหรับออกกำลังกายเพิ่มเติมภายในสวนสมเด็จฯ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

จากการศึกษาทำให้มองเห็นแนวโน้มของสวนสาธารณะและพฤติกรรม การเข้ามาใช้สวนสาธารณะได้หลายแง่มุม เช่น มีเหตุผลที่แตกต่างหลากหลายในการ เข้ามาใช้สวนสาธารณะสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีกลุ่ม ผู้คนหลากหลายกลุ่มเข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ ฯลฯ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวโน้มในการสร้างและปรับปรุงสวนสาธารณะให้สอดคล้อง กับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และความหลากหลายของกลุ่มคนดังกล่าวด้วย เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ และทำให้สวนสาธารณะเป็น ประโยชน์ต่อคนในชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง นอกจากนี้ เนื่องจากสังคมไทยได้เข้าสู่ สังคมการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต จำนวนผู้คนที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อ สื่อสารมีมากขึ้น ภายในสวนสาธารณะควรจัดให้มีบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของสวนสาธารณะที่เน้นให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวก็ควรพัฒนา จุดสำหรับท่องเที่ยวแวะชม ศึกษาดูงานให้มากยิ่งขึ้น และควรจัดให้มีสินค้าหรือ จุดขายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อสร้างรายได้ให้กับจังหวัดรวมทั้งคนในท้องถิ่น โดยให้เกิดกระทบหรือเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานรัฐและคนในชุมชน น้อยที่สุด ควรให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบสวนสาธารณะ ให้สอดคล้องกับความต้องการเข้ามาใช้บริการและการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ใน ปัจจุบันและในอนาคตด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยพบว่ามีประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยด้าน สวนสาธารณะในเชิงประวัติศาสตร์ รวมทั้งเชิงสังคมศาสตร์อีกมากมายหลายด้าน แม้กระทั่งการศึกษาวิจัยในเชิงวิทยาศาสตร์ที่หาข้อมูลจากงานศึกษาวิจัยก่อนหน้านี้ ได้ไม่น้อยและยังไม่มีการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสวนสาธารณะในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งสามารถขยายประเด็นและพื้นที่ในการศึกษาออกไปได้อีกหลายประเด็นและหลาย ช่วงเวลาโดยอาจจะขยายช่วงเวลาการศึกษาในอนาคต หรือเจาะจงศึกษาช่วงเวลาใด ช่วงเวลาหนึ่งให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อจะได้เข้าใจความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมไปถึงพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะได้ดียิ่งขึ้น และการศึกษา อาจจะขยายพื้นที่ออกไปเป็นระดับจังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ หรือศึกษา ในบริเวณพื้นที่ที่แคบลงแต่ศึกษาหลายด้านให้ลึกซึ้งและเจาะจงกว่าเดิมก็ได้

เอกสารอ้างอิง

- คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือสวนสมเด็จพะศรีนครินทร์. (2549). **สวนสมเด็จพะศรีนครินทร์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.
- ชญาภัทร พันธงาม. (2556). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการออกกำลังกายของวัยรุ่นในจังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา.
- ชอบ ดีสวนโคก และคณะ. (2532). **การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในชุมชนลุ่มแม่น้ำมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน**. ขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาร์ลส์ เอฟ คายส์. (2556). **อีสานนิยม: ท้องถิ่นนิยมในสยามประเทศไทย**. รัตนา โตสกุล. แปล. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- นพเก้า หัตถุมพล. (2552). **บทบาทของสวนสาธารณะต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต : กรณีศึกษาสวนสาธารณะหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พัฒนา กิตติอาษา. (2546). **ท้องถิ่นนิยม การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- วิรัชพร ศรีสุวรรณกิจ. (2549). **การพักผ่อนหย่อนใจแบบตะวันตกของชนชั้นนำสยามพ.ศ. 2445-2475**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรินทร์ อุทัยคา. (2555). **บทบาทของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- สำนักงานสถิติจังหวัดศรีสะเกษ. (2543). **สมุดรายงานสถิติจังหวัดฉบับ พ.ศ. 2543**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.
- สุทัศน์ กองทรัพย์. (2555). **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอีสานใต้ระหว่าง พ.ศ. 2302 – 2450**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุภัทรา อ่อนศรี. (2551). **วิถีชีวิตกับการเปลี่ยนแปลงสภาพป่าโนนบก**

กรณีศึกษาชุมชนพันทาใหญ่ ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

สุวิทย์ ชีรสาดวัต และดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2541). **ประวัติศาสตร์อีสานหลัง
สงครามโลกครั้งที่สองถึงปัจจุบัน.** ขอนแก่น: ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม.
อรอินทร์ อินทรวงษ์โชติ. (2557). **การจัดการความรู้ของผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ.** วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏศรีสะเกษ.

Chadwick, George F. (1996). **The Park and the Town.** New York:
Frederick A. Praeger.

Delehanty, Randolph Stephen. (1992). **San Francisco parks and
playgrounds, 1839 to 1990: The history of a public good in one
North American city.** Massachusetts: Harvard University.

การพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด
ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

The Development of Teaching Approach by Using Top-level
Structure Technique of Business English Students, Humanities
and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University

อินทิรา ศักดิ์เมียนแก้ว

Intira Sakmiankaew

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 50 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้โครงสร้างระดับยอด จำนวน 4 แผน 2) แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ชนิดเลือกตอบ (Multiple-choice items) ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอดสูงกว่าก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด คิดเป็นร้อยละ 74.05

2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอดเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาวิธีการสอน โครงสร้างระดับยอด การอ่านภาษาอังกฤษ

Abstract

The aims of this research were: 1) to develop teaching approach by using top-level structure technique, 2) to compare pretest and posttest scores of English reading ability of the third-year students after teaching top-level structure technique, and 3) to study satisfaction of the third-year students after learning through top-level structure technique. The samples of this study were 50 third-year Business English program students in the second semester of academic year 2015 selected by purposive random sampling using pretest and posttest.

The instruments used in this research were: 1) four top-level structure lesson plans, 2) 40 items of English reading comprehension test with four multiple choices, and 3) 15 items of five-level rating scale satisfaction questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, and standard deviation.

The result revealed that:

1) The English reading ability of the third-year students after teaching top-level structure technique was higher than before at 74.05 percent.

2) The overall satisfaction of the third-year students after learning through top-level structure technique was at high level.

Keyword: Development of Teaching Approach, Top-level Structure Technique, English Reading

บทนำ

การติดต่อสื่อสารของมนุษย์ในปัจจุบันนี้ มีการถ่ายทอดและส่งต่อข้อมูลข่าวสารกันอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมไปถึงเรื่อง

ของการศึกษา ซึ่งผู้คนต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรมมีความจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ดังนั้นจึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องมีภาษากลางเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก และภาษาที่นำมาใช้เป็นภาษากลางของโลกคือภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษนับเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญและใช้เป็นที่แพร่หลายมากที่สุดภาษาหนึ่งของโลก จนกลายเป็นภาษาสากลที่แทบทุกประเทศทั่วโลกกำหนดให้เรียน อันจะเห็นได้จากหนังสือ ตำราวิชาการ รายงานการคิดค้นในด้านต่าง ๆ รวมทั้งสื่อสารสนเทศล้วนใช้ภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ดังนั้นผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจึงสามารถเข้าใจความคิด ทักษะคิด วัฒนธรรมของชนชาติอื่น ตลอดจนรู้ความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ และความเคลื่อนไหวของโลกได้เป็นอย่างดี (สมิตรา อังวัฒนกุล อ้างถึงใน ธนพร สงกรุง, 2550 : 1)

ประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งในประชาคมโลกที่ต้องมีการตื่นตัวในด้านการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกับคนทั่วโลกได้ ซึ่งในระบบการศึกษาของประเทศไทยได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา แต่พบว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมากที่ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเห็นได้จากข้อมูลการจัดอันดับการใช้ภาษาอังกฤษของ 60 ประเทศทั่วโลก ประจำปี 2013 โดยบริษัทเอดูเคชัน เพิร์สท์ (อีเอฟ) สถาบันภาษาในประเทศอังกฤษพบว่าประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 55 จาก 60 ประเทศทั่วโลก และถือว่าอยู่ในประเภททักษะต่ำมาก และหากเปรียบเทียบกันในกลุ่มประเทศอาเซียนจะเห็นได้ว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับสุดท้าย (Eduzones, 2557) ซึ่งความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยนั้นด้อยกว่าคนในประเทศเพื่อนบ้าน ทั้ง ๆ ที่ประเทศเหล่านั้นมีการพัฒนาช้ากว่าประเทศไทยในหลายด้าน

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถครบทุกทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่ทักษะที่คนเราใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวันคือการอ่าน เพราะเป็นทักษะที่ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาในทุกด้าน (ดารกา ทอมมิตร อ้างถึงใน วันเพ็ญ สันทิตบุญฤทธิ์, 2548 : 1) เนื่องจากทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ซับซ้อนที่ต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นอย่างดี และไม่ใช่ว่าเพียงอ่านตัวอักษรเท่านั้น แต่ต้องประกอบกับความเข้าใจเนื้อหาด้วย (วันเพ็ญ สันทิตบุญฤทธิ์, 2548 : 2) โดยผู้เขียนจะใช้ภาษาร้อยเรียงเป็นสื่อในการส่งผ่านความคิดและสิ่งที่ตนเองต้องการจะสื่อสารมายังผู้อ่าน ซึ่งผู้

อ่านจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถหลาย ๆ ด้านประกอบกันเพื่อจะทำความเข้าใจ และตีความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อที่จะสามารถสื่อความคิดของผู้เขียนได้ (สุนิจ โนรีรัตน์, 2555 : 2) ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพมาใช้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนสามารถอ่านและศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (อุมาวดี จันทร์ศรี, 2548 : 1) นอกจากนี้ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบในการเรียนการสอนด้านทักษะการอ่านรวมถึง ปัญหาที่เกิดจากตัวครู เช่น วิธีการสอน การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และปัญหาที่มาจากตัวผู้เรียน เช่น ผู้เรียนยังขาดทักษะการอ่าน การวิเคราะห์ อย่างมีระบบและทักษะกระบวนการในการทำงาน ร่วมกัน (สิริธร พรเสนา, 2550 : 1) ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาที่ส่งผลให้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนชาวนาไทยนั้นมาจากหลายปัจจัย และที่สำคัญมากที่สุดคือปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการศึกษา

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับประสบการณ์การสอนวิชาการอ่านของผู้วิจัยในระดับอุดมศึกษา พบว่ายังมีนักศึกษาอีกมากที่มีทักษะด้านการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จึงสนใจที่จะนำเทคนิคการสอนโครงสร้างระดับยอดมาใช้ในการสอนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 66 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาวิชาการอ่านและการตีความ (1553206) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 50 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และความพึงพอใจของนักศึกษา

3. เนื้อหาและระยะเวลา

เนื้อหาที่ใช้ ได้แก่ บทอ่านที่มีเนื้อหา วงคำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ ที่มีระดับความยากเหมาะสมกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ซึ่งอ้างอิงมาจากหนังสือ Reading Power (Milculecky, B.S. and Jefferies, L., 1986) มีลักษณะการเขียน 4 รูปแบบ คือ 1) การบอกรายละเอียด (Listing) 2) การลำดับเหตุการณ์ (Time Order) 3) การเป็นเหตุเป็นผล (Cause-Effect) 4) การเปรียบเทียบ (Comparison) โดยมี ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 30 แบ่งได้ดังนี้

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	ระยะเวลา
1	ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)	3 ชั่วโมง
2-3	รูปแบบที่ 1: การบอกรายละเอียด (Listing)	6 ชั่วโมง
4-5	รูปแบบที่ 2: การลำดับเหตุการณ์ (Time Order)	6 ชั่วโมง
6-7	รูปแบบที่ 3: การเป็นเหตุเป็นผล (Cause-Effect)	6 ชั่วโมง
8-9	รูปแบบที่ 4: การเปรียบเทียบ (Comparison)	6 ชั่วโมง
10	ทดสอบหลังเรียน (Post-test) และเก็บข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจ	3 ชั่วโมง

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ รับการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการสอนกับนักศึกษาสาขาวิชา ภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษารายวิชาการอ่านและการตีความ (1553206)

จำนวน 50 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจการอ่านของกลุ่มตัวอย่างก่อนการเรียนโดยวิธีเทคนิคโครงสร้างระดับยอด ระยะเวลา 3 ชั่วโมง
2. ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด จำนวน 4 แผน แผนละ 6 ชั่วโมง ใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง
3. เมื่อดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 4 แผนแล้ว นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจการอ่านภาษาอังกฤษซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับที่ใช้ก่อนเรียนให้กลุ่มตัวอย่างทำเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนโดยวิธีเทคนิคโครงสร้างระดับยอด ระยะเวลา 3 ชั่วโมง
4. ดำเนินการวัดความพึงพอใจของผู้เรียนหลังจากที่ได้รับการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด หลังจากการทดสอบหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนโดยวิธีเทคนิคโครงสร้างระดับยอด มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (The Statistic Package for Social Sciences: SPSS) โดยดำเนินการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test dependent)

ผลการศึกษา

1. จากการพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิธีการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดตามขั้นตอนของบาร์เลท (Barlett, B., 1985) ซึ่งผู้สอนต้องตระหนักว่า ความคิดรวบยอดเรื่องโครงสร้างระดับยอด

ของเนื้อเรื่องเป็นสิ่งจำเป็น ถ้าผู้เรียนไม่มีความรู้เรื่องนี้ ผู้สอนต้องเริ่มต้นสอนให้พวกเขารู้จักก่อน หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนรู้จักค้นหาโครงสร้างระดับยอดในเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้สอนในช่วงแรก และค่อย ๆ หาด้วยตนเองได้ และผู้สอนควรมีการตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอดที่ใช้อยู่เสมอ เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าผู้เรียนมีกระบวนการในการอ่านเป็นของพวกเขาเอง ควรให้พวกเขาได้พูดคุยเกี่ยวกับกระบวนการที่เขาใช้ด้วยเช่นกัน อีกทั้งผู้วิจัยได้ผนวกกระบวนการสอนอย่างเป็นขั้นตอนจากวิธีการของ เสาวลักษณ์ รัตนวิษ (เสาวลักษณ์ รัตนวิษ, อ้างอิงมาจาก โสภิตา เทพวัลย์, 2554 : 26) โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1: ขั้นให้รูปแบบ ที่เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอด โดยผู้สอนนำเสนอข้อความที่แสดงรูปแบบโครงสร้างระดับยอดที่ละชนิดพร้อมชี้ให้เห็นความสำคัญที่เป็นคำเชื่อมโยงความสำคัญกับรายละเอียดของข้อความ แล้วจึงเข้าสู่ขั้นที่ 2: ขั้นฝึก เป็นขั้นที่ฝึกให้ผู้เรียนเรียบเรียงเนื้อหาจากแผนผังที่กำหนดความคิดหลัก รายละเอียด และคำสำคัญ จากนั้นให้ผู้เรียนอ่านบทอ่านแล้วสรุปใจความหลัก รายละเอียด และคำสำคัญลงในแผนผัง เพื่อฝึกให้ผู้เรียนทำความเข้าใจและใช้โครงสร้างระดับยอดด้วยตนเอง และสุดท้ายคือ ขั้นที่ 3: ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างระดับยอดไปใช้ โดยให้ผู้เรียนระบุชนิดของโครงสร้างระดับยอดจากเรื่องที่อ่าน และทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น อ่านข้อความในอนุเขตแล้วเติมข้อความ รายละเอียด เรียงลำดับขั้นตอน เหตุการณ์หรือตอบคำถามและเขียนสรุปความด้วยภาษาของตนเอง

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาต่อกับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้โครงสร้างระดับยอด นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษารายวิชาการอ่านและการตีความ (1553206) จำนวน 50 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 พบว่า นักศึกษาสามารถทำคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดเพิ่มขึ้นทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด 5 พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด มีผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 14.54 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 29.62 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.05 โดยมีผล

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด

3. ผลของการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด ผู้วิจัยได้นำคะแนนระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับ ยอดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 บทอ่านที่ผู้สอนใช้ในการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ ($X = 4.50$) ข้อที่ 3 สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ($X = 4.55$) ข้อที่ 4 สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ ($X = 4.71$) ข้อที่ 7 เทคนิคที่ผู้สอนใช้ในการนำเสนอสนุกและเข้าใจง่าย ($X = 4.55$) ข้อที่ 9 เทคนิคโครงสร้างระดับยอดสามารถช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้เร็วขึ้น ($X = 4.52$) ข้อที่ 11 เทคนิคโครงสร้างระดับยอดสามารถช่วยตีความเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ($X = 4.52$) และข้อที่ 12 เทคนิคโครงสร้างระดับยอดสามารถช่วยลำดับเหตุการณ์ได้ดีขึ้น ($X = 4.50$) ส่วนข้อที่เหลือ 8 ข้อ นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด

วิจารณ์และสรุปผล

จากการศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด พบว่านักศึกษามีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยหลายฉบับจากผู้วิจัยหลายท่าน อาทิ สุนิจ โนรีรัตน์ (2555) พบว่า จากการจัดแผนการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงสร้างระดับยอด มีประสิทธิภาพมาก และสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนเรียน โสภิตา เทพวัลย์ (2554) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ที่ได้รับการสอนอ่านโดยเทคนิควิธีโครงสร้างระดับยอดหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สิริธร พรเสนา (2550) พบว่า จำนวนของนักเรียนที่ใช้กิจกรรมโครงสร้างระดับในการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษด้านความเข้าใจการอ่านหลังเรียนเพิ่มขึ้น 3 เท่าจากก่อนเรียน และมีความเข้าใจการอ่านสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เทคนิคนี้ แต่มีความคงทนในการเรียนรู้ความเข้าใจในการอ่านไม่ต่างกัน ธนพร สงกรุง (2550) พบว่า นักเรียนที่ได้รับ

การสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี ซึ่งสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปกติที่อยู่ในระดับปานกลาง ศุภธิดา ศรีวิชัย (2549) พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเขียน สูงขึ้นหลังการใช้โครงสร้างระดับยอและกลวิธีเสริมการเรียนรู้ วันเพ็ญ สันต์บุญฤทธิ์ (2548) พบว่า มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามปกติ

จากผลของการวิจัยในเรื่องผลสัมฤทธิ์ของการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังการใช้โครงสร้างระดับยอ อีกทั้งนักศึกษายังมีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ และเห็นความสำคัญของการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยหลายฉบับจากผู้วิจัยหลายท่าน อาทิ สุนิจ โนรีรัตน์ (2555) โสภิดา เทพวัลย์ (2554) ธนพร สงกรุง (2550) วันเพ็ญ สันต์บุญฤทธิ์ (2548)

ความสามารถในการอ่านของนักศึกษาหลังได้รับการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอสูงกว่าก่อนได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอ อาจเนื่องมาจากการสังเกตประกอบกระบวนการคิดวิเคราะห์รูปแบบของเนื้อหาต่าง ๆ การได้เรียนรู้และฝึกฝนบ่อยครั้งนำไปสู่ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านประกอบกับประสบการณ์เดิมและการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องช่วยให้นักศึกษาสามารถบอกโครงสร้างของแต่ละเนื้อเรื่องได้โดยไม่จำเป็นต้องรู้ความหมายของทุกคำ อีกทั้งกิจกรรมเสริมที่ให้นักศึกษาได้ทำงานกันเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันคิดหาคำตอบสามารถช่วยให้กระบวนการคิดวิเคราะห์ดีขึ้น

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจมีผลเนื่องมาจากการเป็นเทคนิคใหม่ในชั้นเรียน จึงทำให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้น ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้ชัดในระหว่างการเรียนการสอน ประกอบกับการอธิบายและยกตัวอย่างรูปแบบต่าง ๆ จากผู้สอนอยู่บ่อยครั้ง จึงเกิดความสนุกสนานในการเรียนและสามารถโยงเนื้อหาไปสู่คำตอบได้ อีกทั้งตระหนักถึงประโยชน์ของการนำความรู้เรื่องโครงสร้างระดับยอไปใช้ในการอ่านภาษาอังกฤษ และสามารถประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถนำวิธีการสอนการอ่านภาษาอังกฤษโดยเทคนิคโครงสร้างระดับยอด เพราะผู้เรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมมาช่วยในการจับใจความสำคัญ และหาข้อมูลของเรื่องทีอ่านได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ในขั้นตอนของการสอน ผู้สอนควรมีการทบทวนความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ โครงสร้างประโยค อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

1.3 ผู้สอนควรเลือกเนื้อเรื่องที่นำมาสอนตามเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน และกระตือรือร้นในการเรียน

1.4 ควรจัดกิจกรรมเสริมในชั้นเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิด โดยให้เชื่อมโยงกับเนื้อหาและรูปแบบที่กำลังสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้า และได้ฝึกฝนการใช้โครงสร้างระดับยอดรูปแบบต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรเพิ่มการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจ ความสนใจ ความคิดเชิงสร้างสรรค์ บรรยากาศในชั้นเรียน ที่มีผลต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2.2 ควรเพิ่มระยะเวลาในการเรียนแต่ละขั้นตอน เพื่อสังเกตความเปลี่ยนแปลงด้านพัฒนาการ และความก้าวหน้าของผู้เรียนในระยะยาว โดยแทรกการประเมินผลเป็นระยะ

เอกสารอ้างอิง

ธนพร สงกรุง. (2550). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

วันเพ็ญ สันทิตบุญฤทธิ์. (2548). ผลการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดที่มีต่อ

ความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน.

- ศุภธิดา ศรีวิชัย. (2549). การใช้โครงสร้างระดับยอดและกลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้
เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียน
ภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษ.
- สิริธร พรเสนา. (2550). การใช้กิจกรรมโครงสร้างระดับยอดเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ
ในการอ่านภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและ
การสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุนิจ โนรีรัตน์. (2555). การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อ
ความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงสร้างระดับ
ยอด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โสภิตา เทพวัลย์. (2554). ผลของการสอนโดยใช้เทคนิคโครงสร้างระดับยอดที่มี
ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวังเหนือวิทยา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. สาร
นิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อุมาวดี จันทรศรี. (2548). การวิเคราะห์โครงสร้างระดับยอด เพื่อการพัฒนาแบบ
ฝึกหัดวิเคราะห์โครงสร้างระดับยอด สำหรับผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียน.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- Barlett, Bendon. (1985). Text Organization: A Base for Statistic Reading
in Christie, F. et al. (Eds). Geelong : Dakin University Press, 1985
- Eduzones. (2557). ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยต่ำสุดในอาเซียน. วันที่ค้น
ข้อมูล 13 พฤศจิกายน 2558, จาก Eduzones เว็บไซต์:
<https://blog.eduzones.com/wigi/122839>
- Milculecky, B.S. and Jefferies, L. (1986). Reading Power. Boston : Addison-Wesles
Publishing Company.

การสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการสอน รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น The Creation and Development of English for Local Tourism Handout

ธัญทิพ บุญเยี่ยม, ปัญญณัฐ ศักดิ์สิทธิ์านุกาพ

Thanyathip Boonyiam, Panyanut Saksittanupab

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น 2) เพื่อสร้างการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจและชุมชน ประชากรได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-ศรีสะเกษ จำนวน 64 คนได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหลังจากเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นพื้นฐาน โดยกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษา เกิดทักษะในการทำวิจัยมากที่สุด คือการตั้งประเด็นเนื้อหาที่เหมาะสมในการทำเอกสารประกอบการสอน การค้นคว้าหาข้อมูลและการคัดสรรคำศัพท์ และโครงสร้างประโยคที่จะนำมาสร้างเอกสารประกอบการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบระหว่างเรียน (E1) มีค่าเท่ากับ 80.05 และคะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน (E2) มีค่าเท่ากับ 82.65 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 แล้วปรากฏว่าเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้เอกสารประกอบการสอนมีภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย = 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.17

คำสำคัญ: กระบวนการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน, เอกสารประกอบการสอน,
ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

Abstract

This research aims at 1) creating and developing a text book of English for Local Tourism course and 2) investigating the outcomes of implementing research participatory learning approach to enhance students' ability of communication in the context of cultural tourism of students from Faculty of Humanities and Social Sciences majoring in Business English were chosen based on purposive sampling technique. Semi-structured interview, English for Local Tourism text book, and satisfaction questionnaire were used as tools in this inquiry. The study revealed that students reflected their development of self-directed learning skills after experienced research participatory learning approach. The most significant activity in driving students to reach skills of researcher, ranking in order, are establishing questions in order to conduct a text book, gathering data for the text book and choosing words and sentences' structures to include in the text book's tasks.

The efficiency of learning process (E1) of the English for Local Tourism Text book is 80.05 and the efficiency of post test (E2) is 82.65 Compare to the standard criteria 80/80, it reveals that the English for Local Tourism has higher score than the standard criteria.

The satisfaction questionnaire reflected that students are satisfying with the package learning at much level (mean= 4.08 sd.= 0.17)

Keyword: research based learning, text book, English for local tourism

บทนำ

จังหวัดศรีสะเกษ เคยเป็นเมืองเก่าที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ซึ่งอยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาอาศัยและส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของตนไว้ทั้งอย่างเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มเช่น ภาษาของแต่ละชาติพันธุ์ ซึ่งมีทั้ง เขมร ลาว กวย(ส่วย) เยอ ลักษณะของผ้าพื้นเมือง สิ่งก่อสร้าง ตลอดจนวิถีชีวิตของแต่ละกลุ่มชน และวัฒนธรรมที่มีการส่งผ่านถึงกันในลักษณะบูรณาการ เช่น ลายปักบนเสื้อผ้า ทำไร่ในเทศกาล วิถีเกษตรกรรม ความเชื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่นๆ ซึ่งผสมผสานกันอย่างลงตัวและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งมีความโดดเด่นเฉพาะตัว

อย่างไรก็ตาม กระแสการพัฒนาทางเทคโนโลยีไร้สายในปัจจุบัน ที่ทำให้กระแสวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของสังคมเมือง หรือแม้แต่ชุมชนห่างไกลอย่างมากทำให้วิถีชีวิตของท้องถิ่นเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติโดยไม่ได้ปรับให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในลักษณะที่มีความเป็นนานาชาติสูงขึ้น ซึ่งทำให้วิถีชีวิตอันเป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมของเราเสียไป มีการรับค่านิยมและแนวปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม วัฒนธรรมและประเพณีถูกละเลยไป เห็นได้ชัดจากค่านิยมที่นิยมใช้ภาษากลางมากกว่าภาษาท้องถิ่น หรือแม้แต่ความนิยมในการใช้ผ้าพื้นเมืองลดน้อยลง รวมถึง ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนของตนที่ลดน้อยลง ตลอดจนขาดความตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาสู่ความเป็นนานาชาติอย่างมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน (ชุดิสันต์ เกิดวิบูลย์เวช: 2558: 57-70)

เพื่อแก้ไขปัญหาเยาวชนขาดความรักและภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศไทยจึงใช้การศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาและปลูกฝังความรักในวัฒนธรรม เห็นได้ชัดเจนจากนโยบายบริหารราชการ 4 ปี ของรัฐบาลข้อ 2.3 นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิตในส่วนของนโยบายด้านการศึกษา ข้อ 1) ที่กล่าวว่า “เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย อันประกอบด้วยการยกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล จัดให้มีโครงการตำราแห่งชาติที่บรรจุความรู้ที่ก้าวหน้า และได้มาตรฐาน ทั้งที่เป็นสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการอ่าน พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น จัดให้มีระบบการจัดการความรู้ ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาทุกระดับขั้นโดยวัดผลผ่านการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ...”

ซึ่งหมายความว่า การพัฒนาประเทศเพื่อความทัดเทียมกับอารยประเทศต้องควบคู่ไปพร้อมๆ กับอัตลักษณ์ของความเป็นไทย(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ: 2558: 3)

ในด้านของการศึกษา สืบทอด สร้างค่านิยมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากจะต้องการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในระยะยาวแล้ว การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมของท้องถิ่นก็เป็นกุญแจสำคัญในการอนุรักษ์ สืบทอดความเป็นตัวตนของท้องถิ่นอีกด้วย อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมแล้ว คนในท้องถิ่นที่รู้จักท้องถิ่นดี มักไม่สามารถประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นของตนได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านภาษา ซึ่งหากสามารถแก้ไขอุปสรรคดังกล่าวได้แล้ว องค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นย่อมได้รับการถ่ายทอดอย่างถูกต้องยิ่งขึ้น เนื่องจากถ่ายทอดโดยผู้ที่สัมผัสวัฒนธรรมนั้นโดยตรงนั่นเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งตระหนักถึงการที่ จังหวัดศรีสะเกษมีต้นทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นนี้ที่หลากหลาย และมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการต่อยอดพัฒนาฐาน การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมนี้ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น
2. เพื่อสร้างการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมระหว่าง นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจและชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยที่เป็นแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นตัวตั้งหรือเริ่มต้นในการศึกษา และค้นคว้าก่อน แล้วตามเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อสนับสนุนผลการวิจัยที่ได้จากเชิงปริมาณในประเด็นที่ต้องการเน้นให้เห็นแจ่มชัดมากขึ้น โดยมีประชากรเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 6 คน และกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 64 คน เป็นผู้รับการเรียนรู้ผ่านการจัด

การเรียนการสอน โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และ เอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษากำหนดประเด็นการศึกษาที่เฉพาะเจาะจง จากนั้นได้พัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กระบวนการอิงตามประเภทของข้อมูลที่เกิดขึ้นคือ ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บจากพื้นที่ก่อนการกำหนดเนื้อหาเพื่อจัดทำเอกสารประกอบการสอน และข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติในการวิเคราะห์เป็นสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ในการประเมินเอกสารประกอบการสอนและการวัดความพึงพอใจของนักศึกษาในการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนโดยใช้โปรแกรม SPSS ด้วยสถิติเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมคือ ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพด้านผลผลิต (E2) โดยให้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยใช้ร้อยละ (Percentage) ซึ่งตามที่กำหนดไว้คือ (80/80) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น สอบถามความคิดเห็นความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้เอกสารประกอบการสอนใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการวิเคราะห์ผลความพึงพอใจในการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ผลการศึกษา

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้านตามประเด็นหลักในการวิจัย คือ ด้านกิจกรรมการสอนแบบ Research Based Learning (RBL) และผลจากการเรียนรู้ผ่านเอกสารประกอบการสอน

ด้านกิจกรรมการสอนแบบการวิจัยเป็นฐาน Research Based Learning (RBL)

นักศึกษามีทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นหลังจากเรียนรู้ ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากในกระบวนการเรียน ผู้เรียนมีโอกาสได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และหาวิธีแก้ปัญหาตั้งแต่เริ่มกระบวนการวิจัยร่วมกับคณะผู้วิจัย ตั้งแต่ลำดับขั้นการกำหนดพื้นที่ศึกษา การประมวลและกำหนดเนื้อหาตลอดจนประเด็นที่จะนำมาสร้างชุดการสอน การค้นคว้าคำศัพท์และโครงสร้างประโยคพื้นฐาน ตลอดจนเป็นผู้สะท้อนผลของการเรียนรู้ผ่านเอกสารประกอบการสอน โดยผลการศึกษาจากการสังเกตการเรียนของนักศึกษาโดยคณะผู้วิจัยมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เรียน (observer as participant) และการสะท้อนจากการอภิปรายกลุ่มของนักศึกษา ซึ่งการจัดประสบการณ์เรียนดังกล่าว ทำให้นักศึกษาต้องรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อแก้ปัญหา และร่วมคิดร่วมทำงานกันเป็นกลุ่มเพื่อตัดสินใจร่วมกัน และท้ายสุดนำไปสู่การพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนซึ่งเป็นแรงจูงใจทางบวก อันนำไปสู่ความต้องการที่จะฝึกฝนพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยตนเอง โดยกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษา เกิดทักษะนักวิจัยมากที่สุดคือการ ตั้งประเด็นเนื้อหาที่เหมาะสมในการทำเอกสารประกอบการสอน การค้นคว้าหาข้อมูล และการคัดสรรคำศัพท์ และโครงสร้างประโยคที่จะนำมาสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ด้านผลจากการเรียนรู้ผ่านเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้เอกสารประกอบการสอนมีภาพรวมอยู่ในระดับ มาก = 4.08, S.D.= 0.17 สามอันดับแรกของระดับความพึงพอใจเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

การใช้ภาษาในเอกสารประกอบการสอนเข้าใจง่ายและเนื้อหา มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน = 4.36, S.D.= 0.72 การที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนช่วยให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนยิ่งขึ้น = 4.32, S.D.=0.53 และนักศึกษาเห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นช่วยให้นักศึกษาพูดภาษาอังกฤษในการนำเที่ยวท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องทั้งด้านเนื้อหาตามรูปแบบของภาษาและความเหมาะสมตามมารยาทสังคมของภาษาอังกฤษ = 4.31, S.D.= 0.12

วิจารณ์และสรุปผล

จากผลการวิจัยพบว่า การเรียนโดยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ผ่าน การจัดการเรียนการสอนแบบการวิจัยเป็นฐาน Research Based Learning (RBL) สามารถพัฒนาทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถกำหนดประเด็นศึกษาที่ตนสนใจ สืบเสาะและคัดกรองข้อมูลตลอดจนสร้าง กิจกรรมต่อยอดการเรียนรู้ได้และทำให้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2548:263-290) ที่ชี้แนะทางการสอน แบบบูรณาการกระบวนการวิจัย การวิเคราะห์เนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอน ทักษะการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ ประเภทอภิปรายโวหาร (An argumentative essay) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในรายวิชาภาษาอังกฤษ และพบว่า นักศึกษาเกินกว่าร้อยละ 85 ประสบผลสำเร็จในการเรียนโดยที่ได้รับผลการ เรียนในระดับ C ขึ้นไป และผลการประเมินปลายภาคเรียนจากการประเมินความ พึงพอใจของรายวิชา ที่จัดโดยระบบกลางของมหาวิทยาลัย พบว่าผู้เรียนประเมิน ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับ 3.6 (จาก 4) นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณลักษณะของตนโดยมีทักษะการระบุประเด็นปัญหา การตั้งข้อสงสัยและการสืบค้น การรู้จักใช้เหตุผล มีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรม การเรียน รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนมีทักษะในการเขียนเรียงความ เชิงอภิปรายโวหารดีขึ้น

นอกจากนี้ ยังพบว่านักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ จากการตั้งประเด็น ในการอภิปรายร่วมกันการตั้งคำถามของคณะผู้วิจัย การสืบเสาะต่อยอดองค์ความรู้ เพื่อหาคำตอบต่อประเด็นคำถามด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ พิจิตรา ที่สุกะ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีวศศ ของนักศึกษาวิชาชีว ศศ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2556 จำนวน 5 สาขาวิชาคือ สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ การศึกษาปฐมวัย และสังคมศึกษา โดยกลุ่มที่ ศึกษาจำนวน 30 คนได้มาจากการใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) โดยพัฒนาโมเดล NPU โมเดลที่มีขั้นตอน 4 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ 2) การออกแบบและพัฒนา 3) การนำไปใช้ 4) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของ

นักศึกษาวิชาชีพรู้ที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน ส่วนสาระที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ การใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง

คุณลักษณะที่ดีของนักศึกษาที่คณะผู้วิจัยพบหลังจากเรียนรู้จากรูปแบบการสอน RBL คือ การสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงจากผู้รับและมีการขยายการเรียนรู้แบบเฉื่อย (passive learning) เป็นผู้ที่เรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (active learning) มีการฝึกปฏิบัตินอกห้องเรียน มีความสนใจกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา มีทักษะในการทำงานกลุ่มดีขึ้น สอดคล้องกับ วิสาลักษณ์ สิทธิขุนทด (2556) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาBUS304 ระเบียบวิธีวิจัยทางธุรกิจ (Business Research) และธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2557) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้เรื่องวัฒนธรรมอาเซียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตยที่ลงทะเบียนเรียนวิชา GE140 ประชาคมอาเซียน ในภาคการศึกษาที่ 1/2556 และสุพจน์ อิงอาจ (2555) ที่ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้โดยอาศัยการวิจัยเป็นฐาน ของนักศึกษาปริญญาตรี ที่เรียนวิชาการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษาเบื้องต้น (ECT4001) ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งผลการศึกษาโดยสรุปพบว่า นักศึกษามีความตั้งใจ มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียนมีการทำงานภาคปฏิบัติ การทำแบบฝึกหัด การทำรายงานบุคคล และงานกลุ่มนักศึกษาให้ความร่วมมือในกิจกรรมการสอนโดยเฉพาะการทำงานเป็นกลุ่ม

นอกจากนี้ยังพบว่า มุขปาฐะเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการนำมาสร้างเป็นสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการดำรงอยู่ของความศรัทธาในโบราณสถานโบราณวัตถุของแต่ละท้องถิ่นตลอดจนเป็นฟันเฟืองขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการประชาสัมพันธ์ การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ต่างๆ และจากการประเมินความพึงพอใจในการใช้เอกสารประกอบการสอน รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การใช้ภาษาเข้าใจง่ายและเนื้อหาในระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน มีความพึงพอใจสูงสุด มีค่า เท่ากับ 4.36 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.72 ส่วนรายการอื่นๆ พบว่าทุกรายการมีความพึงพอใจในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เอกสารประกอบการสอนเป็นเอกสารที่สร้างขึ้นจากบริบทที่ใกล้เคียงคือท้องถิ่นของตนเอง และมีการสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจ ใช้ภาษาที่ง่าย และ

เป็นภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของวันวิสาข์ หมิ่นจง (2556) ที่พบว่าชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.66/88.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจบริการ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปรากฏว่านักศึกษา มีคะแนนหลังเรียนด้วยชุดการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจบริการ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หลังได้เรียนด้วยชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยว โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การได้ฝึกฝนทักษะภาษาผ่านแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ ซึ่งมีแบบเฉลยไว้ให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้เองตามความสนใจไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับแบบฝึกหัด ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจที่จะฝึกปฏิบัติมากขึ้นเนื่องจากไม่ต้องรอการเฉลยจากอาจารย์ และการที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดคำศัพท์ โครงสร้างภาษา ทำให้ระดับภาษาอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของนักศึกษาการเรียนรู้ผ่านเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นนี้ จึงมีความหมายและสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาได้ดี สอดคล้องกับ สุนิตย์ ยอดขันธ์ (2555) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีปทุมโดยใช้ชุดฝึกเขียนตามคำบอก โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ที่เรียนรายวิชา ENG 122 จำนวน 40 คน และอาทิตย์ อินตะแก้วและคณะ (2557) ซึ่งศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานบริการภาคพื้น สายการบิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานบริการภาคพื้นสายการบิน และศึกษาความพึงพอใจ ของนักศึกษาหลังใช้ชุดการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานบริการภาคพื้นสายการบินพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อชุดการสอนภาษาอังกฤษทั้งด้านภาษา ที่ใช้ในชุดการสอนที่สามารถนำไปใช้ได้ในการณ์จริงด้านกิจกรรมทางภาษา และแบบฝึกหัดในชุดการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความพึงพอใจอย่างมากทางด้านเนื้อหา ระดับของภาษา รูปภาพ และขนาดรูปเล่มของชุดการสอนตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การวิจัยแบบมีส่วนร่วม คือให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดประเด็นหัวข้อที่จะศึกษา และมีส่วนร่วมในการสร้างเนื้อหา เอกสารประกอบการสอนเอง ด้วยการลงมือเก็บข้อมูลในพื้นที่เอง ทำให้เกิดแรงจูงใจ เชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษ อีกทั้งเมื่อได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติใช้ภาษาจริงในพื้นที่ ๆ ตนมีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลนั้นยิ่งทำให้มีความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลโดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ และทักษะในการใช้ภาษาซึ่งสอดคล้องกับทักษะการใช้ภาษาในศตวรรษที่ 21

1.2 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันจึงควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง การให้นักศึกษา ได้มีส่วนร่วมตั้งแต่การระดมความคิดเห็นประเด็นที่สนใจ โดยอาจสอดแทรกการเรียนรู้ในรูปแบบของ task based หรือ project based ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งกับการเรียนรู้ที่ประยุกต์การวิจัยเป็นฐาน

1.3 การสร้างเอกสารประกอบการสอน ควรให้มีการสอดแทรกบริบทท้องถิ่นเพื่อการสร้างแรงจูงใจ ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียนกับชีวิตจริง ทำให้นักศึกษามองเห็นภาพการนำความรู้ ซึ่งก็คือ ตัวภาษา และการฝึกทักษะเพื่อเข้าสู่ความเป็นมืออาชีพ ก็คือ ทักษะทางวิชาชีพ นอกจากนี้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ยังเป็นการปลูกฝังความตระหนัก และความกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะภาษาของตน ซึ่งจะทำการเรียนรู้ในห้องเรียนมีความหมายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การนำมาขงาฐานะในแต่ละพื้นที่มาสร้างเป็นสื่อประกอบการสอน ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นอีกประเด็นท้าทาย เนื่องจากเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประการหนึ่ง และยังเป็นการฝึกทักษะการเล่าเรื่องการบรรยายภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถบูรณาการร่วมได้กับหลากหลายเนื้อหาในการสอนภาษาอังกฤษ

2.2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนภาษาอังกฤษ เช่นการสร้าง กิจกรรมในนักศึกษา สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาให้ความสนใจ

อย่างยิ่งดังนั้นการต่อยอดประยุกต์ใช้สื่อในการสร้างชุดการเรียนรู้ในลักษณะเอกสารประกอบการสอนแบบมัลติมีเดีย จึงมีความเป็นไปได้

2.3 การวางแผนกิจกรรมที่รัดกุม การกำหนดเวลาในการลงพื้นที่ และเวลาในการจัดทำสื่อให้เหมาะสมจะช่วยให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชุดิสนันต์ เกิดวิบูลย์เวช. (2558: 57-70) การใช้ชีวิต บทบาทการทำงานมุมมองด้านการศึกษาและประเด็นการประมูล 3G ในประเทศไทย. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม นิต้า, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2.
- ดาร์พงษ์ รัตนสุวรรณ. (2558: 3). นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2557). ผลของการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่มีต่อความรู้เรื่องวัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 16 ฉบับที่ 1.
- พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ. (2548: 263-290.). “การบูรณาการสอนโดยใช้การวิจัยวิเคราะห์เนื้อหาและกระบวนการเขียนในการสอนเขียนเรียงความภาษาอังกฤษเชิงอภิปรายโวหาร” ใน การเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พิจิตรา ทีสุกะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานวิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- วันวิสาข์ หมั่นจง. (2556). ชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- วิสาลักษณ์ สิทธิขุนทด. (2556). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชา BUS304 ระเบียบวิธีวิจัยทางธุรกิจ. มหาวิทยาลัยศรีปทุม. กรุงเทพฯ.
- สุนิตย์ ยอดจันทร์. (2555). การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยใช้ชุดฝึกการเขียนตามคำบอก. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- สุพจน์ อิงอาจ.(2555).การจัดการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
วิชาการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษาเบื้องต้น ระดับปริญญาตรี.
งานวิจัย ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- อาทิตย์ อินตะแก้ว และคณะ. (2557). ประสิทธิภาพของเอกสารการสอน
ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานบริการภาคพื้นสายการบิน.วารสาร
ศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปีที่ 6 ฉบับที่ 11.

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ บทความหรือบทความวิจัย (Instructions for Authors)

วารสารวิชาการมนุษยและสังคมมีนโยบายในการส่งเสริม เผยแพร่ เชื่อมโยง และกระตุ้นการผลิต ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาวิชาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยรูปแบบผลงานที่วารสารจะรับพิจารณา มี 2 ประเภท คือ บทความวิชาการ และบทความวิจัย

บทความวิชาการและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมนุษยและสังคมนี้ จะได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review) ก่อน เพื่อให้วารสาร มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

เงื่อนไขการส่งผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์

1. ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์ จะต้องมีการ งานทบทวนความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่ที่ทันสมัยรวมทั้งข้อคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์ ต้องไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาวารสารใดๆ หากบทความได้รับการอนุมัติการตีพิมพ์แล้ว ผู้พิมพ์บทความไม่ได้ปรับแก้เพื่อให้ได้รับการตีพิมพ์ ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนท่านละ 1,000 บาท
3. หากผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ก่อนส่งบทความมายังกองบรรณาธิการ
4. หากผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์เป็นงานแปลหรืองานที่เรียบเรียงมาจากภาษาต่างประเทศต้องมีหลักฐานการอนุญาตให้ตีพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์
5. ผู้พิมพ์จะได้รับวารสารจำนวน 2 เล่ม ภายใน 1 เดือนหลังจากวารสารเผยแพร่แล้ว และกองบรรณาธิการมีสิทธิ์นำบทความดังกล่าวไปเผยแพร่ในวารสารฉบับออนไลน์โดยไม่ต้องแจ้งผู้พิมพ์อีก

6. หนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความ กองบรรณาธิการจะออกให้เมื่อผู้สมัครแก้ไขบทความตามคำแนะนำของผู้พิจารณาบทความแล้วเท่านั้น โดยหนังสือรับรองจะลงนามโดยคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย ทั้งนี้ผู้สมัครต้องยึดหลักเกณฑ์การเขียนอย่างเคร่งครัด

7. ส่งบทความได้ที่ husojournalsskru@gmail.com

การเตรียมต้นฉบับสำหรับบทความและบทความวิจัย

1. ภาษา เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ถ้าเป็นภาษาไทยให้ยึดตามหลักการใช้คำศัพท์หรือการเขียนทับศัพท์ให้ยึดตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น ศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นไทยให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อเฉพาะซึ่งต้องขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใหญ่ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษควรใช้ผู้เชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งต้นฉบับสำหรับตัวเลขใช้ตัวเลขอารบิก

2. ขนาดของต้นฉบับ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสัน ขนาด A4 (216x297 มม.) ควรเว้นระยะห่างจากขอบกระดาษด้านบนและซ้ายอย่างน้อย 40 มม. (1.5 นิ้ว) ด้านล่างและด้านขวามืออย่างน้อย 25 มม. (1 นิ้ว) พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ดด้วยรูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 16 ตัวอักษรย่อหน้าใส่ตัวอักษรด้วย

3. จำนวนหน้า บทความวิชาการและบทความวิจัย ไม่เกิน 15 หน้า

4. รูปภาพ ในกรณีที่ผู้เขียนบทความมีภาพประกอบบทความ ควรบันทึกไฟล์รูปภาพ เป็นนามสกุล .jpg หรือ .jpeg โดยเขียนบรรยายใต้ภาพ ตัวอักษรเอียง ขนาด 12 pt.

การเรียงลำดับเนื้อหา

1. บทความวิจัย

1.1 ชื่อเรื่อง ควรสั้นและสื่อเป้าหมายหลักของการศึกษาวิจัย ไม่ใช้คำย่อ ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

1.2 ชื่อผู้นิพนธ์และที่อยู่ ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และระบุตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานหรือสถาบัน และอีเมลของผู้นิพนธ์ กรณีเป็น ผลงานสารนิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาตาม ใบรับรองของหลักเกณฑ์โดยระบุชื่อนักศึกษาเป็นชื่อหลักและระบุชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1.3 บทคัดย่อ ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้ บทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ และเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหาอย่างต่อเนื่องกัน ไม่ควรมีคำย่อ ความยาวไม่ควรเกิน 250 คำ หรือ 15 บรรทัด

1.4 คำสำคัญหรือคำหลัก ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใส่ไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา

1.5 บทนำ เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมาและเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการพร้อมทั้งจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องอย่างคร่าวๆ และมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยนั้นด้วย

1.6 วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย ให้ระบุรายละเอียดวิธีการ ดำเนินการศึกษาวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และอธิบายวิธีการศึกษาหรือแผนการทดลองทางสถิติ การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1.7 ผลการศึกษา แจ้งผลที่พบตามลำดับหัวข้อของการศึกษา วิจัยอย่างชัดเจนได้ใจความ ถ้าผลไม่ซับซ้อนไม่มีตัวเลขมาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้า มีตัวเลขมากควรใช้ตารางหรือแผนภูมิ แต่ก็ไม่ควรเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ ควรแปล ความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบและสรุปเปรียบเทียบกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.8 อภิปรายและสรุปผล ชี้แจงว่าผลการศึกษาตรงกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือแตกต่างไปจากผลงานที่มีผู้รายงานไว้ก่อนหรือไม่ อย่างไร และเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น และให้จบด้วยข้อเสนอแนะหรือทั้งประเด็นคำถามการวิจัย ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป

1.9 ตาราง รูปภาพ แผนภูมิ ควรคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็น และ ต้องมีคำอธิบายสั้นๆ แต่สื่อความหมาย ในกรณีที่เป็นการตาราง คำอธิบายต้องอยู่ด้านบน ในกรณีที่เป็นการภาพหรือแผนภูมิ คำอธิบายต้องอยู่ด้านล่าง และควรระบุที่มาหรือเจ้าของ ลิขสิทธิ์ของตาราง รูปภาพ แผนภูมินั้นกรณีที่มิได้เป็นลิขสิทธิ์ของผู้เขียน

1.10 เอกสารอ้างอิง สำหรับการพิมพ์เอกสารอ้างอิงทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ มีหลักทั่วไปคือ เอกสารอ้างอิงต้องได้รับการตีพิมพ์หรือยอมรับทางวิชาการ

2. บทความทั่วไป

- 2.1 ชื่อเรื่อง
- 2.2 ผู้แต่ง
- 2.3 บทคัดย่อ
- 2.4 คำสำคัญ
- 2.5 บทนำ
- 2.6 เนื้อหา
- 2.7 บทสรุป
- 2.8 อ้างอิง

การอ้างอิงเอกสาร

1. การอ้างอิงในเนื้อหา ใช้ระบบนามปี (Author - Date) โดยใช้ชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ ภายในวงเล็บโดยสามารถอ้างอิงไว้หน้าข้อความและหลังข้อความ

1.1 การอ้างอิงหน้าข้อความ

ตัวอย่าง

Baldwin, J. (2002) ได้ให้ความหมายของอินเทอร์เน็ต (Internet) ว่าย่อมาจาก อินเทอร์เน็ตเวิร์กกิง (Internetworking) คือการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ทั่วโลก ภายใต้มาตรฐานรับ - ส่ง ข้อมูลระหว่างกันตามที่กำหนด ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างกันได้อย่างอิสระทั่วโลก

1.2 การอ้างอิงหลังข้อความ

ตัวอย่าง

บริเวณตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา ในปัจจุบัน เคยเป็นบ้านเดิมของชนเผ่าอินเดียแดงที่พูดภาษาเดียวกัน เรียกว่า อิโรควอยส์ อันประกอบไปด้วย 6 เผ่า ได้แก่ ชีเนกา โอนายดา โอนอนดากา คาโยกา โมฮ็อก และทัสคาโรรา และยังมีเพื่อนบ้านอีก 2 ชนเผ่า คือ สุรอน เอร์ และซัสเกฮานา (กอบกุล อิงคุทานนท์, 2545)

1.3 การอ้างอิงส่วนท้ายเรื่อง ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA Style (The Publication Manual of the American Psychological Association) ซึ่งผู้พิมพ์จะต้องอ้างอิงตามการอ้างอิงในเนื้อหาทุกรายการ โดยแบ่งออกเป็น เอกสารอ้างอิง และ สัมภาษณ์อ้างอิง

2. การอ้างอิงเอกสารส่วนท้ายเรื่อง

2.1 รายงานวิจัย ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง (กรณีภาษาไทย ใช้ชื่อตามด้วยนามสกุล กรณีภาษาอังกฤษ ใช้นามสกุลตามด้วยชื่อ และในกรณีผู้แต่งมากกว่า 2 คน ให้ใส่ชื่อคนแรกและตามด้วยคำว่า คณะ หรือ et.al). (ปีที่เผยแพร่). ชื่อรายงานวิจัย (ตัวหนา). แหล่งทุนที่รายงานวิจัยนั้นนำเสนอ. จำนวนหน้าของรายงานวิจัย.

ตัวอย่าง

วิภารัตน์ พันธุ์ธิดา. (2542). อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีดนตรีญี่ปุ่น. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม. 256 หน้า.

2.2 หนังสือ ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง (กรณีภาษาไทย ใช้ชื่อตามด้วยนามสกุล กรณีภาษาอังกฤษ ใช้นามสกุลตามด้วยชื่อ และในกรณีผู้แต่งมากกว่า 2 คน ให้ใส่ชื่อคนแรกและตามด้วยคำว่า คณะ หรือ et.al). (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ (ตัวหนา). จังหวัดที่พิมพ์: สถานที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

นวรรตน์ ภักดีคำ. (2553). จีนใช้ไทยยืม. กรุงเทพฯ: อมรินทร์
Waterson, R. (1990). The Living house: An anthropology of architecture in South-East Asia. New York: Oxford university press.

2.3 รายงานการประชุม ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ (ตัวหนา). ชื่อการประชุมวิชาการ. วัน/เดือน/ปีที่จัด. สถานที่ที่จัด: สำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์.

ตัวอย่าง

เอมอร แสนภูวา. (2556). กระบวนการพัฒนาความเข้มแข็งตามเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาหมู่บ้านรอง

อำเภอปรังค์ภู จังหวัดศรีสะเกษ. การประชุมวิชาการระดับชาติพันธุ์ในอีสาน. 2 สิงหาคม 2556. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.

Crestani, Fabio & Ruthven, Ian., editors (2005). Information Context: Nature, Impact, and Role. 5th International Conference on Conceptions of Library and Information Sciences. 4-8 June 2005. UK: Lecture Notes in Computer Science. Glasgow.

2.4 **วิทยานิพนธ์** ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์).
ชื่อวิทยานิพนธ์ (ตัวหนา). ชื่อปริญญา ชื่อสถาบัน.

ตัวอย่าง

ปฐม นวลคำ. (2555). **ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภค**
เกลืออนามัยของประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. ปริญญาสังคมศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

2.5 **บทความจากหนังสือที่มีผู้แต่งหลายคน** ให้เรียงลำดับดังนี้
ชื่อผู้แต่ง (ให้ใช้ชื่อคนแรกที่ปรากฏในหน้าชื่อเรื่องที่ใช้อ้างอิงบทความนั้นมีหลาย
คนเขียนให้ต่อท้ายว่า และคนอื่น หรือ and other), ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).
(ปีที่พิมพ์). “ชื่อบทความ” (ตัวหนา) ใน “ชื่อหนังสือ” (ตัวหนา). จังหวัดที่พิมพ์:
สถานที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

กิตติธันต์ ญาณพิสิษฐ์, เคนศ ศีลสัตย์ (บรรณาธิการ). (2554). “**สถานภาพอุปถัมภ์**
อีสานศึกษา” ใน “**อุปถัมภ์อีสาน**”. ขอนแก่น: คลังนาวิทยา.

2.6 **ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ระบบออนไลน์ (Online)** ให้เรียงลำดับ
ดังนี้ ชื่อผู้แต่ง. **ชื่อบทความ** (ตัวหนา). URL. (วันที่/เดือน/ปีที่สืบค้นข้อมูล).

ตัวอย่าง

พิมลพรรณ พิทยานุกุล. **วิธีสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ**. <http://www.lib.buu.ac.th>.
(16 กันยายน 2546).

2.7 **สัมภาษณ์อ้างอิง** ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
(ผู้ให้สัมภาษณ์). ชื่อผู้สัมภาษณ์ (ผู้สัมภาษณ์). (วันที่/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์).

ตัวอย่าง

ธวัชชัย เคหะบาล (ผู้ให้สัมภาษณ์). มะลิวรรณ สุวรรณพุกษ์ (ผู้สัมภาษณ์).
(20 มิถุนายน 2556).

2.8 **วารสาร** ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์).
ชื่อบทความ (ตัวหนา). ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่) เดือน, หน้า.

ตัวอย่าง

ธีรศักดิ์ กองทรัพย์. (2556). **เขตอำนาจศาลเหนือการละเมิดเครื่องหมายการค้า**
ในอินเทอร์เน็ต. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. 32(3) พฤษภาคม-มิถุนายน, หน้า 37-42.

รูปแบบการเขียนบทความ

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย.....(THSarabunPSKขนาด16pt. หนา).....

ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ.....(THSarabunPSKขนาด16pt. หนา).....

ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย.....(THSarabunPSK ขนาด14pt. ปกติ).....

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาอังกฤษ.....(THSarabunPSK ขนาด14pt. ปกติ).....

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

คำสำคัญ: (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

Abstract (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

Keyword: (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

.....

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

วิธีวิจัย และการวางแผนการทดลองทางสถิติ

การเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

.....

.....

ผลการศึกษา (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

วิจารณ์และสรุปผล (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม จัดพิมพ์โดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นวารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จัดทำขึ้นฉบับที่ 1 ปีที่ 1 ในปี พ.ศ.2560 การจัดพิมพ์ได้จัดพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้และทัศนะทางวิชาการและงานวิจัยของนักวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเป็นแหล่งนำเสนอผลงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งนักวิชาการจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เช่น สังคม ภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วรรณกรรม ชุมชนท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการธรรมาภิบาล เป็นต้น ฯลฯ

วิธีการจัดส่งบทความ

ท่านสามารถส่งบทความได้ 2 วิธี

1. ส่งแบบเสนอผลงานวิชาการและไฟล์ข้อมูลบทความมาทางอีเมล husojournalsskru@gmail.com
2. ส่งแบบเสนอผลงานวิชาการและไฟล์ข้อมูลบทความที่กองบรรณาธิการวารสารมนุษยและสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 319 ต.โพธิ์ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000
โทรศัพท์: 0-9332-77303 โทรสาร: 0-4564-3607 website: <http://huso.sskru.ac.th/main2014/>
สำหรับการรับบทความที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว จะได้รับการตีพิมพ์ลงในวารสารเพื่อเผยแพร่ต่อไป

แบบเสนอผลงานวิชาการเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคม มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ศรีสะเกษ

ข้าพเจ้า (ชื่อ-สกุล).....

(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งทางวิชาการ(โปรดระบุ)

☐ ศาสตราจารย์	☐ รองศาสตราจารย์	☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
☐ ดร.	☐ อาจารย์	☐ อื่นๆ ระบุ.....
☐ นาย	☐ นางสาว	☐ นาง

ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์(ที่ติดต่อได้)

.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail.....

มีความประสงค์ขอส่งผลงานวิชาการ เรื่อง:

ชื่อผลงาน(ภาษาไทย).....

.....

ชื่อผลงาน(ภาษาอังกฤษ).....

.....

ประเภทของผลงานวิชาการ

☐ บทความวิจัย	☐ บทความวิชาการ
ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานนี้	☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียว
	☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ที่ระบุชื่อในผลงาน

ผลงานนี้ยังไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และจำไม่นำส่งไปเพื่อพิจารณา

ลงตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆอีก นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งผลงานต้นฉบับนี้ มายังกอง

บรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

.....ลายมือชื่อเจ้าของบทความ

(.....)

วันที่.....

แบบรับรองบทความวิจัย จากปริญญาณิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ศรีสะเกษ

ข้าพเจ้า (ชื่อ-สกุล).....

(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งทางวิชาการ(โปรดระบุ)

☐ ศาสตราจารย์	☐ รองศาสตราจารย์	☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
☐ ดร.	☐ อาจารย์	☐ อื่นๆ ระบุ.....
☐ นาย	☐ นางสาว	☐ นาง

ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์(ที่ติดต่อได้)

.....

.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail.....

ขอรับรองว่าได้ตรวจสอบบทความวิจัยจากปริญญาณิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง:
ชื่อผลงาน(ภาษาไทย).....

.....

ชื่อผลงาน(ภาษาอังกฤษ).....

.....

ของนิสิต ชื่อ-สกุล.....

ว่าถูกต้องตามหลักวิชาการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งบทความนี้ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหน
มาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น

.....ลายมือชื่อ
(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

วันที่.....

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปรัชญา

จัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่น สร้างมาตรฐานวิชาการ
พัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม นำสู่ความเป็นสากล

วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้บริการวิชาการ
แก่ชุมชน ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะวิชาชีพ สารสนเทศ ภาษาและการสื่อสาร
คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับ
มาตรฐานการศึกษา พัฒนาประเทศให้ยั่งยืน มีความสามารถทางการแข่งขันระดับ
ชาติและนานาชาติ

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ
2. พัฒนาบุคลากร และผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎี และปฏิบัติ มีคุณธรรม
จริยธรรม และมีศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อนำท้องถิ่นและประเทศชาติสู่สากล
3. บริการวิชาการ และวิชาชีพด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์แก่ท้องถิ่นประเทศชาติ
และนานาชาติ
4. สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สถาบัน ท้องถิ่น และประเทศชาติ
5. ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อย่างยั่งยืน
6. บริหารจัดการองค์กรตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

วารสารวิชาการ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๕๐ พรรษา (สธ.)
ต.โพธิ์ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000
โทร. 045 643 600